

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY SŁAWNO
NA LATA
2014 – 2020**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. PODSUMOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY SŁAWNO NA LATA 2014 – 2020	8
2. DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY	10
2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE	10
2.1.1. POŁOŻENIE I UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE	11
2.1.2. WIELKOŚĆ GMINY	12
2.1.3. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE GMINY	13
2.2. ZASOBY GMINY	13
2.2.1. ZASOBY LUDZKIE	13
2.2.2. ZASOBY PRZYRODNICZE	17
2.2.2.1. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE NA TERENIE GMINY	17
2.2.2.2. LASY I PARKI	17
2.2.2.3. RZEŻBA TERENU	18
2.2.2.4. SUROWCE	19
2.2.2.5. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	21
2.2.2.6. KLIMAT	22
2.2.3. Zabytki	22
2.2.4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	23
2.2.4.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	23
2.2.4.1.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I TRANSPORT PUBLICZNY	23
2.2.4.1.2. GOSPODARKA ODPADAMI	25
2.2.4.1.3. GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA	26
2.2.4.1.4. ENERGETYKA	27
2.2.4.1.5. CIEPŁOWNICTWO	27
2.2.4.1.6. GAZOWNICTWO	28
2.2.4.1.1. TELEKOMUNIKACJA	28
2.2.4.2. OCHRONA ŚRODOWISKA	29
2.2.4.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	29
2.2.4.3.1. EDUKACJA	29
2.2.4.3.2. OPIEKA ZDROWOTNA	32
2.2.4.3.3. POMOC SPOŁECZNA	32
2.2.4.3.4. PORZĄDEK PUBLICZNY I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	35
2.2.4.3.5. SPORT I REKREACJA	35
2.2.5. SFERA GOSPODARCZA	41
2.2.5.1. PRZEMYSŁ, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	41
2.2.5.2. ROLNICTWO	43
2.2.5.3. TURYSTYKA I REKREACJA	44

2.2.5.4. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY	47
2.2.5.5. SYTUACJA FINANSOWA GMINY	49
3. ANALIZA SWOT	53
3.1. WYNIKI SONDAŻU SPOŁECZNEGO	56
3.1.1. OBSERWACJE I WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO NA KLUCZOWYCH REPREZENTANTACH SPOŁECZNYCH GMINY	56
3.1.2. OBSERWACJE I WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY	65
4. MISJA I WIZJA	79
4.1. WIZJA I MISJA ORAZ STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU	80
4.2. STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE CELE GMINY	81
4.2.1. CEL STRATEGICZNY 1	82
4.2.2. CEL STRATEGICZNY 2	86
4.2.3. CEL STRATEGICZNY 3	89
4.3. PODSUMOWANIE	94
4.4. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ	95
4.5. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	97
5. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	105
5.1. WDRAŻANIE STRATEGII	106
5.2. MONITOROWANIE STRATEGII	106
5.3. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I EWALUACJA STRATEGII	108
5.4. BIBLIOGRAF	111
5.5. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	111

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Sławno na lata 2014 – 2020 jest kluczowym dokumentem, który poprzez swoją zawartość, a także sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Gminie, wyznacza długofalowe kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których realizacja przyczyni się do rozwoju obszaru.

CEL I METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

STRUKTURA

Dokument przygotowany został na zlecenie Wójta Gminy Sławno w ramach działań związanych z potrzebą stworzenia kompleksowego dokumentu wyznaczającego strategiczne kierunki rozwoju gminy. Projekt zrealizowany został przez Łódzką Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.

Strategia rozwoju Gminy Sławno na lata 2014 – 2020 jest dokumentem kierunkowym, który określa nadrzędne cele długoterminowe, priorytety rozwoju oraz możliwe kierunki działań władz gminy. Wyznacza stan, do którego Gmina powinna dążyć w kolejnym okresie planowania, zarysowuje ramy działań prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz prezentuje przykłady inicjatyw jakie można podjąć w ramach każdego strategicznego kierunku rozwoju.

Uchwalenie strategii nie zamyka możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych, zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami lokalnymi.¹ Strategia jest równoległe narzędziem, które wyznacza ogólne ramy racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami oraz stanowi kluczowy element planowania rozwoju lokalnego.

¹ Domański T., *Strategiczne Planowanie Rozwoju gospodarczego gminy*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1999

W opracowaniu niniejszego dokumentu brali udział przedstawiciele Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego. W trakcie prac przeprowadzone zostały rozmowy z reprezentantami Urzędu Gminy, a w celu zebrania opinii od mieszkańców i kluczowych interesariuszy (radnych oraz przedstawicieli funkcjonujących na terenie gminy instytucji i jednostek) przeprowadzone zostały ankiety i wywiady telefoniczne.

Niniejsza strategia składa się z **pięciu rozdziałów** oraz **bibliografii**.

We **Wstępie** przedstawiono cel i strukturę dokumentu oraz zastosowane podejście metodologiczne.

Rozdział pierwszy obejmuje krótkie podsumowanie całego dokumentu, zawiera informacje o kluczowych założeniach i wnioskach wynikających ze strategii.

Rozdział drugi przedstawia opis stanu obecnego gminy. Zawiera diagnozę zasobów gminy pod kątem informacji na temat zagospodarowania przestrzennego oraz sytuacji gospodarczej,

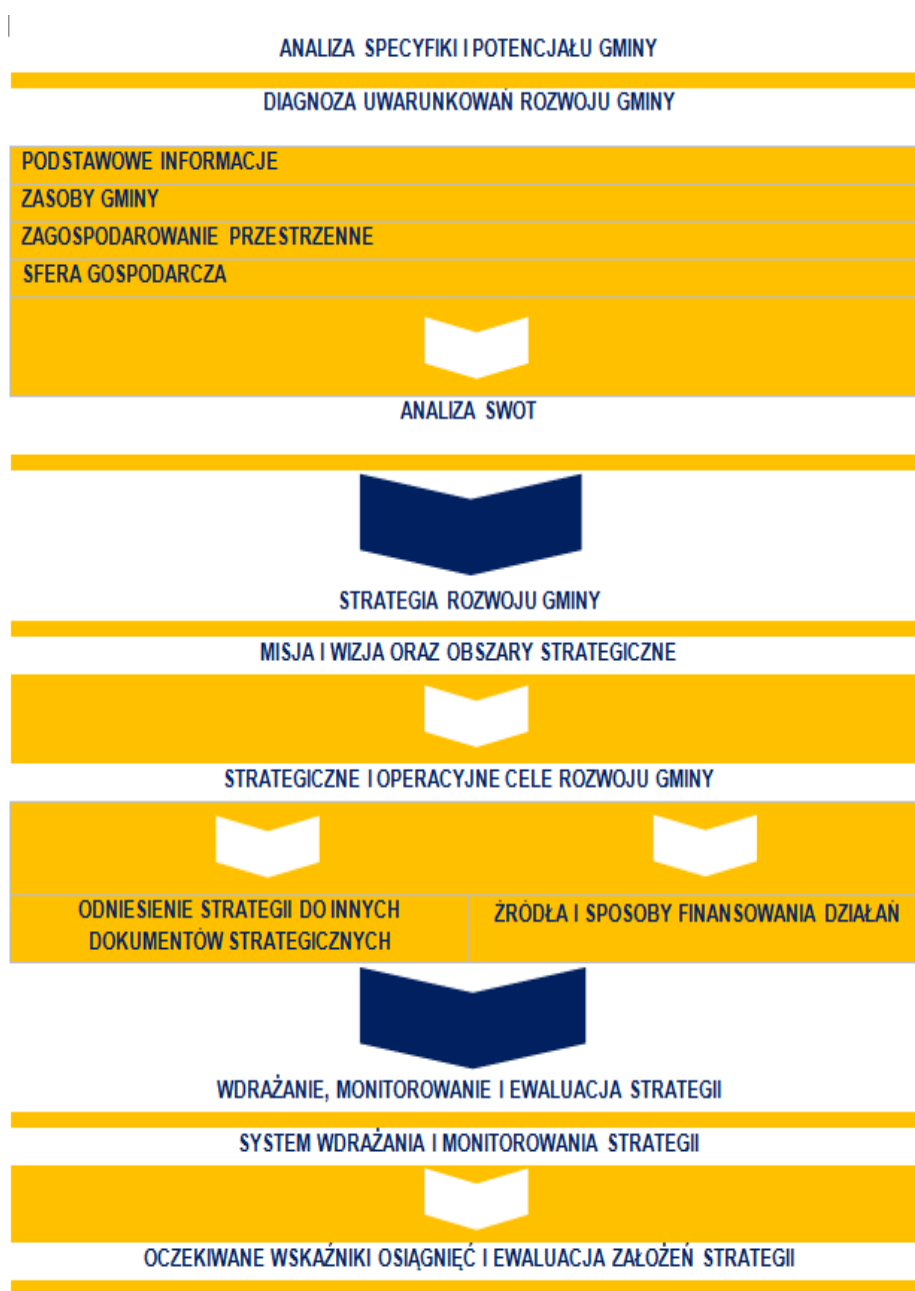
W rozdziale trzecim znajduje się analiza SWOT, czyli wskazanie mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju. W końcowej części tego rozdziału zawarto wyniki badania sondażowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy oraz wyniki wywiadów telefonicznych przeprowadzanych z jej kluczowymi interesariuszami.

W **rozdziale czwartym** zdefiniowano misję i wizję Gminy Sławno, wskazano ogólne kierunki jej rozwoju stanowiące zarówno wyraz aspiracji władz gminy jak i pozostałych interesariuszy strategii. Nakreślono cele strategiczne, które posłużyły jako konstrukcja do zrealizowania celów operacyjnych. W rozdziale uwzględniono prezentację przykładowych działań i inicjatyw, które władze gminy mogą podejmować w ramach realizacji poszczególnych celów strategicznych. Na zakończenie zamieszczono opis możliwych źródeł finansowania zadań zdefiniowanych w ramach niniejszej strategii.

Ostatnia część dokumentu – **rozdział piąty** – jest poświęcony wytycznym dla proponowanego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii. Zamieszczono w niej przykłady wskaźników efektywności procesu realizacji wytycznych zawartych w niniejszym dokumencie.

Bibliografia - zawiera spis dokumentów i materiałów wykorzystanych przy opracowaniu tekstu strategii.

Rysunek 1. Schemat dokumentu Strategia rozwoju Gminy Sławno na lata 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne

Jak już wspomniano, najważniejszy punkt strategii stanowi lista celów strategicznych wyznaczających docelowe, długofalowe kierunki rozwoju gminy. Kierunki te zostały określone w trakcie sesji strategicznej zespołu projektowego ŁARR S.A. m.in. w oparciu o wyniki diagnozy zasobów i otoczenia gminy oraz analizę głosów mieszkańców, kluczowych reprezentantów społecznych oraz władarzy Gminy.

Prace nad tekstem strategii rozpoczęto od analizy zasobów, uwarunkowań lokalnych i specyfiki otoczenia w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Gminy, dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz ogólnie dostępne źródła informacji wymienione w bibliografii dokumentu. W celu uzupełnienia tych informacji przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz wywiady telefoniczne ze wskazanymi przez Urząd Gminy głównymi interesariuszami strategii. Następnie zgodnie z metodyką SWOT zespół projektowy opracował listę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju gminy. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie sesji strategicznej, podczas której określono na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy, misję i wizję gminy. W efekcie wskazano na kierunki działań proponowanych do podjęcia przez władze Gminy.

Strategia rozwoju została opracowana w określonych warunkach i na określonym etapie rozwoju Gminy, które są zmiennymi dynamicznymi, dlatego zbioru wskazanych celów nie należy traktować jako zamkniętego. Ich osiągnięcie wymaga systematycznego monitorowania uwarunkowań zewnętrznych, jak i zmian zachodzących wewnątrz Gminy. W celu usystematyzowania i kontroli przebiegu tego procesu zaproponowano koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji założeń strategii. W koncepcji uwzględniono przykładowe wskaźniki efektywności procesu realizacji założeń i celów strategicznych, jakie postawione zostały przed Gminą.

1. PODSUMOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY SŁAWNO NA LATA 2014 – 2020

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SŁAWNO NA LATA 2014 – 2020 JEST OPRACOWANIEM, KTÓRE WYZNACZA DŁUGOFALOWE KIERUNKI ROZWOJU GMINY.

Na potrzeby strategii rozwoju Gminy Sławno na lata 2014 – 2020 sformułowano następującą wizję gminy:

**W 2020 ROKU GMINA SŁAWNO DYNAMICZNIE ROZWIJAJĄCYM SIĘ OŚRODKIEM PRZEMYSŁOWO –
ROLNICZYM, OFERUJĄCYM WYSOKIE STANDARDY ŻYCIA MIESZKAŃCOM ORAZ ROZPOZNAWALNYM
NA MAPIE POLSKI CENTRUM GEOTURYSTYKI**

Misja Gminy Sławno brzmi następująco:

**WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH, POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY
ORAZ DOSTĘPNEGO KAPITAŁU LUDZKIEGO**

W celu realizacji wizji i misji Gminy, zdefiniowano katalog kluczowych dla jej rozwoju celów strategicznych oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych. Łącznie zdefiniowano 3 cele strategiczne oraz 15 przyporządkowanych im celów operacyjnych, które prezentuje tabela. 1.

Tabela 1. Podsumowanie celów strategicznych i celów operacyjnych Gminy

Lp.	Cele strategiczne	Cele operacyjne
1.	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój obszaru społeczno-gospodarczego	1. Rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym (informacja na temat dostępnej bazy pod zabudowę jednorodzinna)
		2. Rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych (polityka prorodzinna)
		3. Rozwój bazy oraz usług kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych
		4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego
2.	Rozwój przedsiębiorczości oraz inwestycji	1. Rozwój i promocja terenów inwestycyjnych (jednolita polityka inwestycyjna)
		2. Rozwój infrastruktury technicznej przeznaczonej dla przedsiębiorców
		3. Promocja przedsiębiorczości i aktywnych postaw na rynku pracy
		4. Rozwój i wspieranie działalności rolniczej
3.	Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane zasoby	1. Stworzenie nowego, jednolitego wizerunku Gminy → rozwój geoturystyki
		2. Współpraca z organizacjami/ instytucjami turystycznymi, naukowymi i samorządowymi
		3. Stworzenie kompleksowej oferty turystyczno – promocyjnej obszaru
		4. Kompleksowe oznakowanie turystyczne Gminy
		5. Ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego
		6. Tworzenie i rozwój infrastruktury turystycznej (małej i dużej)
		7. Rewitalizacja obiektów zabytkowych i atrakcyjnych turystycznie

Źródło: Opracowanie własne

Głównym celem strategicznym rozwoju Gminy Sławno będzie poprawa jakości życia mieszkańców.

Cel ten stanowi trzon całej strategii, a jego realizacja jest konieczna dla przeprowadzenia pozostałych celów strategicznych.

Drugim celem strategicznym do realizacji w obecnym okresie planowania do 2020 roku, który obudowuje niejako cel pierwszy jest szeroko rozumiany rozwój przedsiębiorczości oraz inwestycji - niezbędny dla równomiernego rozwoju gminy.

Wyodrębniony cel strategiczny 3 – „Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane zasoby”, stanowi zwięźczenie wszystkich podejmowanych przez gminę inicjatyw i ma za zadanie ukształtować nową, rozpoznawalną w Polsce oraz województwie markę Gminy.

2. DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

Strategia Rozwoju Gminy Sławno na lata 2014 – 2020 jest kluczowym dokumentem, który poprzez swoją zawartość, a także sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o Gminie.

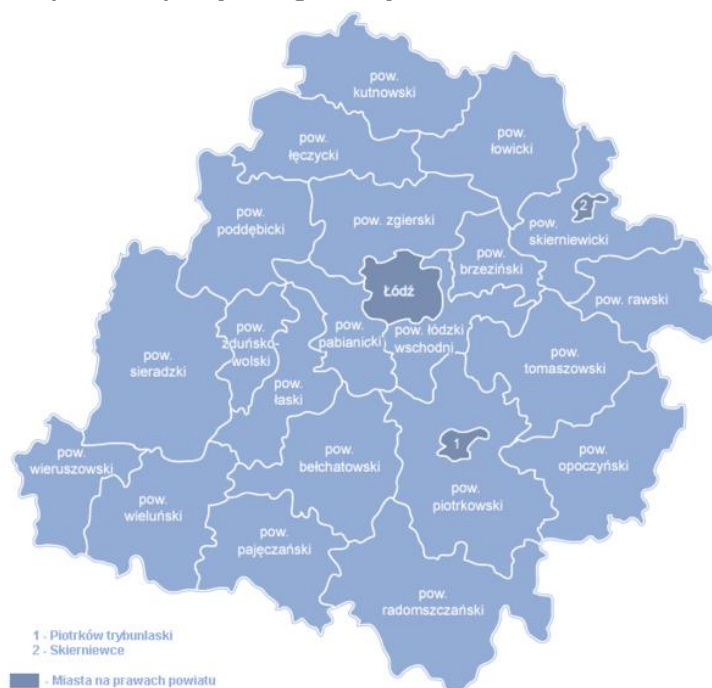
2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Początki istnienia Gminy Sławno sięgają XIII wieku, kiedy książę Leszek Biały nadał klasztorowi sulejowskiemu część wsi Świeciechów. Słabo udokumentowana ilość mieszkańców obszaru nie pozwala na wnioskowanie o wielkości jednostek osiedleńczych i ich przestrzennej konfiguracji w procesach rozwoju historycznego. Wiadomo natomiast, że w 1827 r. w Sławnie było 26 domów i 253 mieszkańców, a w 1888 r. – 38 domów i 322 mieszkańców. Sławno nigdy nie uzyskało praw miejskich. Dopiero po ukazie carskim z 1864 r. zobowiązano się do wybudowania siedziby Gminy. Po 1875 r. funkcjonował tu również sąd gminny. Obecny status administracyjny Gmina uzyskała 1 stycznia 1973 r. uchwałą Nr XVII/79/72 WRN w Kielcach. Aktualna struktura funkcjonalno-przestrzenna została osiągnięta w drugiej połowie XX w. Do najstarszych jednostek osiedleńczych należą obok miejscowości gminnej: Kozenin, Kunice, Prymusowa Wola, Popławy, Szadkowie, Wygnanów, Bachorzów i Unewel.

2.1.1. POŁOŻENIE I UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE

Gmina Sławno położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego, w środkowo - zachodniej części powiatu opoczyńskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami: Mniszków, Paradyż, Białaczów, Opoczno oraz gminami powiatu tomaszowskiego: Tomaszów Mazowiecki i Inowódz. Gmina Sławno liczy 7 538 mieszkańców (stan na 31.12.2013 r.). Siedzibą władz gminy jest Sławno. Obszar powiatu opoczyńskiego znajduje się na Wyżynie Kielecko – Sandomierskiej, w skład której wchodzi obszar Wzgórz Sławieńskich. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 12, łącząca polską granicę zachodnią (przejście w Łęknicy) z Ukrainą (przejście w Dorohusku – Berdyszczach). Przez Gminę przebiega również droga wojewódzka nr 713 Łódź – Opoczno, linie kolejowe relacji Tomaszów Mazowiecki – Skarżysko Kamienna oraz Warszawa – Zawiercie, będąca fragmentem Centralnej Magistrali Kolejowej.

Rysunek 2. Położenie powiatu opoczyńskiego w województwie łódzkim.

Źródło: <http://test.lodzkie.pl/lozkie/województwo.html>

Rysunek 3. Położenie Gminy Sławno w powiecie opoczyńskim.

Źródło: <http://test.lodzkie.pl/lodzkie/województwo/mapa/opoczynski.html>

2.1.2. WIELKOŚĆ GMINY

Według danych z II półrocza 2013 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 7 538 osób (stan na 31.12.2013 r.), w tym: 3 758 mężczyzn i 3 780 kobiet. Powierzchnia Gminy Sławno ogółem wynosi: 128 km², co klasyfikuje ją w grupie gmin średnich pod względem powierzchni. Gęstość zaludnienia w Gminie to 58 os./km². Według Głównego Urzędu Statystycznego strukturę terytorialną gminy stanowią 34 wsie tworzące 33 sołectwa:

- Antoninów,
- Antoniówka,
- Bratków,
- Celestynów,
- Dąbrowa,
- Dąbrówka,
- Gawrony,
- Grażowice,
- Grudzeń - Kolonia,
- Grudzeń - Las,
- Józefów,
- Kamień,
- Kamilówka,
- Kozenin,
- Kunice,
- Ludwinów,
- Olszowiec,
- Ostrożna,
- Owadów,
- Popławy,
- Prymusowa Wola,
- Psary,
- Sepno-Radonia,
- Sławno – Kolonia,
- Sławno,
- Szadkowice,
- Tomaszówek,
- Trojanów,
- Unewel – Olszewice,
- Wincentynów,
- Wygnanów,
- Zachorzów - Kolonia,
- Zachorzów.

2.1.3. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE GMINY

Gmina Sławno pod względem administracyjnym ma status gminy wiejskiej o charakterze rolniczym. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Sławno. Na terenie Gminy występuje wiele rozdrobnionych gospodarstw rolnych (małe gospodarstwa do 5 ha) prowadzących wielokierunkową produkcję rolniczą. Według danych z 2012 r. na obszarze gminy zarejestrowane było 298 podmiotów gospodarczych, w tym w sektorze publicznym - 19, natomiast w sektorze prywatnym – 279 podmiotów. Wiodące branże to budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny.

2.2. ZASOBY GMINY

W poniższym rozdziale przedstawiona została ogólna charakterystyka posiadanych przez Gminę Sławno zasobów ludzkich, m. in. liczba mieszkańców oraz liczba osób aktywnych zawodowo i bezrobotnych. Ponadto, zawarte zostały tu informacje na temat posiadanych przez Gminę zasobów przyrodniczych oraz ich obecnego stanu w podziale na informacje dotyczące obszarów chronionych, lasów, rzeźbę terenu, wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat. Na końcu rozdziału znalazły się informacje na temat stanu zasobów kulturowych Gminy.

2.2.1. ZASOBY LUDZKIE

Obecnie na terenie Gminy Sławno (stan na 31.12.2013r.) zameldowanych jest ogółem 7 538 osób. Analizując dane z tabeli poniżej, można zauważyć, iż liczba osób zameldowanych na przestrzeni lat 2006 – 2013 pozostaje na względnie stałym poziomie. Niewielki, systematyczny spadek liczby mieszkańców w latach 2006-2009 (0,2%). Jedynie w roku 2010 zaobserwowano niewielki wzrost (0,4%) liczby ludności. Od tego czasu liczba ta charakteryzuje się znów tendencją spadkową, aż do 2013 roku – kiedy odnotowano jej nieznaczny wzrost o 3 mieszkańców.

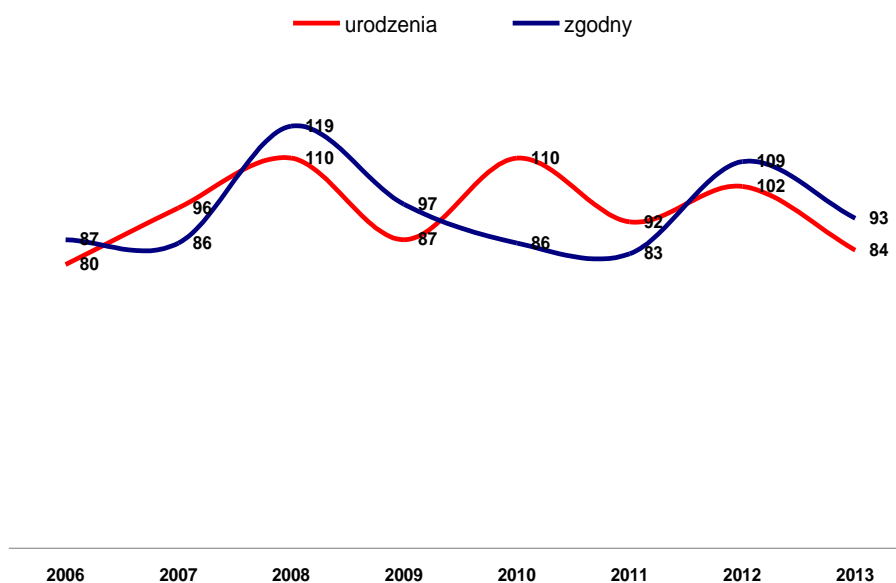
Tabela 2. Liczba osób zameldowanych wg płci w latach 2006 – 2013

Płeć	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	7 740	7 732	7 728	7 724	7 752	7 743	7 737	7 740
mężczyźni	3 867	3 867	3 871	3 872	3 874	3 887	3 877	3 866
kobiety	3 873	3 865	3 857	3 852	3 878	3 856	3 860	3 874
wiek 0-18	2 034	1 998	1 990	1 941	1 919	1 886	1 863	1 848
Wiek 19-60	4 472	4 502	4 513	4 575	4 630	4 653	4 471	4 471
Wiek >60	234	1 232	1 225	1 208	1 203	1 204	1 403	1 421

Źródło: UG Sławno: lata 2006 - 2013

W latach 2008 i 2009 oraz 2012 - 2013 liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń. Na kryzys demograficzny wg Urzędu Gminy wpływają czynniki w postaci niekorzystnej sytuacji ekonomicznej młodych mieszkańców Gminy skłaniające ich do migracji zarobkowej. Przeważająca część rodzin to głównie rodziny małe posiadające od jednego do trójki dzieci, co nie gwarantuje zastępowalności pokoleniowej. Gmina wspiera rodziny wielodzietne, starając w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych oraz mieszkaniowych-

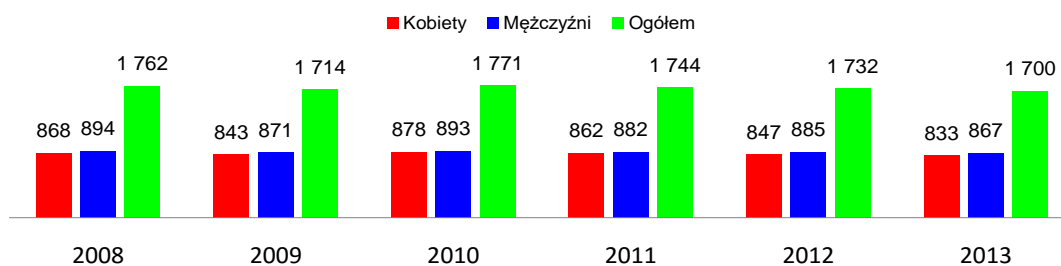
Rysunek 4. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2006 – 2013

Źródło: UG Sławno: lata 2006 - 2011, GUS: lata 2012 - 2013

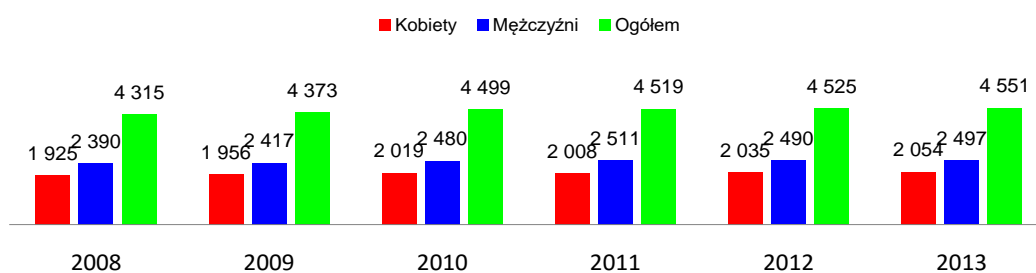
Kolejne wykresy przedstawiają strukturę demograficzną mieszkańców Gminy Sławno pod względem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (kobiety i mężczyźni poniżej 18 roku życia), produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyźni w wieku 18-64 lata) oraz poprodukcyjnym (kobiety od 60 roku życia wzwyż oraz mężczyźni od 65 roku życia wzwyż) w okresie 2008 – 2013. Dodatkowo wiek produkcyjny został zaprezentowany z uwzględnieniem podziału na: wiek produkcyjny mobilny (między 18 – 44 rokiem życia niezależnie od płci) i niemobilny (45 – 59 lat dla kobiet i 45 - 64 dla mężczyzn).

Rysunek 5. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) w latach 2008 – 2013.

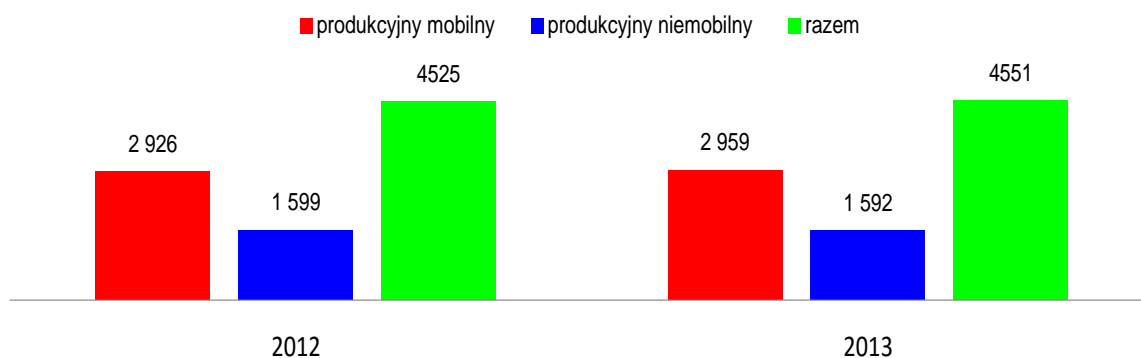
Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

Rysunek 6. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008 – 2013.

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

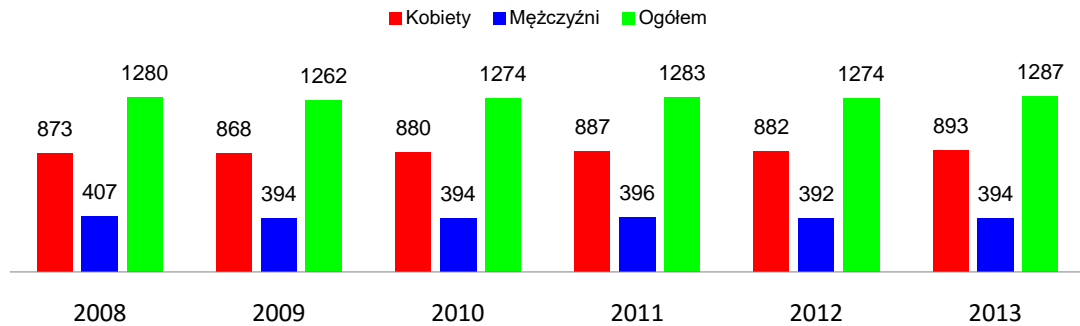
Rysunek 7. Liczba ludności w wieku produkcyjnym mobilnym i niemobilnym w latach 2012 – 2013.

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

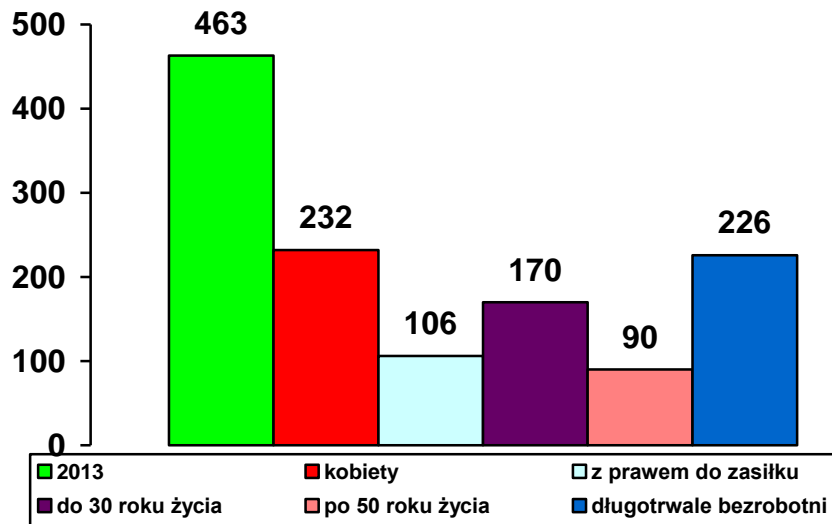
Analizując wiek produkcyjny pod kątem mobilności, można zaobserwować znaczący udział osób w wieku produkcyjnym mobilnym w stosunku do wieku niemobilnego.

Rysunek 8. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2013

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych (dane za rok 2012)

Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w końcu IV kwartału 2013 r.

Źródło: PUP Opoczno

W 2013 roku liczba osób bezrobotnych w Gminie Sławno spadła o 62 osoby w stosunku do roku 2012, a jej udział w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się o 1,4 punktu procentowego. Należy zwrócić uwagę, iż w grupie osób zarejestrowanych dużą część stanowią osoby trwale bezrobotne, nie poszukujące pracy. Jednostką wspierającą aktywizację zawodową w Gminie jest samorząd gminny. Jego pracę w tym zakresie uzupełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący program systemowy „Razem łatwiej”.

2.2.2. ZASOBY PRZYRODNICZE

Środowisko przyrodnicze Gminy charakteryzuje się niskim poziomem antropopresji, brakiem degradacji zasobów środowiskowych oraz wyraźnym podziałem na obszar zurbanizowany i strefę ekologiczną.

2.2.2.1. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Sławno wyodrębnione zostały niewielkie powierzchnie obszarów chronionych. Wśród nich wyróżniamy dwa Parki Krajobrazowe: Spalski Park Krajobrazowy oraz Sulejowski Park Krajobrazowy, zajmują one niewielki fragment w północnej części Gminy.

O atrakcyjności przyrodniczej pierwszego wspomnianego Parku Krajobrazowego decydują głównie rozległe kompleksy leśne dawnej Puszczy Pilickiej oraz charakterystyczna nizinna część doliny rzecznej z szerokimi tarasami, starorzeczami i wyspami. W Spalskim Parku Krajobrazowym występuje bogata flora i fauna reprezentowana przez 1 050 gatunków roślin i zwierząt.

Do walorów Sulejowskiego Parku Krajobrazowego należy przede wszystkim naturalny krajobraz rzeczny. Na terenie parku stwierdzono dotychczas 17 zespołów leśnych i zaroślowych oraz szereg zbiorowisk zastępczych. Na uwagę zasługują lasy higrofilne, szczególnie łągi jesionowo - olszowe i wierzbowe, wikliny nadrzeczne i olsy, natomiast mezofile lasy mieszane to głównie rozpowszechnione w Puszczy Pilickiej grądy. Do grupy lasów mieszanych należy także dąbrowa świetlista, reprezentująca zanikający typ lasu. W parku znajduje się 70 zbiorowisk mokradłowych i łąkowych oraz kilka zbiorowisk muraw napiaskowych i kserotermicznych. Występuje tu ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych – storczyki i widlaki. Na uwagę zasługuje 30 gatunków motyli oraz 200 gatunków ptaków. Świadczy to o dużej bioróżnorodności zarówno fauny jak i flory. W południowo – wschodniej części Sławna znajdują się także mały fragment Białaczowskiego Obszaru Ochrony Krajobrazu.

2.2.2.2. LASY I PARKI

Według danych GUS z 2013 r. lasy na terenie Gminy zajmują obszar 2 426,82 ha. Około 47,7% powierzchni gruntów leśnych gminy znajduje się w rękach prywatnych. Pozostałe 52,3% stanowią lasy publiczne. Stan zalesienia gminy nie jest zadowalający, dlatego dąży się do zwiększania powierzchni lasów. W 2013 r. wskaźnik lesistości wyniósł 18,8%, w ostatnich latach można zauważyć systematyczny wzrost tego wskaźnika. Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości powierzchnia gruntów rolnych przewidzianych do zalesienia w latach 2001 – 2020 w województwie łódzkim, na obszarze powiatu opoczyńskiego (w tym na terenie gminy) przewidziano największe zalesienie spośród wszystkich powiatów województwa łódzkiego – 8 000 ha.

Głównym gatunkiem drzewa, porastającego gminne lasy jest sosna i modrzew.

Część obszarów leśnych w Gminie Sławno, wchodzących w skład Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, posiada status lasów chronionych. Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991r. o lasach, lasy znajdujące się w obszarach chronionych powinny być otoczone szczególną ochroną zwłaszcza pod kątem gospodarczym, kulturowym oraz ekologicznym.

Na terenie Gminy Sławno znajduje się 5 parków. Dwa z nich wpisane są do wojewódzkiego rejestru zabytków, natomiast pozostałe objęte zostały opieką konserwatorską. Do parków o charakterze zabytkowym zaliczamy kompleksy w miejscowościach Prymusowa Wola (park dworski z pocz. XVIII w. w układzie dworsko – folwarcznym) oraz w Sławno (park z poł. XIX w. w układzie dworsko – parkowym), zaś parki objęte opieką konserwatorską położone są w miejscowościach Kunice, Modrzew – Dąbrówka .

2.2.2.3. RZEŻBA TERENU

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sławno na lata 2009 – 2012 z perspektywą na 2013 – 2016” Gmina Sławno położona jest w obrębie mezoregionu Wzgórza Opoczyńskie, makroregionu Wyżyna Podborska, podprowincji Wyżyna Małopolska, prowincji Wyżyny Polskie. Najwyższe wyniesienie występuje między Sławnem a Sepnem – Radonią (w części zachodniej gminy), natomiast najniższe w rejonie Wincentynowa (północno – wschodnia część gminy).

Warunki geofizyczne na obszarze gminy są wynikiem trzykrotnego nasunięcia lądolodu. Charakterystyczne dla tego rodzaju krajobrazu są pagórki moren czołowych, gliniasta wysoczyzna morenowa, równiny wodnolodowcowe oraz związane z nimi równiny piasków przewianych i wydmy. Rzeźbotwórczą rolę na terenie gminy przypisuje się procesom erozyjno – denudacyjnym i w niewielkim stopniu akumulacyjnym oraz stokowym, jak też działalności lądolodu i towarzyszącym mu wodom, a także erozji, akumulacji fluwialnej i procesom eolicznym.

Obszar gminy znajduje się na północ od Gór Świętokrzyskich. W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sławno na lata 2009 – 2012 z perspektywą na 2013 – 2016” można znaleźć informacje, iż Sławno znajduje się w obszarze skomplikowanej tektoniki blokowej w obrębie fałdu rawsko – gielniowskiego. Najstarsze utwory to osady dolnego karbonu. Są to drobno-, średnio-, i gruboziarniste piaskowce szarogłazowe. Osady triasu dolnego reprezentowane przez piaskowce z otoczeńcami ilastymi, wkładkami zlepieńców śródformacyjnych, mułowców i ilowców pstrych, różnoziarnistych piaskowców wapnistych gniazdami i żyłami gipsu oraz anhydrytu.

Na jurę środkową przypada transgresja morska, a co za tym idzie utwory tego okresu są wykształcone w postaci piasków morskich aalenu, bojasu, batonu i keloweju. Zbiorniki morskie z okresu górnej jury były

miejszem tworzenia się skał węglanowych, szczególnie białoszarych wapieni marglistych z fauną gąbek i koralii. Występują one na powierzchni terenu w okolicach miejscowości Sławno. Pod koniec jury górnej nastąpiła regresja morska, której następstwem były ruchy denudacyjne obszarów wynurzonych. Utwory kredy dolnej występują w postaci dwóch różnych litologicznie okresów. Składa się na nie seria mułowcowa i piaszczysta. Można je obserwować w pobliżu miejscowości Sepno - Radonia i Grudzeń Las. Ruchy górotwórcze na przełomie kredy i paleogenu spowodowały sfałdowanie i przemieszczenie się mas skalnych na powierzchni gminy. W trzeciorzędzie wyniesione tereny podlegały nieustannie procesom denudacyjnym, które zniszczyły pokrywę osadów kredowych. Trzeciorzęd zaznaczył się również tworzeniem powierzchni zrównań i dolin denudacyjnych².

Na terenie Gminy występują gleby średnio słabe i słabe z wyjątkiem większych kompleksów gleb III klasy bonitacyjnej w sołectwach Kunice, Gawrony, Grążowice, Wygnanów, Prymusowa Wola i Psary. Gleby należące do V i VI klasy bonitacyjnej zajmują łącznie 5 279 ha (55,5%). Są one mało żyzne, słabo urodzajne i zawodne. Dominują gleby wytworzone na piaskach ze żwirem oraz piaskach gliniastych. Są to w większości gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe i kwaśne oraz gleby piaszczyste o różnej genezie pochodzenia. Gleby w dużym stopniu charakteryzują się wysoką kwasowością i niską zawartością magnezu, potasu i fosforu. W porównaniu do całego województwa łódzkiego Gmina ma jeden z najwyższych udziałów procentowych gleb kwaśnych (pH 4,6 – 5,5) i bardzo kwaśnych (pH do 4,5). Ich udział mieści się w przedziale od 81 – 100%. Zakwaszenie gleb wpływa nie tylko na zmniejszenie plonów, ale również sprzyja przyswajaniu metali ciężkich przez rośliny, co wymusza zwiększenie nakładów na zabiegi agrotechniczne, a szczególnie ich wapnowanie i nawożenie.

Jak podaje Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Łodzi, Gmina Sławno posiada największy w województwie stopień zanieczyszczenia gleb ołowiem, wynikającego z emisji ołowiu z komunikacji oraz emisji przemysłowej.

2.2.2.4. SUROWCE

Na obszarze Gminy Sławno znajdują się udokumentowane obszary występowania surowców mineralnych. Ich eksploatacja w przeważającej mierze odbywa się na potrzeby przemysłowe istniejących zakładów produkcyjnych i wydobywczych. Rozwój przemysłu wydobywczego istnieje dzięki występowaniu złóż piasków formierskich dla odlewnictwa, piasków szklarskich, żwirków filtracyjnych, mączki kwarcowej, kaolinu oraz kruszywa. Na kolejnej stronie wymienione zostały miejsca występowania, rodzaje kopalin, stan zagospodarowania oraz zasoby surowców mineralnych na terenie Gminy Sławno.

Złóża piasków formierskich:

- Grudzeń Las – eksploatowane, o zasobach 20 306 tys. t i wydobywaniu rocznym 823 tys. t,

² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sławno na lata 2009 – 2012 z perspektywą na 2013 – 2016.

- Radonia – nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 5 213 tys. t,
- Unewel – Wschód – nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 9 060 tys. t,
- Wygnanów – nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 3 546 tys. t,
- Zajączków – nieeksploatowane, o zasobach rozpoznanych wstępnie i wynoszących 82 824 tys. t.

Złóża piasków szklarskich:

- Radonia - nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 43 039 tys. t,
- Unewel – Wschód - nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 66 548 tys. t,
- Unewel – Zachód – Nowych – eksploatowane o zasobach 83 065,90 tys. t,
- Wygnanów II - nieeksploatowane, rozpoznane szczegółowo, o zasobach 45 498,5 tys. t,
- Zajączków - nieeksploatowane, o zasobach rozpoznanych wstępnie i wynoszących 139 532 tys. t.

Złóża kamieni łamanych i blocznych (wapień):

- Sławno – eksploatowane o zasobach 10 649 tys. t i wydobywaniu rocznym 279 tys. t.

W roku bilansowym 2012 z zasobu wykreślono złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Unewel – Wschód.

Na obszarze opracowania zostały ustanowione granice obszarów i terenów górniczych:

- Smardzewice – Unewel I,
- Grudzeń Las,
- Zajączków,
- Piaskownica Zajączków Wschód.

Wszelkie działania projektowe i inwestycyjne na powyższych terenach należy uzgadniać z Urzędem Górniczym w Kielcach³

Podczas prac wydobywczych prowadzonych w miejscowości Owadów – Brzezinki odkryto doskonale zachowane skamieniałości jurajskich organizmów morskich i lądowych sprzed 148 milionów lat, stanowią najbliższy wiekowo odpowiednik najslynniejszego stanowiska paleontologicznego na świecie – Solnhofen w Niemczech. W skałach wapiennych odnaleziono gatunki występujące w Solnhofen, ale również nieznanne dotychczas gatunki kręgowców i bezkręgowców.

³ Według bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

2.2.2.5. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody podziemne

Gmina Sławno położona jest w środkowomałopolskim obrębie hydrologicznym. Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w utworach jury górnej i kredy dolnej. Wody podziemne na terenie Gminy stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców, a także rolnictwa czy przemysłu (ujęcia powierzchniowe nie występują). Badania jakości wód podziemnych przeprowadzone przez WIOŚ delegaturę w Piotrkowie Trybunalskim, pozwalają stwierdzić na podstawie wyników klasyfikujących jakość wód podziemnych do klasy III – stan zadowalający.

Gmina znajduje się w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych „Niecka Łódzka” nr 401 (położona w zachodniej i północno – zachodniej części), pozostały obszar przynależy do „Zbiornika Opoczno” nr 410. Zbiorniki te częściowo objęte są najwyższą – ONO i wysoką – OWO ochroną⁴. Wydzielić tu można 3 piętra wodonośne o charakterze użytkowym: czwartorzędowe, kredowe oraz jurajskie. Czwartorzędowe piętro wodonośne tworzą poziomy podglinowe oraz dolin rzecznych. Mają one znaczenie podrzędne, o małych wydajnościach i ujmowane są przez studnie kopane. Górnokredowy poziom występuje w zachodniej części gminy i ma dla niej niewielkie znaczenie. Wody występują w obrębie margli. Dolnokredowy poziom wodonośny znajduje się w północno – zachodniej części gminy Sławno. Wody o charakterze porowo – szczelinowym związane są z piaskowcami. Wydajności studni są zmienne, wahają się w granicach 10 – 120 m³/h, poziom ten ujmowany jest studniami. Górnojurajski poziom wodonośny uwarunkowany jest z szczelinowatymi wapieniami i marglami. Wydajność tego poziomu jest również zmienna i wynosi od 30 – 120 m³/h i jest ujmowany licznymi studniami⁵.

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy Sławno, pod względem hydrograficznym znajduje się w obrębie zlewni drugiego rzędu rzeki Pilicy. W północno – zachodniej części przebiega wododział trzeciego rzędu rzeki Drzewiczki i Słomianki. Przez teren gminy, przepływają dwie rzeki – Słomianka i Pogorzelec oraz kilka lokalnych cieków wodnych. Pierwsza wspomniana rzeka wypływa w okolicy wsi Kozenin na zachód od Opoczna, kierując się na północ dopływa do Sławna a następnie zmienia kierunek na północno – wschodni i w miejscowości Antoniówka przepływa przez drogę wojewódzką 713 Opoczno – Łódź, następnie płynie na północ aż do ujścia Pilicy. Wody rzeczne mają potencjał aby były wykorzystywane w celach rekreacyjnych i turystycznych. W Gminie Sławno nie występują typowe zbiorniki retencyjne, natomiast znajdują się zbiorniki przeciwpożarowe i gospodarcze⁶. Łącznie jest ich 26 i zajmują łącznie powierzchnię około 11 000 m³.

⁴ ONO – obszar najwyższej ochrony, OWO – obszar wysokiej ochrony

⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sławno

Źródło: Urząd Gminy

2.2.2.6. KLIMAT

Gmina znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego-, ciepłego- przejściowego. Wynika to z faktu przenikania się strefy kontynentalnej i oceanicznej oraz wpływów Morza Bałtyckiego, gór i wyżyn. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 550 – 600 mm. Przeważają wiatry zachodnie. Z kolei średnia roczna temperatura powietrza mieści się w granicy 7,6 do 8,0°C. Związany z warunkami termicznymi okres wegetacji roślin trwa 210 dni. Sezon grzewczy w Gminie Sławno w zależności od warunków pogodowych zaczyna się zazwyczaj w miesiącu października, a kończy w kwietniu.

2.2.3. ZABYTKI

Na terenie Gminy znajdują się zabytkowe obiekty architektoniczne. Najbardziej znane są kościoły parafialne: pw. św. Geroncjusza z 1852 r., (obecnie p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny) oraz kościół pw. św. Michała Archanioła w Zachorzowie z 1875 r. które są wpisane do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Na uwagę zasługuje również zespół dworski w Prymusowej Woli (park, spichrz, stodoła) pochodzący z przełomu XVIII i XIX w. oraz park dworski w Sławnie Kościelnym.

Rysunek 10. Kościół pw. św. Michała Archanioła w Zachorzowie

Źródło: Urząd Gminy Sławno

Rysunek 11. Kościół pw. św. WNMP w Sławnie

Źródło: Urząd Gminy Sławno

2.2.4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W tej części diagnozy społeczno – gospodarczej Gminy Sławno omówiony zostanie stan obecny ładu przestrzennego Gminy, który obejmie w szczególności analizę infrastruktury technicznej, uwarunkowań ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej.

2.2.4.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastrukturę techniczną tworzą urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej (np. gminy, miasta osiedla czy dzielnicy) w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu czy teletechniki.

2.2.4.1.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I TRANSPORT PUBLICZNY

Układ komunikacyjny Gminy Sławno oparty jest na dwóch ważnych szlakach, o znaczeniu ponadlokalnym – jest to droga krajowa nr 12 relacji Piotrków Trybunalski – Radom oraz droga wojewódzka nr 713 Opoczno – Łódź. Istotną rolę z punktu widzenia komunikacyjnego mają także dwie linie kolejowe relacji Tomaszów Mazowiecki – Skarżysko Kamienna oraz Warszawa – Zawiercie (CMK).

Na układ drogowy Gminy Sławno składają się także drogi powiatowe. Poniżej zaprezentowano listę tych dróg z uwzględnieniem relacji:

- Twarda – Sławno – Prymusowa Wola,
- Sławno – Szadkowice – Bukowiec – Międzybórz,
- Dąbrowa n. Czarną – Wójcin – Mniszków – Grudzeń,
- Kozenin – Grudzeń,
- Kozenin – Kłopotów,
- Prymusowa Wola – Paradyż – Skórkowice – Sulborowice,
- Prymusowa Wola – Zachorzów,
- Psary – Zachorzów – Kliny.

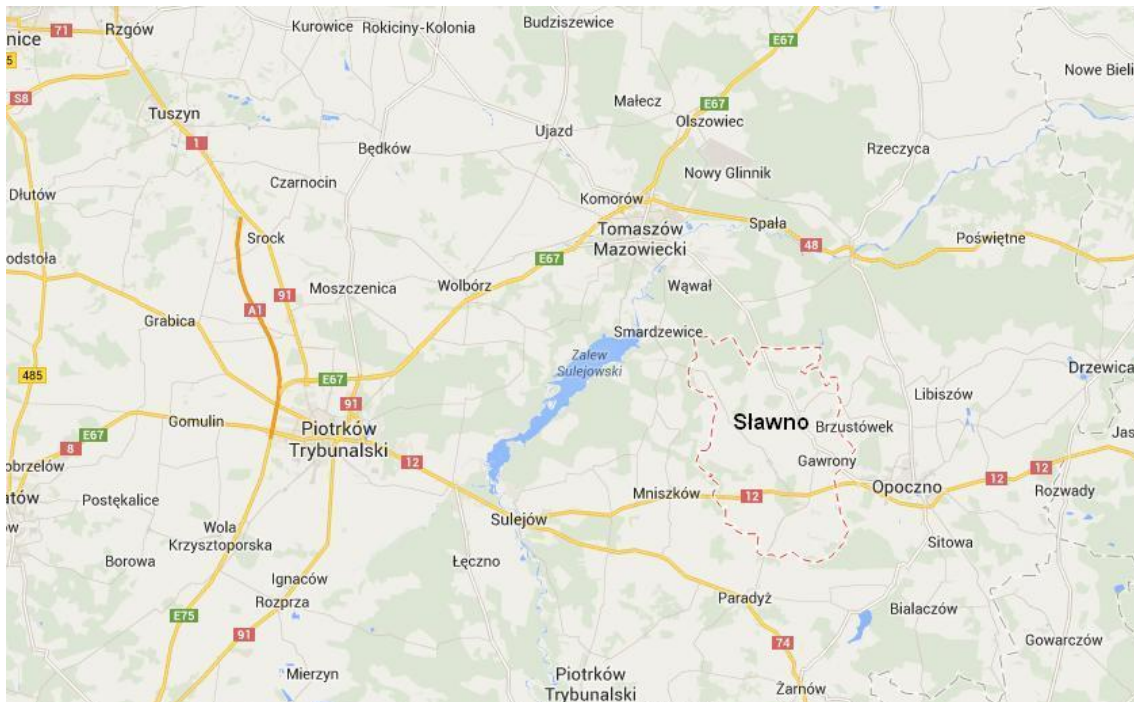
Tabela 3. Zestawienie sieci dróg gminnych

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość całkowita	Długość o nawierzchni twardej	Długość o nawierzchni gruntowej
1.	107104 E	(Zajączków) gr. Gminy Mniszków – Olszowiec	1, 00	1.00	0.00
2.	107105 E	(Syski) gr. Gm. Mniszków - Sepno Radonia – Sławno	5, 30	5.30	0.00
3.	107113 E	(Stok) gr. Gm. Mniszków – Nowa Wieś – Popławy – Janków	3, 70	3.70	0.00
4.	107154 E	(Brzustówek) gr. Gm. Opoczno – Gawrony – Książ	2, 70	2.70	0.00
5.	107301 E	Grudzeń Kol. – Grudzeń Las – St. Kol. Bratków – gr. Gm. Tomaszów Maz. (droga woj. Nr 713)	3, 60	3.60	0.00
6.	107302 E	Łokietka – Wincentynów – Kamień – Bratków – Olszewice – Unewel	10, 30	8.343	1.957
7.	107303 E	Kamień – Trojanów	2, 20	0.235	1.965
8.	107304 E	Kunice – Prymusowa Wola	7, 00	4.90	2.10
9.	107305 E	Ostrożna – Antoniówka	2, 30	2.30	0.00
10.	107306 E	Dąbrówka - Kunice – Sławno Kościelne – Sławno	3, 60	2.10	1.50
11.	107307 E	Sławno – dr. Gm. Nr 107354 E (Benignów)	3, 20	0.80	2.40
12.	107308 E	Zachorzów – gr. Gm. Paradyż (Grzymałów)	1, 70	0.95	0.75
13.	107309 E	Kol. Zachorzów – gr. Gm. Białaczów (Wąglany)	1, 10	0.864	0.236
14.	107310 E	Grudzeń Kolonia – Antoninów	5, 91	5.4245	0.4855
15.	107311 E	(Kol. Jawor) dr. kraj. Nr 12 – gr. Gm. Mniszków (Stok)	0, 30	0.30	0.00
16.	107312 E	Kozenin – Sławno	2, 54	2.54	0.00
17.	107313 E	Gawrony – (dr. gm. Nr 107154 E) – Benignów – Grażowice	2, 70	2.70	0.00
18.	107314 E	Dr. pow. Nr 3118 E – Dąbrowa]	0, 95	0.95	0.00
19.	107315 E	Józefów od dr. pow. Nr 3122 E	1, 10	0, 85	0, 25
20.	107316 E	Kozenin od dr. kraj. Nr 12	1, 10	0, 50	0, 60
21.	107317 E	Prymusowa Wola - Podchojny	1, 35	0, 21	1, 14
22.	107318 E	Prymusowa Wola w kierunku lasu	1, 87	0, 80	1, 07
		Razem:	65, 52	51, 07	14, 45

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sławno.

Całkowita długość dróg gminnych wynosi 65,52 km. Na terenie Gminy Sławno zlokalizowana jest także droga zakładowa na trasie Grudzeń Kolonia – Syski, gmina Mniszków (udostępniona dla ruchu publicznego). Kluczowym przedsięwzięciem dla mieszkańców Gminy Sławno w zakresie infrastruktury drogowej okazać się może planowana budowa drogi ekspresowej S12 na odcinku Piotrków Trybunalski (A1) – Opoczno (gr. woj. łódzkiego i mazowieckiego) oraz drogi ekspresowej S74 na odcinku Sulejów (S12) – gr. woj. łódzkiego i świętokrzyskiego.

Rysunek 12. Położenie Gminy Sławno względem głównych szlaków komunikacyjnych

Źródło: www.maps.google.com

2.2.4.1.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych prowadzone są przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. z siedzibą w Opocznie. Od 1 lipca 2013 r. na terenie Gminy Sławno obowiązuje system gospodarowania odpadami komunalnymi, którym zostali objęci wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych. Każda nieruchomość wyposażona jest w trzy rodzaje pojemników do segregacji odpadów, a częstotliwość zbierania wynosi 1 raz w miesiącu. Podmioty gospodarcze mają obowiązek zawierania we własnym zakresie umów na odbiór odpadów z firmą posiadającą właściwe, wydane przez Wójta Gminy Sławno, zezwolenie na świadczenie takich usług na terenie Gminy. W Sławnie Kolonii na terenie Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych działa także Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie mieszkańcy Gminy mogą oddawać: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki oraz zużyte baterie i akumulatory. Ponadto zgodnie

z przyjętym Programem Ochrony Środowiska i Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Sławno ustalono następujące kierunki działania w zakresie gospodarki odpadami:

- kampania informacyjno – edukacyjna dotycząca gospodarkami odpadami obejmująca kontynuację i intensyfikację akcji szkoleń i podnoszenie świadomości społecznej w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami,
- organizacja GPZON dla gminy (Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych),
- zakup pojemników na selektywną zbiórkę odpadów (uzupełnienie) np. typu „igloo”,
- zakup pojemników (110 l) w celu objęcia zbiórką odpadów 100 % gospodarstw,
- zakup worków na zbiórkę wysegregowanych odpadów w zabudowie jednorodzinnej (w przypadku podjęcia takiej metody segregacji odpadów) - zbiórka odpadów „u źródła”,
- działania zmierzające do ograniczenia masy odpadów opakowaniowych deponowanych na składowisku komunalnym,
- monitoring gospodarki odpadami na terenie gminy,
- inwentaryzacja i likwidacja „dzikich” wysypisk,
- rozpoznanie aktualnej gospodarki odpadami w małych i średnich podmiotach gospodarczych,
- eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarowaniu odpadami weterynaryjnymi,
- kontynuacja programu usuwania azbestu.

2.2.4.1.3. GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA

Ludność Gminy Sławno w wodę zaopatrywana jest z ujęć wód podziemnych. Gmina zwodociągowana jest w 100%, długość sieci wodociągowej według stanu na koniec 2013 roku wynosiła 120 km. Liczba przyłączy wynosiła 2 054. Ujęcia wód podziemnych zlokalizowane są w miejscowościach: Owadów – Brzezinki, Grudzeń – Las oraz Sepno – Radonia, które ma największą wydajność – 74 m³ na godzinę.

Według danych Urzędu Gminy z 2013 r. sieć kanalizacyjna zlokalizowana na terenie Gminy Sławno obejmowała długość 82,0 km., natomiast liczba przyłączy wynosiła 1 128 sztuk. Sieć ta wymaga rozbudowy (68% powierzchni w 2013 r.), ponieważ istnieje dysproporcja między długością sieci kanalizacyjnej a długością sieci wodociągowej. Na terenie Gminy działają dwie oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w miejscowościach Trojanów i Zachorzów - Kolonia. Rzeczywista przepustowość oczyszczalni w Trojanowie pokrywa sięę projektowaną, natomiast w Zachorzowie Kolonii na zaprojektowane 500 m³/d, zrealizowana przepustowość oczyszczalni wynosi 250 m³/d.

2.2.4.1.4. ENERGETYKA

W Gminie Sławno energia elektryczna dostarczana jest odbiorcom napowietrznymi liniami 15 kV wyprowadzonymi ze stacji GPZ 110/15kV zlokalizowanej w Opocznie. Przez omawiany obszar przebiegają dwie napowietrzne linie 110 kV: „Ceramika – Myślubórz” oraz „Opoczno – Tomaszów I”. Wspomniany system zasilania Gminy Sławno wymaga rozbudowy w celu zaspokojenia perspektywicznego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz zwiększenia niezawodności zasilania. W trakcie uzyskania decyzji tj .pozwolenia na użytkowanie jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV Sławno oraz dwutorowa linia 110 kV, realizacji stacja elektroenergetyczna Sławno – istniejąca linia 110 kV Ceramika – Myslibórz oraz linie kablowe 15 kV wyprowadzone z w/w GPZ na istniejącą linię napowietrzną 15 kV. Po uzyskaniu decyzji o użytkowaniu, w terminie do 31.12.2014 r. , Gmina Sławno będzie zasilana liniami 15 kV wyprowadzonymi z nowo oddanego GPZ 110/15 kV Sławno.

2.2.4.1.5. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie Gminy Sławno brak sieci ciepłowniczych. Głównym źródłem zaopatrzenia w ciepło są kotłownie lokalne i indywidualne.

Do opalania oprócz gazu i oleju opałowego, używane są węgiel (w tym ekogrosze), koks i drewno, które negatywnie wpływają na stan środowiska Gminy.

Tabela 4. Kotłownie w budynkach użyteczności publicznej

Kotłownie, budynek	Moc	Rodzaj paliwa
UG Sławno	120 kW	gaz ziemny GZ- 50
Szkoły – 8 szt.	każda po 130 KW	gaz ziemny GZ -50
Świetlice wiejskie – 7szt.	każda po 30 kW	gaz ziemny GZ -50
Domy ludowe – 4 szt.	każda po 40 kW	gaz ziemny GZ- 50
Strażnice – 7 szt.	każda po 25 kW	gaz ziemny GZ -50
GOK	80 kW	gaz ziemny GZ -50
GOPS	20 kW	gaz ziemny GZ 50

Źródło: UG Sławno

2.2.4.1.6. GAZOWNICTWO

Przez teren Gminy Sławno przebiega gazociąg w/c DN 250 relacji Paradyż – Opoczno stanowiący odgałęzienie gazociągu magistralnego Piotrków Trybunalski – Końskie w/c DN 400. Gmina zgazociągowana jest prawie w 100% (92% w 2013 roku), oprócz miejscowości Tomaszówek i Wincentów (jednak plany przyłączenia ich do sieci mają nastąpić w następnych latach). W roku 2012 (dane GUS) długość sieci gazowej w Gminie Sławno wyniosła ogółem 100695 m., z gazu korzystało 2 061 mieszkańców. Na opracowywanym terenie, gaz przewodowy służy głównie do celów gospodarczych i grzewczych. Podmiotem zarządzającym jest Mazowiecka Spółka Gazownictwa sp. z o.o. oddział zakład gazowniczy Łódź.

2.2.4.1.1. TELEKOMUNIKACJA

Na terenie Gminy Sławno przebiega trasa linii i kabla telekomunikacyjnego. Ponadto w Owadowie, Kamieniu i Bratkowie znajdują się stacje bazowe (wieże) telefonii komórkowej. Planowane jest także stworzenie nowych punktów stacji bazowych, w celu zwiększania zasięgu telefonii mobilnej i mobilnego Internetu w miejscowościach Sławno i Zachorzów.

Na obszarze gminy funkcjonują również światłowody:

- międzymiastowa relacji Tomaszów Mazowiecki – Opoczno,
- linia światłowodowa Piotrków Tryb. – Sulejów – Opoczno.

Na terenie Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych oraz szkół występują sieci informatyczne. Na terenie Gminy Sławno działa także firma oferująca usługi w zakresie szerokopasmowego internetu, której maszty przekaźnikowe znajdują się w miejscowościach: Sławno, Celestynów, Kozenin, Zachorzów Kolonia i Olszowiec. Ponadto widoczny jest wzrost komputeryzacji wśród mieszkańców Gminy Sławno.

2.2.4.2. OCHRONA ŚRODOWISKA

Na terenie Gminy istnieją niewielkie fragmenty obszarów podlegających ochronie prawnej. Gmina prowadzi projekty mające na celu chronienie środowiska naturalnego, jako dobra wspólnego mieszkańców Gminy. Do takich projektów należy między innymi projekt „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Sławno w 2013 roku“, a także projekty realizowane we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi:

- „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Grążowice – osiedle”,
- „Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Zachorzów Kolonia wraz z siecią kanalizacji sanitarnej i przyłączami ETAP I A”,
- Rozwój obszarów inwestycyjnych wokół Łódzkiej Specjalnej Stery Ekonomicznej - Podstrefa Sławno poprzez modernizację dróg dojazdowych oraz skanalizowanie terenów,
- Ogródki dydaktyczne i ekopracownie przy szkołach podstawowych na terenie Gminy.

2.2.4.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna definiowana jest jako zespół instytucji i usług zaspokajających w zorganizowany sposób ludzkie potrzeby w dziedzinie prawa, bezpieczeństwa, kształcenia, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia i budownictwa mieszkaniowego.⁷

2.2.4.3.1. EDUKACJA

Na terenie Gminy Sławno działa 6 szkół podstawowych, 2 gimnazja oraz zasadnicza szkoła zawodowa. Publiczne szkoły podstawowe znajdują się w miejscowościach: Celestynów, Kamień, Kozenin, Kunice, Sławno oraz Zachorzów. Na terenie Gminy funkcjonuje także gimnazjum w Prymusowej Woli, które łącznie z zasadniczą szkołą zawodową tworzy zespół szkół samorządowych oraz gimnazjum w Szadkowicach. Istotnym jest również fakt działania oddziałów przedszkolnych w ramach 6 szkół podstawowych. Dokładne dane dotyczące ilości uczniów w placówkach edukacyjnych w poszczególnych latach przedstawia Tabela 5.

⁷ Wielka Encyklopedia PWN, t. 12, red. J. Wojnowski, Warszawa 2012, str. 134

Tabela 5. Placówki Edukacyjne a ilości uczniów.

		2010	2011	2012	2013
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	Placówki	6	6	6	6
	Dzieci	199	206	182	155
Szkoły Podstawowe	Placówki	6	6	6	6
	Uczniowie	536	541	536	515
Gimnazja	Placówki	2	2	2	2
	Uczniowie	305	287	262	253
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Placówki	1	1	1	1
	Uczniowie	26	25	29	30
Punkty przedszkolne	Placówki	3	3	3	3
	Dzieci	75	75	70	68

Źródło: UG Sławno

Według danych Urzędu Gminy, liczba dzieci w placówkach przedszkolnych zaczęła spadać od 2012 roku. Na przestrzeni badanych lat w gimnazjach można zauważyć nieznaczny, choć systematyczny spadek liczby uczniów, podobnie jest w szkołach podstawowych. Świadczy to o charakterystycznym dla całego województwa łódzkiego zjawisku niżu demograficznego.

Stopień komputeryzacji szkół w Gminie Sławno w latach 2010 - 2012 przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Komputeryzacja w szkołach Gminy Sławno w latach 2010 - 2013.

Komputeryzacja	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013
Komputery w szkołach podstawowych i gimnazjalnych ogółem	szt.	124	116	117	157
Komputery jw. z dostępem do Internetu	szt.	109	111	114	157

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych.

Analizując dane statystyczne możemy zaobserwować, że liczba komputerów z dostępem do Internetu znacząco zwiększyła się w 2013 roku, co świadczy o inwestycjach Gminy w cyfryzację szkół.

Tabela 7 przedstawia dane dotyczące wyników egzaminów uczniów z terenu Gminy Sławno. Ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasistów minimalnie odbiegał od wyniku uczniów szkół łódzkich oraz był nieco niższy niż średnia krajowa.

Tabela 7. Porównanie wyników sprawdzianu szóstoklasisty uczniów uczących się na terenie Gminy Sławno z uczniami powiatu, województwa oraz średnią krajową, dane za rok 2014

	Gmina Sławno	Powiat opoczyński	Województwo łódzkie	Polska
Średni wynik punktowy	62,4	62,8	64,4	64,6

Źródło: OKE

Tabela 8. Porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego uczniów uczących się na terenie Gminy Sławno z uczniami powiatu, województwa oraz średnią krajową, dane za rok 2014 [w %]

	Gmina Sławno	Powiat opoczyński	Województwo łódzkie	Polska
Część humanistyczna				
Z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	57	59	59	59
Z zakresu języka polskiego	64	66	68	68
Część matematyczno – przyrodnicza				
Z zakresu przedmiotów przyrodniczych	51	53	53	52
Z zakresu matematyki	45	49	48	47

Źródło: OKE

W zakresie historii i wiedzy o społeczeństwie wyniki egzaminu gimnazjalnego okazały się nieco słabsze w porównaniu do średnich wyników zarówno powiatu opoczyńskiego i województwa łódzkiego, jak i w porównaniu do średniej krajowej. Różnica ta jest większa w części dotyczącej języka polskiego i w tym wypadku również uczniowie z gminy wypadli słabiej. Jeżeli chodzi o przedmioty przyrodnicze oraz matematykę, to uczniowie Gminy Sławno uzyskali również niewiele gorsze wyniki od średniej powiatu, województwa oraz w porównaniu do średniej krajowej.

2.2.4.3.2. OPIEKA ZDROWOTNA

Za opiekę zdrowotną mieszkańców Gminy Sławno odpowiadają dwa zakłady opieki zdrowotnej:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Sławnie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 31
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Szadkowicach 51.

Tabela 9. Wykaz aptek i punktów aptecznych oraz liczba porad udzielonych na terenie Gminy Sławno w latach 2010 - 2011

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013
Apteki	obiekt	0	0	0	0
Punkty apteczne	obiekt	1	1	1	1
Porady ogółem	Jd.	12 190	13 379	12 697	13 114

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych.

2.2.4.3.3. POMOC SPOŁECZNA

Na terenie Gminy Sławno działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący w szczególności zadania z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej zgodnie z ustawią z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej oraz dodatkowe działania w zakresie:

- świadczeń rodzinnych,
- funduszu alimentacyjnego,
- działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- realizacji projektu unijnego POKL „Razem Łatwiej”
- działań rehabilitacyjnych i logopedycznych.

Ośrodek prowadzi również szeroko zakrojoną działalność w zakresie osób bezrobotnych, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób dotkniętych przemocą i niepełnosprawnych. Organizuje także pomoc dla uczniów w zakresie stypendiów szkolnych, zasiłków szkolnych oraz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w Punkcie Informatycznym – Punkcie Opieki.

W Gminie prowadzony jest program pn. Karta Dużej Rodziny, w ramach którego rodziny wielodzietne mogą liczyć min na: tańsze bilety na wydarzenia kulturalne, wystawy, do muzeów oraz tańsze przejazdy komunikacją publiczną.

Dobrze rozwinięty aparat socjalny Gminy uzupełnia Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu. Prowadzony przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw. Przeznaczony jest on dla osób z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo i niepełnosprawnych intelektualnie. Głównym jego celem jest wspieranie samodzielności, zapewnienie oparcia społecznego oraz rozwijanie działań samopomocowych wśród uczestników. Wykwalifikowany personel prowadzi działania mające na celu zapewnienie podopiecznym oparcia społecznego, organizowanie w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, organizacji i instytucji, zaspokojenie potrzeb bytowych i zdrowotnych, wyrabianie nawyków celowego działania, umożliwianie rozwoju osobowości, kontynuację rehabilitacji oraz inne zajęcia rehabilitacyjne w tym również poprzez terapię zajęciową taką jak:

- muzykoterapia,
- zajęcia ogrodniczo – techniczne z elementami obróbki drewna,
- zajęcia sportowo – rehabilitacyjne,
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia zaradności życiowej,
- zajęcia z rękodzieła artystycznego.

Dodatkowo Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej angażuje się w inicjatywy takie jak np.

- coroczna współpraca przeprowadzania badań profilaktycznych: słuchu oraz badań mammograficznych,
- coroczna organizacja wypoczynku letniego, zimowego i turnusów rehabilitacyjnych,
- organizacja akcji mikołajkowo - świątecznych dla dzieci, młodzieży i osób starszych,
- coroczna organizacja paczek żywnościowych dla najuboższych mieszkańców Gminy.

Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń w poszczególnych latach ulegała zmianom, choć na przełomie 2011/2012 jak wskazuje poniższa tabela utrzymuje się ona na tym samym poziomie. Liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń rodzinnych wyraźnie zmniejszyła się na przestrzeni lat 2010 - 2012. Przyczyną takich zmian były zmiany przepisów oraz, wynikające z nich, zmodyfikowane kryteria kwalifikujące do prawa pobierania świadczeń pomocy społecznej. Szczegółowe dane zostały zamieszczone w tabeli 10.

Tabela 10. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodzin pobierających świadczenia rodzinne

Gospodarstwa		Jednostka miary	2010	2011	2012
świadczenia pomocy społecznej	gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej	gospodarstwo domowe	385	347	347
	osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	osoba	1 755	1 463	1 379
	udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	%	23,3	19,4	17,8
świadczenia rodzinne	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	620	575	454
	dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (ogółem)	osoba	1 248	1 138	1 013

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wraz ze zmianą przepisów dotyczących pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców co za tym idzie mniejsza kwota wypłaconych świadczeń.

Dokładne kwoty przeznaczane przez Gminę na świadczenia rodzinne przedstawia tabela 11.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne wypłacone w latach 2008 – 2012

	Jednostka miary	2010	2011	2012
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	2 772	2 524	2415
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	2 225	2 001	1 816
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	322	317	331

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.2.4.3.4. PORZĄDEK PUBLICZNY I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

Za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa na terenie Gminy Sławno odpowiadają przede wszystkim funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Opocznie oraz Komisariatu Policji w Paradyżu.

Dodatkowymi, odpowiednio wyposażonymi i dobrze funkcjonującymi jednostkami zapewniającymi bezpieczeństwo przeciwpożarowe w Gminie Sławno są:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Kamieniu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kozeninie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kunicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Olszowcu.
- Ochotnicza Straż Pożarna w Prymusowej Woli,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sławnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szadkowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Unewlu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zachorzowie Kolonii,

Jednostki OSP z Kamienia, Prymusowej Woli i Sławna należą do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

W Gminie nie znajduje się Komisariat Policji, nad bezpieczeństwem obywateli czuwa przede wszystkim KP w Paradyżu, który swoim zasięgiem obejmuje następujące gminy: Paradyż, Żarnów, Białaczów, Mniszków i Sławno. Teren Gminy Sławno zasadniczo nie odbiega pod względem przestępczości od poziomu na terenie całego powiatu opoczyńskiego. Popelniane najczęściej czyny karalne to kradzieże, kradzieże z włamaniem oraz przestępstwa drogowe.

2.2.4.3.5. SPORT I REKREACJA

Na terenie Gminy Sławno istnieje bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, zdecydowana większość obiektów została zmodernizowana i pozostaje do dyspozycji mieszkańców Gminy oraz klubów sportowych działających na jej terenie. Wśród najważniejszych obiektów należy wymienić:

- kompleks boisk sportowych przy Zespole Szkół Samorządowych w Prymusowej Woli,
- kompleks boisk sportowych "ORLIK" w Szadkowicach,
- ogólnodostępne boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zachorzowie,
- ogólnodostępne boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kunicach
- boisko piłkarskie w Sławnie,
- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Celestynowie,

- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej im. W. i H. Ossowskich w Kunicach,
- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Ks. J. Twardowskiego w Kamieniu,
- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kozeninie,
- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Sławnie,
- sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zachorzowie,
- sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Samorządowych w Prymusowej Woli,
- sala gimnastyczna przy Gimnazjum Publicznym im. Kazimierza Wielkiego w Szadkowicach.

Liczba klubów sportowych w Gminie systematycznie się zwiększa i obecnie działa ich już 6. Realizują one zadania z zakresu propagowania kultury fizycznej i sportu w ścisłej współpracy z samorządem gminnym. Zawodnicy odnoszą liczne sukcesy sportowe zwłaszcza w lekkiej atletyce i kolarstwie. Zawodnicy Klubu kolarskiego LKK LUKS Sławno wielokrotnie zdobywali Mistrzostwo Polski Juniorów, Juniorów Młodszych MTB oraz Wicemistrzostwo w kategorii Kobiet w kolarstwie przełajowym.

Kluby w Gminie Sławno:

- Ludowy Klub Kolarski „LUKS Sławno”,
- Ludowy Klub Sportowy „Sławno”,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „OLIMPIJCZYK”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Prymusowa Wola”,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Sławno”,
- Uczniowski Klub Sportowy „KAZIUK”.

Samorząd gminny realizuje również cztery programy sportowe dla dzieci i młodzieży zamieszkującej Gminę Sławno:

- „Rozwój inwestycji sportowych” – program zakłada wsparcie finansowe modernizacji infrastruktury sportowej, polegający na przebudowie lub remoncie istniejących obiektów,
- „Umiem pływać” – bezpłatna nauka pływania skierowana do uczniów klas trzecich szkół podstawowych,
- „Multisport” – program skierowany do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych w celu wspierania rozwoju dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie ich aktywności ruchowej prowadzącej do poprawy sprawności fizycznej, stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia,
- „Tenis 10” – program, którego głównym celem jest zapewnienie dzieciom możliwości nauki tenisa na Orliku i zachęcenie do uprawiania tej dyscypliny sportu,
- „Animator – Moje Boisko ORLIK 2012” - w ramach programu realizowane są zajęcia sportowo – rekreacyjne dla mieszkańców Gminy Sławno na kompleksie boisk sportowych w Szadkowicach.

W Gminie organizowane są również liczne imprezy sportowe, wśród których najważniejsze to:

- Europejski Tydzień Sportu,
- Turniej Tenisa Ziemnego,
- Turniej Piłki Siatkowej,
- Piłkarski Turniej dla Dzieci i Młodzieży,
- Noworoczny Turniej Halowej Piłki Nożnej,
- Szkolny Turniej Skoku Wzwyż,
- turniej Piłki Siatkowej / drużyny mieszane OSP i KGW,
- turniej piłki siatkowej drużyn OSP w kategorii 35 +,
- turniej sportowy mini piłka ręczna dla szkół podstawowych z Gminy Sławno,
- turniej tenisa stołowego OSP i MDP,
- turniej piłkarski sołectw drużyn niezrzeszonych,
- wakacje na sportowo - konkurencje dla wszystkich,
- turnieje koszykówki,
- sportowe turnieje wakacyjne dla dzieci młodzieży i dorosłych,
- ogólnopolskie wyścigi w kolarstwie górskim i przełajowym,
- mityngi sportowo – rekreacyjne dla mieszkańców.

Tabela 12. Kluby sportowe w Gminie Sławno w latach 2008 – 2012

	Jednostka miary	2008	2010	2012
kluby	szt.	3	4	6
członkowie	osoba	312	334	376
ćwiczący ogółem	osoba	312	331	373
ćwiczący mężczyźni	osoba	170	189	221
ćwiczący kobiety	osoba	142	142	152
ćwiczący do lat 18 ogółem	osoba	301	280	302
ćwiczący do lat 18 chłopcy	osoba	161	140	160
ćwiczący do lat 18 dziewczęta	osoba	140	140	142
sekcje sportowe	szt.	11	12	15
instruktorzy sportowi	osoba	5	4	4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

KULTURA

W Sławnie przy ulicy Zielonej 2 działa Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna, która posiada dwie filie: w Gawronach w budynku Domu Ludowego oraz w Prymusowej Woli w budynku Zespołu Szkół Samorządowych. Z uwagi na bogatą kulturę ziemi sławieńskiej mieszkańcy kultywują swoje tradycje w zespołach folklorystycznych:

- RÓŻA z Gawron,
- KAMIENIANKA z Kamienia,
- KOZENIANKA z Kozenina,
- OLSZOWIANKA z Olszowa,
- SŁOWIKI ze Sławna,
- NIEBOWIANKI z Wincentynowa,
- dziecięcy zespół wokalnno-taneczny KUNICZANKA

oraz kołach gospodyń wiejskich w:

- Antoniówce,
- Bratkowie,
- Gawronach,
- Grudzeniu Lesie,
- Kamieniu,
- Kozeninie,
- Kunicach,
- Olszowcu,
- Ostrożnej,
- Prymusowej Woli,
- Psarach,
- Sławnie,
- Szadkowicach,
- Unewlu,
- Wincentynowie,
- Zachorzowie,
- Grażowicach,
- Trojanowie,
- Antoninowie,
- Tomaszówku.

Na bogaty kalendarz wydarzeń w Gminie Sławno składają się liczne imprezy dla mieszkańców w każdym wieku, tylko na 2014 rok zaplanowane są następujące wydarzenia:

- Apel upamiętniający rocznicę śmierci patrona Szkoły Podstawowej w Kamieniu,
- Mityng Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych,
- Gminny Festiwal Kolęd i Pastoralek,
- Tłusty czwartek,
- Konkurs Plastyczny Zapobiegajmy Pożarom,
- Zwyczaje Wielkanocne - robienie ozdób wielkanocnych,
- Światowy Dzień Wody,
- Spotkanie z funkcjonariuszem policji - bezpieczeństwo na drodze i podczas dojazdu do szkoły,
- Finał gminny ogólnopolskiego konkursu wiedzy pożarniczej pod hasłem Młodzież Zapobiega Pożarom
- Konkurs na Najładniejszą Palmę Wielkanocną,
- Uroczyste akademie w rocznicę śmierci Papieża - Jana Pawła II,
- Obchody "Dnia Ziemi",
- Akademie z okazji Rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja,
- Konkurs lepienia pierogów,
- Święto Rodziny,
- Uroczyste akademie z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja,
- Dzień Kultury Europejskiej,
- Otwarcie świetlicy wiejskiej w Wincentynowie,
- Akademie z okazji Dnia Matki i Ojca,
- Obchody rocznicy urodzin Jana Pawła II ,
- X-lecie przystąpienia Polski do Unii,
- Święto Szkoły w Kunicach - Dzień Patrona,
- Dzień Strażaka,
- Festyn Przyrodniczy,
- Festiwal Piosenki Ekologicznej,
- Spotkanie z Panią Józefą Nita, poetką Klubu nad Wąglanką,
- Manewry strażackie Gminne zawody sportowo-pożarnicze,
- Ogólnopolska Wystawa Koni,
- Święto Szkoły w Kamieniu,
- Dzień Dziecka i Dzień Sportu,
- Wieczór Sobótkowy,
- Uroczystość 60-lecia OSP w Szadkowicach i przekazanie samochodu strażackiego,
- Mityng Rodzinny - konkurencje sportowe rodziców i dzieci,

- Oddanie do użytku ogólnodostępnego boiska i Święto Szkoły w Kunicach,
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy,
- Ogólnopolskie zawody Sandstone Race 2014 o Puchar Wójta Gminy Sławno,
- Mityng pn. Życie bez uzależnień w Gminie Sławno,
- Rodzinny Turniej Sportowy w Antoniówce,
- Dożynki Gminne w Sławnie,
- Obchody wybuchu II wojny Światowej ,
- Święto pieczonego ziemniaka,
- Sprzątanie świata,
- III światowy Dzień Tabliczki Mnożenia w Kunicach,
- Mityng sportowy dla mieszkańców gminy w Zachorzowie,
- Festyn Rodzinny Żyj zdrowo na sportowo w Grudzeniu Lesie,
- Udział dzieci i młodzieży szkolnej w Zjeździe Rodziny Szkół Jana Pawła II w Częstochowie,
- Uroczyste akademie z okazji Dnia Edukacji Narodowej,
- Dzień Papieski,
- Ćwiczenia zgrywające jednostek OSP z terenu Gminy,
- Turniej rodzinny Mamo Tato baw się razem z nami,
- Gminny Turniej w piłkarzyki,
- Otwarcie świetlicy w Wygnanowie,
- Obchody Święta Niepodległości,
- Andrzejkki,
- Dzień Zdrowego śniadania,
- Światowy Dzień Pluszowego Misia,
- Spotkania opłatkowe, jasełka, pastoralki,
- Góra Grosza ogólnopolska akcja charytatywna,
- Kiermasz stroików bożonarodzeniowych,
- Spotkanie Wigilijne,
- Spotkanie Wigilijne - zakończenie projektu POKL Razem Łatwiej,
- Mikołajkowy Turniej Rodzinnych Trójek Siatkarskich o Puchar Wójta Gminy Sławno,
- Świąteczna paczka - dla najuboższych rodzin,
- Gminny Turniej 5 milionów,
- II Gminny Konkurs p.n. Tradycje bożonarodzeniowe w kulturze Polski i Wielkiej Brytanii.

2.2.5. SFERA GOSPODARCZA

W poniższym rozdziale opisano bieżącą sytuację Gminy w zakresie przedsiębiorczości, wielkości i struktury podmiotów gospodarczych. Zaprezentowano również informacje odnośnie atrakcyjności Gminy Sławno pod względem turystyki i rekreacji.

2.2.5.1. PRZEMYSŁ, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

W 2013 roku wg danych GUS na terenie Gminy Sławno działalność gospodarczą prowadziły 298 podmioty gospodarcze, przy czym w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 19 podmiotów. Wiodące branże to budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny.

Tabela 13. Liczba prywatnych podmiotów gospodarczych w 2013 roku wg sekcji PKD 2007

Sekcja	Nazwa Sekcji	Ilość jednostek gosp.
-	Ogółem	219
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7
B	Górnictwo i wydobywanie	1
C	Przetwórstwo przemysłowe	35
F	Budownictwo	55
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	63
H	Transport i gospodarka magazynowa	23
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3
J	Informacja i komunikacja	3
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6
P	Edukacja	2
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3
S i T	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	3

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Największe i najprężniej działające przedsiębiorstwa na terenie Gminy, dające zatrudnienie dużej liczbie mieszkańców to:

- Grupa ATLAS, w ramach której działa kopalnia Grudzeń Las sp. z o.o. – w której wydobywane są najwyższej jakości piaski formierskie i szklarskie klasy III i IV, a także żwirki filtracyjne, kaolin i piasek techniczny. Zatrudnia około 190 osób,
- NORDKALK sp. z o.o. Zakład Sławno Brzezinki – bazuje na jurajskich złożach wapiennych, oferuje szeroką gamę maczek wapiennych do zastosowania w rolnictwie, drogownictwie i budownictwie. Zatrudnia około 26 osób,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego Nowakowski w Dąbrowie – zatrudnia około 50 osób,
- Firma Produkcyjno Usługowo Handlowa ATA Przetwórstwo Owoców i Warzyw EXPORT – IMPORT. Zatrudnia około 20 osób,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe GRANPOL sp.j. w Sławnie – zajmuje się produkcją i sprzedażą mas parafinowych i granulatu do produkcji świec i zniczy. Zatrudnia około 35 osób,
- PROWINCJA sp. z o.o. w Tomaszówku – zajmuje się skupem, przetwórstwem oraz dystrybucją grzybów, owoców leśnych i dziczyzny. Zatrudnia około 8 osób,
- TOMBUD w Kozeninie – zajmuje się sprzedażą materiałów budowlanych oraz ogrodzeń betonowych. Zatrudnia około 15 osób,
- FRANSPOL sp. z o.o. w Sławnie – zajmuje się mieszaniem oraz produkcją szlachetnych tynków przeznaczonych w szczególności do renowacji obiektów zabytkowych. Zatrudnia około 17 osób,
- PREMIUM TRADE sp. z o.o. w Kozeninie – firma transportowa oraz składnica maszyn rolniczych,
- VINDEREN sp. z o.o. – zakład recyklingu i produkcji, wdrażający technologię wytwarzania innowacyjnego włókna TOFIC oraz płyt gumowo – poliuretanowych,
- Zajazd NIVA – zatrudnia około 10 osób,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego Poddębniak – zatrudnia około 9 osób,
- Szkołka Drzew, Krzewów Ozdobnych i Zalesieniowych Michał Bojanowski, zatrudnia około 50 osób.

Oprócz tych przedsiębiorstw ważnym pracodawcą jest Urząd Gminy Sławno, który zatrudnia około 70 osób. W placówkach oświatowych na terenie Gminy zatrudnionych jest około 130 osób.

Pod względem liczby funkcjonujących na terenie Gminy Sławno podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w rejestrze REGON Gmina Sławno plasuje się na 7. miejscu w powiecie⁸

⁸ Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013

2.2.5.2. ROLNICTWO

Gmina Sławno ma charakter gminy wiejskiej. Według danych Urzędu Gminy z 2013 roku jej całkowita powierzchnia geodezyjna wynosi 12 931 ha, przeważającą ilość powierzchni zajmują użytki rolne ogółem, które stanowią 75,74 % powierzchni. Dane dotyczące użytkowania gruntów zawiera tabela 14.

Tabela 14. Użytkowanie gruntów stan na 01.01.2012 rok

Rodzaj gruntów	Powierzchnia ha	Odsetek
Użytki rolne	9 794	75,74%
W tym grunty orne	7 986	61,80%
Sady	162	1,25%
Łąki i pastwiska	1 294	10,00%
Lasy i grunty leśne	2 632	20,35%
Woda	11	0,08%
Grunty zabudowane i	428	-
Pozostałe grunty i nieużytki	66	3,91%

Źródło: UG Sławno

Wg danych Urzędu Gminy innym niż rolnictwo źródłem utrzymania mieszkańców są pozarolnicze działalności, w tym w sektorze państwowym zatrudnionych jest około 65% mieszkańców.

Tabela 15. Struktura gospodarstw rolnych

Powierzchnia gospodarstw (ha)	Liczba (szt.)
0,00 – 0,9999	1 247
1,00 – 4,9999	2 161
5,00 – 9,9999	462
10,00 – 19,9999	85
20,00 – 49,9999	11
50,00 – 99,9999	1
100,00 i powyżej	1

Źródło: UG Sławno

Rolnicy w Gminie Sławno specjalizują się w uprawie zbóż, głównie żyta i pszenżyta ozimego, także owsa i ziemniaków. Jeśli chodzi o hodowlę zwierząt, to dominuje hodowla bydła oraz trzody chlewnej.

Najczęściej występujące w Gminie gleby cechują się następującymi klasami bonitacyjnymi IV, V i VI, czyli średniej i słabej jakości. Występują również gleby III klasy, ale stanowią jedynie 13,75% powierzchni gruntów. Takie uwarunkowania skłaniają władze samorządowe do stopniowego przekształcania Gminy z rolniczej w przemysłowo – rolniczą.

2.2.5.3. TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Sławno posiada doskonale warunki do rozwoju turystycznego. Bliskość parków krajobrazowych oraz Zbiornika Sulejowskiego, kultywowana przez mieszkańców bogata kultura i tradycja ludowa oraz odkrycia geologiczne na światową skalę, stanowią bardzo dobry kapitał rozwojowy. Dodatkowo Gmina Sławno znajduje się w Turystycznym Obszarze Funkcjonalnym Doliny Rzeki Pilicy, wpisanym do Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020. Taki potencjał należy wykorzystać tworząc i rozwijając przede wszystkim bazę noclegowo – gastronomiczną, która aktualnie na terenie Gminy jest bardzo słabo rozwinięta. Istnieją tylko 4 gospodarstwa agroturystyczne:

- w Sławnie Pana Marcina Bogusławskiego,
- w Tomaszówku LECHNICZÓWKA Pani Katarzyny Lechowskiej,
- w Dabrówce Pani Danuty Pytlos,
- W Kozeninie Pana Jana Szpotona – Zajazd NIVA.

W pobliżu Gminy znajdują się między innymi następujące szlaki turystyczne:

- Szlak rowerowy - Trakt przez Puszcę Pilicką,
- Ścieżka rowerowa im. Zygmunta Goliata,
- Szlak (pieszy) Partyzancki im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”,
- Łódzki Szlak Konny im. majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”,
- Szlak (pieszy) Rzeki Pilicy,
- Szlak Kajakowy Pilicy,
- Piekielny Szlak,
- Szlak po Spalskim Parku Krajobrazowym.⁹

Gmina Sławno jest sygnatariuszem deklaracji współpracy na rzecz rozwoju turystyki, której zasadniczym celem jest wspólna realizacja projektu ponadlokalnego w branży turystycznej i okołoturystycznej, przynoszącego dynamiczny postęp w rozwoju społeczno - gospodarczym oraz wzmocnienie więzi i tożsamości lokalnej poprzez wykorzystanie walorów turystycznych i kulturowych podregionu. Pozostali sygnatariusze to: Miasto Piotrków Trybunalski, Powiat Piotrkowski, Starostwo Opoczyńskie, Gmina Aleksandrów, Gmina Czarnocin, Gmina Gorzkowice, Gmina Łęki Szlacheckie, Gminy Mniszków, Gmina Ręczno, Gmina Rozprza, Gmina Sławno, Miasto Sulejów, Miasto Wolbórz¹⁰. Gmina jest również członkiem Lokalnej Grupy Działania „Stowarzyszenie Dolina Pilicy”.

⁹ <http://www.lodz.uw.gov.pl/page/165,szlaki-turystyczne.html>

¹⁰ www.rotwl.pl

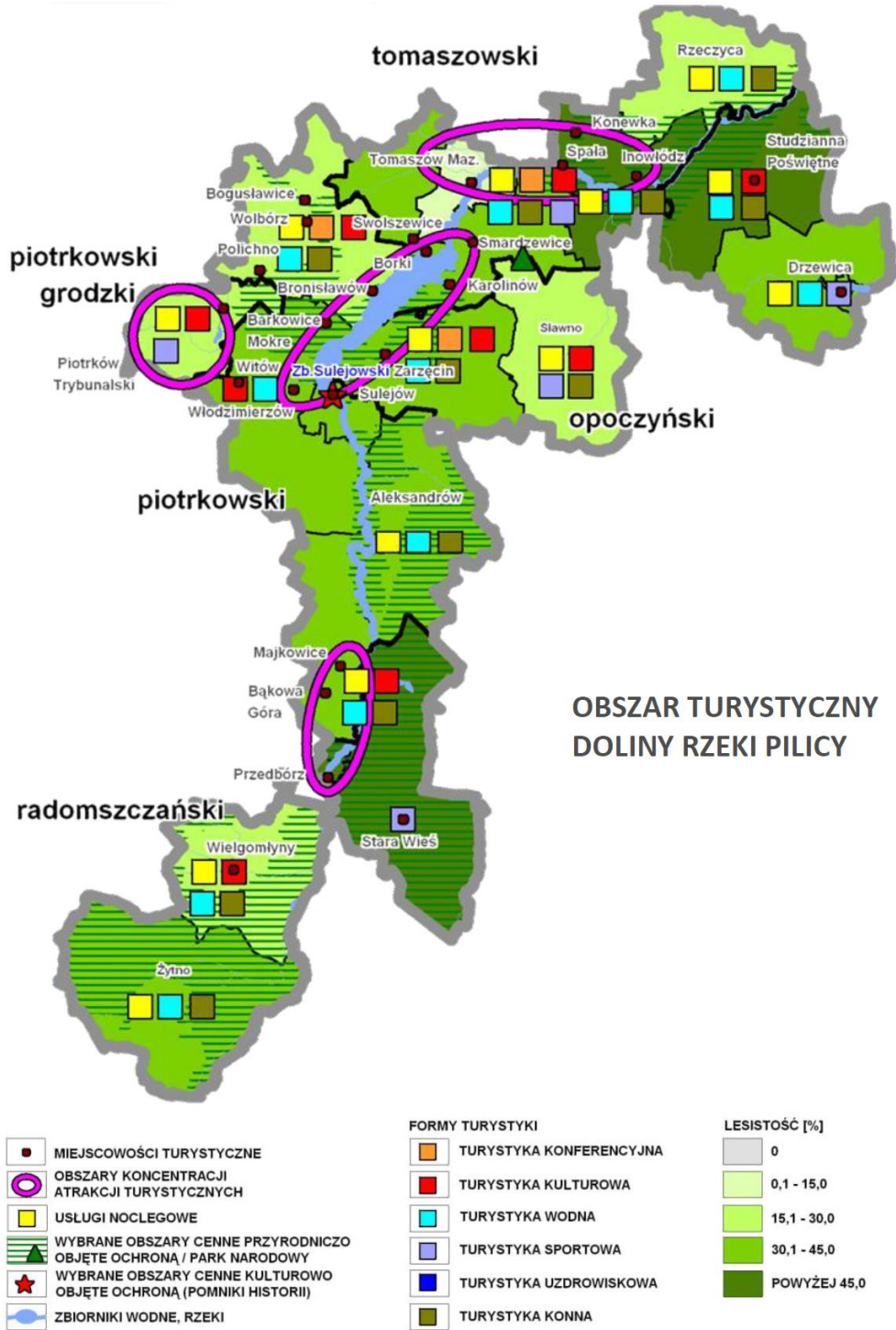
Atrakcyjność Gminy Sławno pod względem turystycznym podnoszą również zmodernizowane obiekty o charakterze rekreacyjno- sportowym wymienione w podrozdziale edukacja.

Rysunek 13. Rzeka Pilica

Źródło: www.dolinapilicy.pl

Rysunek 14. Obszar Turystyczny Doliny Rzeki Pilicy

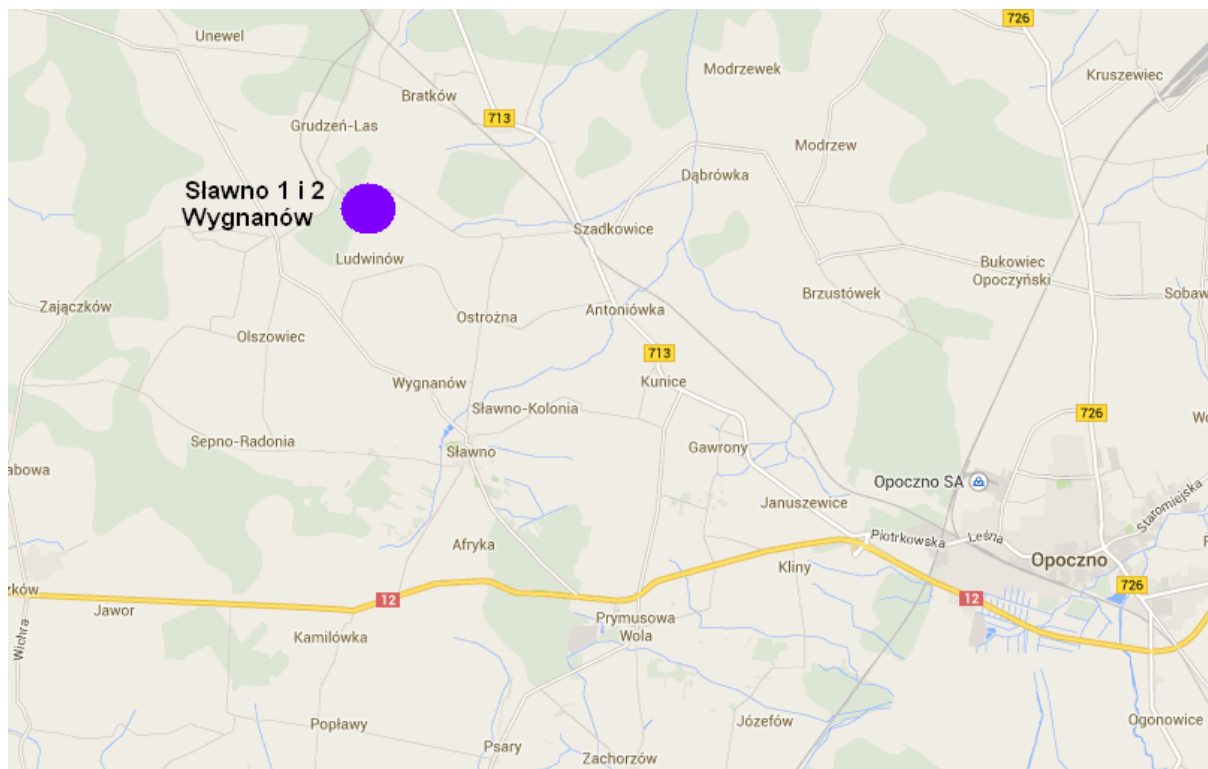

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

2.2.5.4. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY

Gmina Sławno dzięki bardzo korzystnemu położeniu geograficznemu przy głównych szlakach komunikacyjnych jest bardzo atrakcyjnym miejscem do lokowania inwestycji. Bliskość transeuropejskich korytarzy transportowych sieci TEN-T oraz ich polskich odpowiedników wyróżnia Gminę na arenie Polski. Z uwagi na chęć przekształceń Gminy w kierunku przemysłowym, samorząd stara się zapewnić jak najlepsze warunki nowym inwestorom. Gmina posiada przygotowane tereny o powierzchni ok. 94,65 ha wyłączone z produkcji rolniczej z przeznaczeniem na tereny przemysłowe. Na części tego obszaru została utworzona Podstrefa Sławno w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na powierzchni 21,5232 ha z czego 5,1254 ha to grunty własne Gminy.

Rysunek 15. Lokalizacja podstref ŁSSE na terenie Gminy Sławno

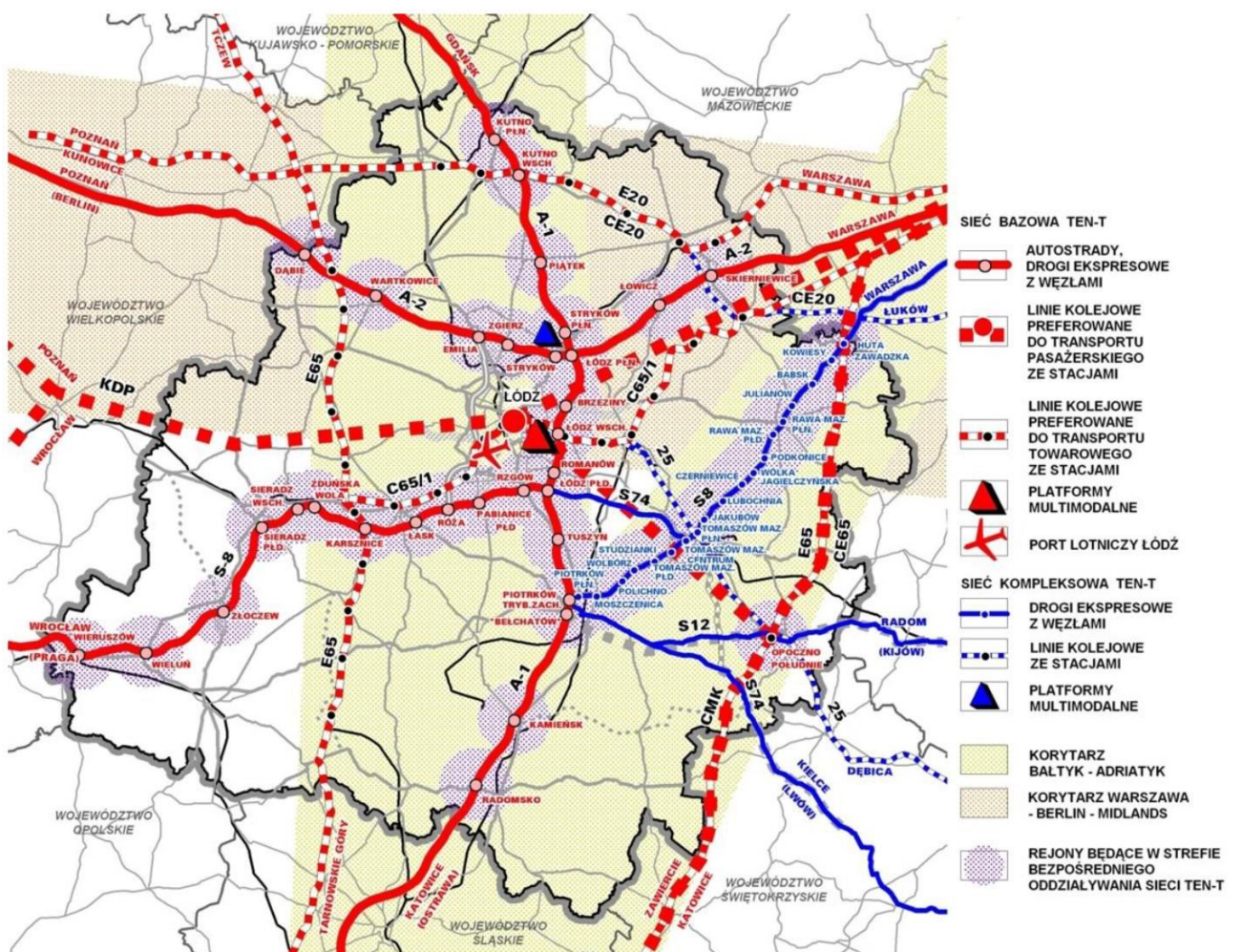
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://mapa.sse.lodz.pl/>

Rysunek 16. Droga dojazdowa do podstrefy ŁSSE Sławno

Źródło: ŁSSE

Rysunek 17. Mapa sieci TEN-T

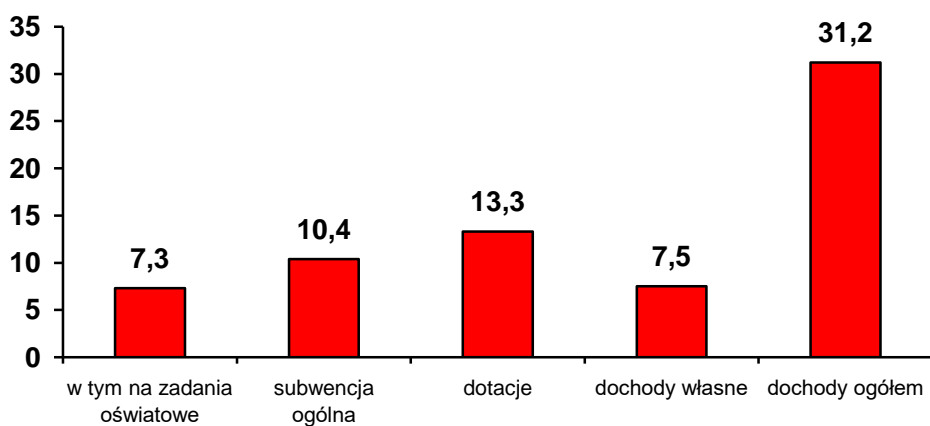

Źródło: ŁSSE

2.2.5.5. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

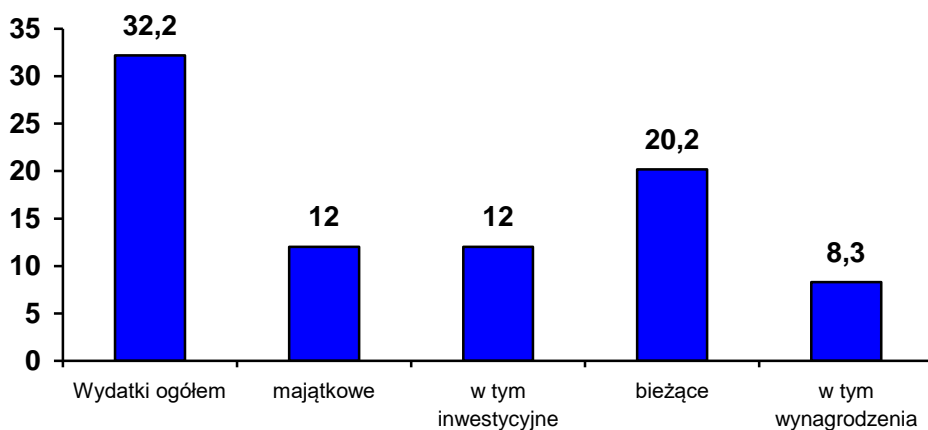
Poniższe zestawienie prezentuje wartości głównych źródeł dochodów i pozycji wydatków Gminy Sławno na przestrzeni lat 2008 – 2013.

Rysunek 18. Dochody budżetu Gminy Sławno w 2012 r.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Rysunek 19. Wydatki budżetu Gminy Sławno w 2012 r.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabele przedstawiają dochody i wydatki Gminy Sławno podzielone wg poszczególnych kategorii.

Tabela 16. Dochody budżetu Gminy według działów w latach 2010 – 2012 (w %)

Dział	2010	2011	2012
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,4	39,1	20,6
Transport i łączność	2,2	8,9	6,9
Gospodarka mieszkaniowa	0,6	2,1	0,8
Administracja publiczna	0,8	0,3	0,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	0,0	0,0
Różne rozliczenia	34,4	23,8	33,2
Oświata i wychowanie	3,7	1,8	3,6
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	16,3	9,6	12,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,2	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19,1	0,6	1,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,2	0,0	0,0
Kultura fizyczna i sport	0,0	0,0	0,0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	17,5	12,6	18,6
Pozostałe	1,5	1,0	1,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Jak wynika z danych GUS, najwyższy udział w dochodach Gminy w roku 2012 (podobnie jak w latach poprzednich), miała pozycja „różne rozliczenia” (około 30% ogółu dochodów). W skład „rozliczeń różnych” wchodzi rezerwy: ogólna pula środków oraz rezerwy celowe. W wydatkach Gminy w 2012 roku główny udział miały działania związane z oświatą i pomocą społeczną, jak również od 2011 roku widoczny jest wzrost dochodów z tytułu rolnictwa i łowiectwa, który związany był z budową oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej, przy współudziale środków unijnych i WFOŚiGW w Łodzi. W 2012 roku dochody własne stanowiły 24,1% ogólnego budżetu Gminy, zaś udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wyniósł 26,2%. Średnie dochody Gminy na jednego mieszkańca to 4 133 zł.

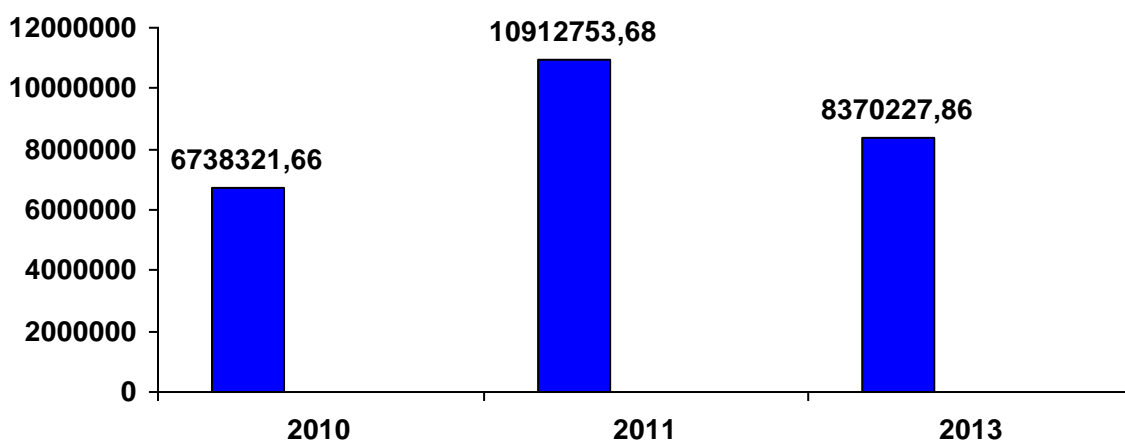
Tabela 17. Wydatki budżetu Gminy według działów w latach 2010 – 2012 (w %)

Dział	2010	2011	2012
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	29,8	37,2	28,5
Transport i łączność	9,7	16,5	1,3
Gospodarka mieszkaniowa	0,6	0,7	1,4
Administracja publiczna	9,2	7,5	10,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,0	0,8	4,1
Oświata i wychowanie	24,9	22,1	32,5
Pomoc społeczna	15,3	10,7	14,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,2	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,5	2,1	2,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,8	1,2	3,6
Kultura fizyczna i sport	2,8	0,1	1,0
Ochrona zdrowia	0,3	0,2	0,2
Pozostałe	0,8	0,7	1,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z powyższej tabeli wynika, iż Gmina ponosi znaczące wydatki na rolnictwo i łowiectwo oraz oświatę i wychowanie, co wynika z charakterystyki zadań jednostki samorządu terytorialnego jaką jest Gmina. Znaczący odsetek stanowią również wydatki na pomoc społeczną, niewiele przekraczając dochody w tym zakresie. Porównując Gminę z sąsiednimi JST, należy zwrócić uwagę na niski poziom wydatków Gminy na administrację publiczną oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Wydatki Gminy w 2012 na jednego mieszkańca wyniosły 4 266 zł.

Rysunek 20. Dochody razem na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w latach 2010-2012

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Najnowsze inwestycje w Gminie:

- Rozbudowa wraz z przebudową strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kunicach,
- Gospodarka wodno – ściekowa:
 - Projekt pn. „Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Zachorzów Kolonia wraz z siecią kanalizacji sanitarnej i przyłączami – ETAP I A” współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
 - Projekt pn. „Rozwój obszarów inwestycyjnych wokół Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - Podstrefa Sławno poprzez modernizację dróg dojazdowych oraz skanalizowanie terenów (działanie 2.1: Gospodarka wodno-ściekowa)”.
- Inwestycje drogowe:
 - „Przebudowa dróg powiatowych i gminnych dojazdowych do Podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i istniejących zakładów”.
 - Droga na odcinku Sławno - Kozenin 2 396,00 mb/
 - "Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m-ci Sławno II etap".
- Modernizacja ogólnodostępnego kompleksu boisk sportowych przy ZSS w Prymusowej Woli.
- Rozbudowa budynku remizy OSP w Sławnie.
- Budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Grażowice.
- Budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Trojanów-Dąbrówka.
- Budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Antoniówka.
- Budowa świetlicy Wiejskiej w miejscowości Wincentynów.
- Budowa boiska sportowego Orlik 2012.
- Rozbudowa drogi gminnej Grudzeń Kolonia - Grudzeń Las - przejazd kolejowy Bratków.
- LGD - Odnowa i rozwój ws i - "Budowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Bratków".
- LGD - Odnowa i rozwój wsi - "Budowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Tomaszówek".
- Odnowa i rozwój wsi - "Rozbudowa istniejącego budynku strażnicy OSP w Prymusowej Woli - część świetlicowa".
- Odnowa i rozwój wsi - "Budowa ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Celestynowie".
- Remont w Publicznej Szkole Podstawowej w Celestynowie.
- Plac zabaw w miejscowości Szadkowie.
- Remont ogólnodostępnego boiska w Zachorzowie.
- Budowa boiska w Kunicach.

3. ANALIZA SWOT

Założenia do analizy SWOT opracowano na podstawie analizy sił pola K. Lewina w latach 50-tych XX wieku. Metoda sił pola służy do badania uwarunkowań zmian w organizacji. Czynniki kształtujące zmiany dzieli się na grupę czynników sprzyjających i niesprzyjających zmianom, z podziałem na wewnętrzne i zewnętrzne w każdej z tych grup. W ten sposób powstaje czteropolowa macierz.

Analiza SWOT na poziomie ogólnym jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Najczęściej traktowana jest jako narzędzie analizy strategicznej służące do określenia najlepszych kierunków rozwoju badanego obszaru ze względu na cel działania, w wyniku przeprowadzenia badania otoczenia oraz wnętrza danego obszaru poprzez identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych czynników oraz zależności między nimi. Istotą analizy SWOT jest przede wszystkim identyfikacja czynników, które mogą wpływać na funkcjonowanie danego obszaru oraz posegregowanie ich na cztery grupy:

1. **mocne strony - S (Strengths)** - mocna strona to czynnik wewnętrzny (cecha obszaru), czyli to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
2. **słabe strony - W (Weaknesses)** - słaba strona to czynnik wewnętrzny (cecha obszaru), czyli to, co stanowi słabość, barierę, wadę obiektu,
3. **szanse - O (Opportunities)** - szansa to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to, co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany,
4. **zagrożenia - T (Threats)** - zagrożenie to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to, co stwarza dla danego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Kolejnym krokiem jest wskazanie najlepszego rozwiązania, kierunku działań do osiągnięcia celów danego obszaru przy minimalizacji zagrożeń, ograniczaniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Sławno

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Złoże drobnoziarnistych piasków kwarcowych • Zasoby geologiczne • Infrastruktura sportowa i edukacyjna • Wyposażenie placówek edukacyjnych • Tereny inwestycyjne (ŁSSE) + kolejne tereny zabezpieczone • Infrastruktura drogowa • Równomiernie rozłożone inwestycje • Położenie • Wspieranie przedsiębiorczości • Przynależność do obszaru funkcjonalnego ceramiczno – budowlanego oraz doliny rzeki Pilicy • Dobra współpraca władz samorządowych z III sektorem (dobre funkcjonowanie OSP KGW) • Lokalna kultura i tradycja • Polityka prorodzinna / opiekuńcza • Kalendarz wydarzeń lokalnych • Sytuacja demograficzna (Gmina nie wyludnia się) • Dobre wykorzystanie środków unijnych • Tereny pod budownictwo mieszkaniowe • Stosunkowo duża aktywność sportowa • Stan środowiska naturalnego • Aktywność mieszkańców • CMK Warszawa – Zawiercie • Bezpieczeństwo publiczne i zabezpieczenie społeczne • Potencjał turystyczny • Infrastruktura techniczna (gazyfikacja, zwodociągowanie i skanalizowanie) • Zarządzanie gminą • Oferta kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oferty turystycznej • Słaba promocja gminy • Odsetek młodych wśród bezrobotnych • Służba zdrowia – brak lekarzy specjalistów • Słabe połączenia komunikacyjne – głównie z większymi miastami • Brak oznakowania zabytków i atrakcji turystycznych • Słabo rozwinięta mała infrastruktura na potrzeby szlaków turystycznych • Mała ilość ścieżek rowerowych • Baza noclegowo – gastronomiczna (agroturystyka) • Słabe gleby • Rozdrobnienie gospodarstw rolnych • Problemy społeczne (alkoholizm) • Niska lesistość • Stosunkowo mała liczba podmiotów gospodarczych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój współpracy z sąsiednimi gminami • Możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych (w tym europejskich) • Potencjał społeczny • Rozwój osadnictwa (budownictwo mieszkaniowe) • Poszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych • Działania aktywizacji przedsiębiorczej i zawodowej dla mieszkańców • Rozbudowa bazy gastronomiczno- noclegowej (agroturystyka) • Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość aglomeracji łódzkiej i warszawskiej • Polityka państwa sprzyjająca rozwojowi dużych miast • Częściowa zależność Gminy od inwestorów • Wyczerpywalność zasobów • Ograniczone środki finansowe • Negatywne tendencje demograficzne • Niekorzystny sposób finansowania zadań publicznych (co raz więcej zadań przekazywanych samorządom nie idzie w parze z ilością środków finansowych) • Kryzys

<ul style="list-style-type: none">• Geoturystyka – utworzenie geoparku• Budowa GPZ• Położenie geograficzne• Położenie na przecięciu szlaków komunikacyjnych• Fundusze zewnętrzne• Inwestorzy zewnętrzni• Polityka krajowa sprzyjająca konsolidacji gospodarstw i tworzeniu klastrów	
---	--

Źródło: Opracowanie własne

3.1. WYNIKI SONDAŻU SPOŁECZNEGO

3.1.1. OBSERWACJE I WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO NA KLUCZOWYCH REPREZENTANTACH SPOŁECZNYCH GMINY

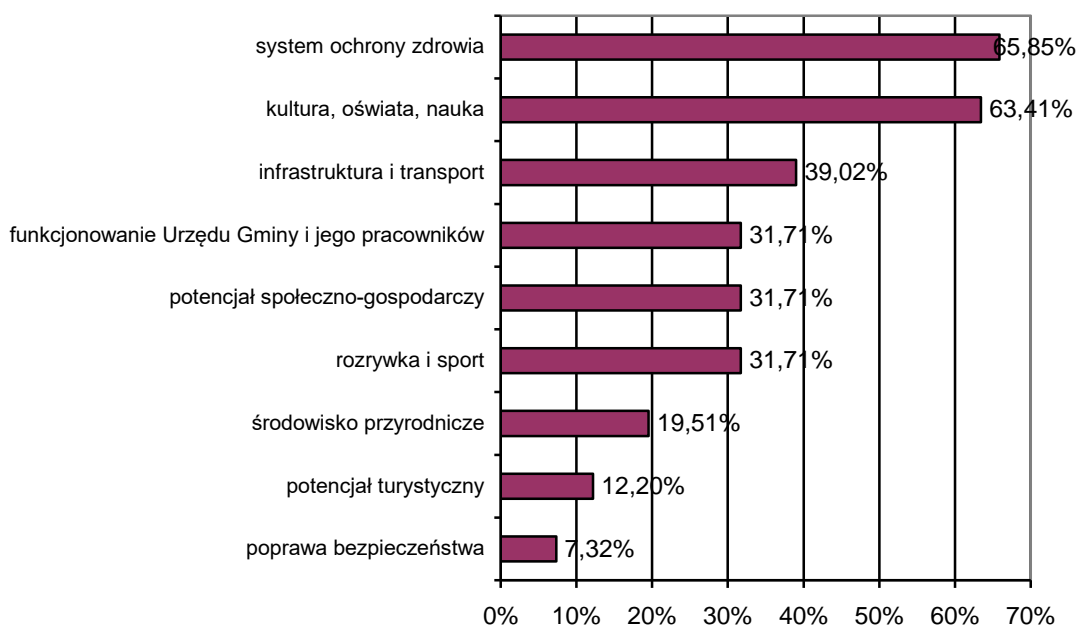
W miesiącu czerwcu przez pracowników ŁARR S.A przeprowadzone zostały wywiady z głównymi interesariuszami Strategii Rozwoju Gminy. Realizatorom badania udało się uzyskać opinie od 41 osób.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie trzech najważniejszych dla przyszłego rozwoju Gminy obszarów działań. Do wyboru zaprezentowano im dziewięć możliwości:

1. Kultura, oświata i nauka
2. Rozrywka i sport
3. Infrastruktura i transport
4. Potencjał społeczno – gospodarczy
5. Potencjał turystyczny
6. Środowisko przyrodnicze
7. System ochrony zdrowia
8. Poprawa bezpieczeństwa
9. Funkcjonowanie Urzędu Gminy i jego pracowników.

Statystykę uzyskanych odpowiedzi ilustruje rysunek 21.

Rysunek 21. Najistotniejsze obszary przyszłych zmian w opinii interesariuszy

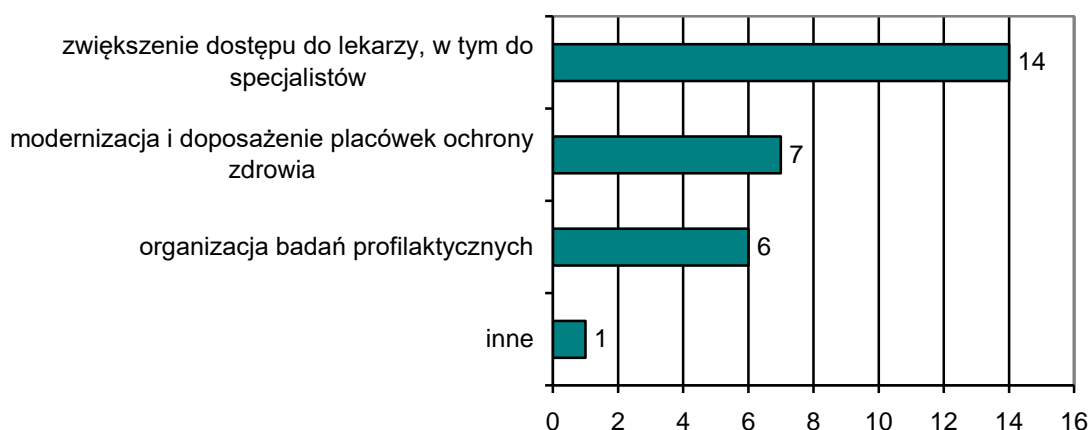

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejszym zagadnieniem strategii dla głównych interesariuszy Gminy Sławno jest system ochrony zdrowia – na ten obszar wskazało prawie 66% ankietowanych. Na drugim miejscu wymieniano najczęściej potrzebę działań w obszarze kultury, oświaty i nauki (odpowiedzi tej udzieliło 63% osób biorących udział w badaniu), a na trzecim kwestie dotyczące infrastruktury i transportu, na które wskazało 39% respondentów. Na tym samym poziomie istotności znalazły się obszary: funkcjonowanie Urzędu Gminy i jego pracowników, potencjał społeczno-gospodarczy oraz rozrywka i sport. Prawie 20% ankietowanych wskazało na potrzebę działań w obszarze poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Najmniej istotne dla kluczowych interesariuszy Gminy okazały się: rozwój potencjału turystycznego (12%) i poprawa bezpieczeństwa (7%).

Następnie każdy z uczestników wywiadu został poproszony o wymienienie trzech konkretnych działań, które w najbliższym czasie Gmina powinna podjąć w ramach wcześniej wskazanych obszarów priorytetowych.

Rysunek 22. System ochrony zdrowia

Źródło: Opracowanie własne

Najistotniejszym obszarem dla interesariuszy biorących udział w badaniu jest ochrona zdrowia. Wśród osób, które w pytaniu 1 zaznaczyły ten obszar, najczęściej wskazywano na potrzebę zwiększenia dostępu do lekarzy, w tym do lekarzy specjalistów (odpowiedzi tej udzieliło 34% respondentów). Istotne dla interesariuszy okazały się również kwestie związane z modernizacją i doposażeniem placówek ochrony zdrowia (17% ankietowanych) oraz organizacji badań profilaktycznych (15% ankietowanych). Jedna z osób wymieniła inicjatywę oddawania krwi.

Drugim równie istotnym obszarem dla interesariuszy Gminy okazał się obszar „kultura, oświata, nauka”.

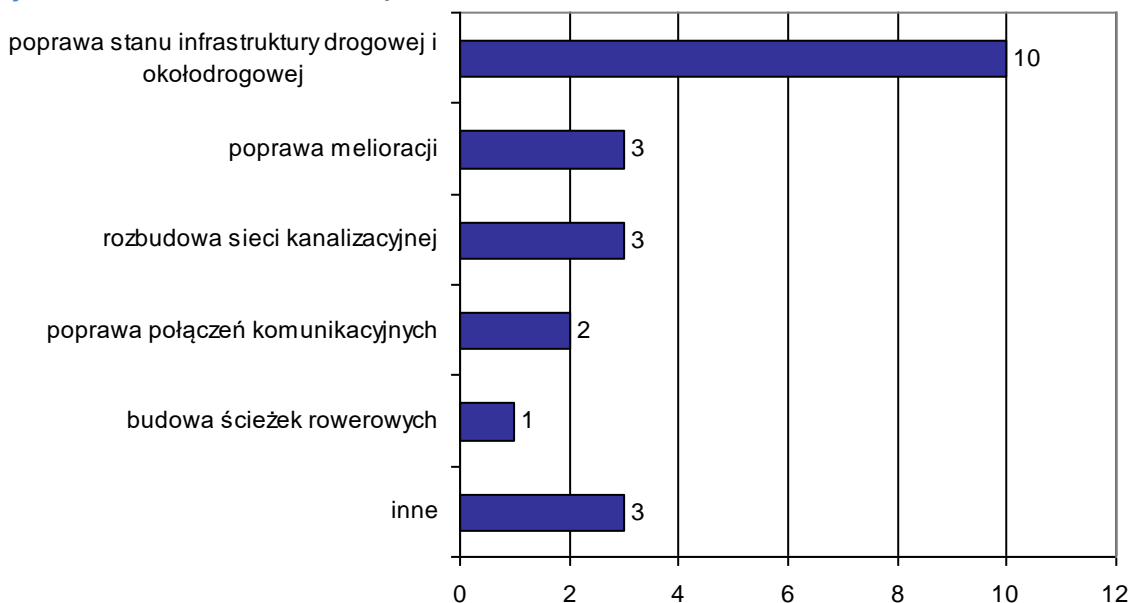
Rysunek 23. Kultura, oświata, nauka

Źródło: Opracowanie własne

W tym obszarze najwięcej odpowiedzi dotyczyło działań związanych z modernizacją i doposażeniem placówek oświatowych i kulturalnych oraz organizowaniem zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży. Na inicjatywy te wskazało równo po 24% ankietowanych osób. Na organizację wydarzeń o charakterze kulturalnym uwagę zwróciło 10% respondentów. Cztery osoby wymieniły także inne działania związane z tym obszarem, takie jak: budowa przedszkola, powstanie świetlic, wspieranie działalności biblioteki oraz zwiększenie dostępu do Internetu.

Rysunek 24. Infrastruktura i transport

Źródło: Opracowanie własne

W ramach obszaru dotyczącego infrastruktury i transportu interesariusze najczęściej sygnalizowali potrzebę poprawy stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Na działania z tego zakresu wskazało 24% ankietowanych osób. Pojedyncze głosy dotyczyły także poprawy połączeń komunikacyjnych, budowy sieci ścieżek rowerowych, poprawy dostępu do Internetu, doposażenia strażnicy OSP czy dokończenie budowy placów zabaw.

Funkcjonowanie Urzędu Gminy i jego pracowników to czwarty w kolejności istotny obszar w opinii głównych interesariuszy. W ramach niego respondenci nie wskazali jednak wielu działań. Wyrazili jedynie pragnienie, aby pracownicy Urzędu wykonywali swoje zadania profesjonalnie. Pojawiło się również jedno zdanie dotyczące wydłużenia godzin pracy Urzędu Gminy w celu umożliwienia korzystania z jego usług w godzinach popołudniowych.

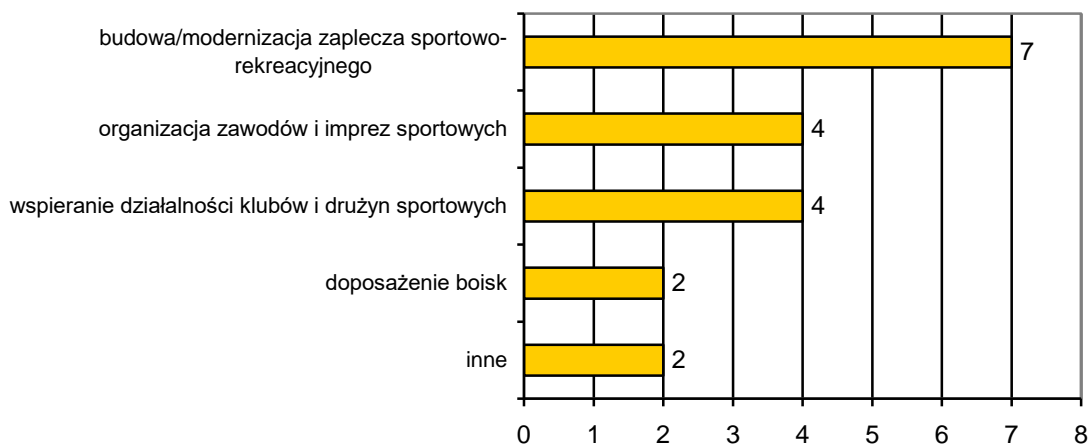
Rysunek 25. Potencjał społeczno-gospodarczy

Źródło: Opracowanie własne

W ramach obszaru związanego z potencjałem społeczno-gospodarczym odpowiedzi interesariuszy koncentrowały się głównie na kwestii dotyczącej aktywizacji osób bezrobotnych (w tym osób niepełnosprawnych). Działania te są istotne dla 20% ankietowanych. 10% respondentów za istotne uważa inicjatywy związane z przyciąganiem inwestorów oraz rozwojem i wspieraniem przedsiębiorczości lokalnej. Pojedyncze głosy postulowały także wspieranie rozwoju rolnictwa, aktywizację społeczności lokalnej oraz rozwój podstrefy ekonomicznej.

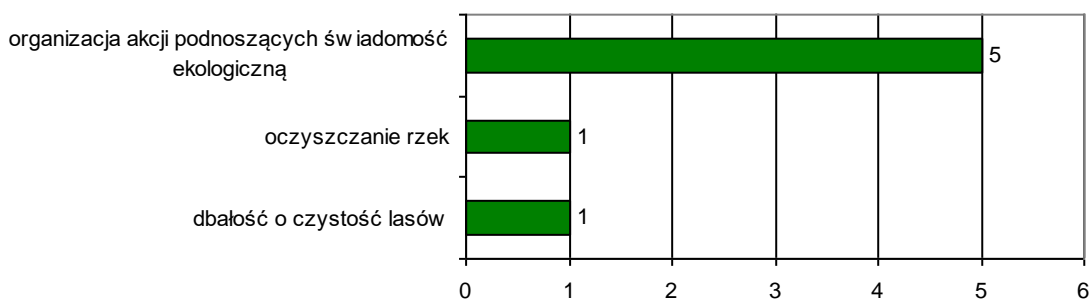
Rysunek 26. Rozrywka i sport

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie obszaru związanego z rozrywką i sportem interesariusze wskazywali najczęściej na inicjatywę budowy bądź modernizacji zaplecza sportowo - rekreacyjnego (odpowiedzi tej udzieliło 17% ankietowanych). Dla 10% respondentów istotne okazały się działania dotyczące organizacji zawodów i imprez sportowych, a także wspierania działalności klubów i drużyn sportowych. Pojedyncze głosy odnosiły się do doposażenia istniejących boisk i utworzenia klubu piłki nożnej.

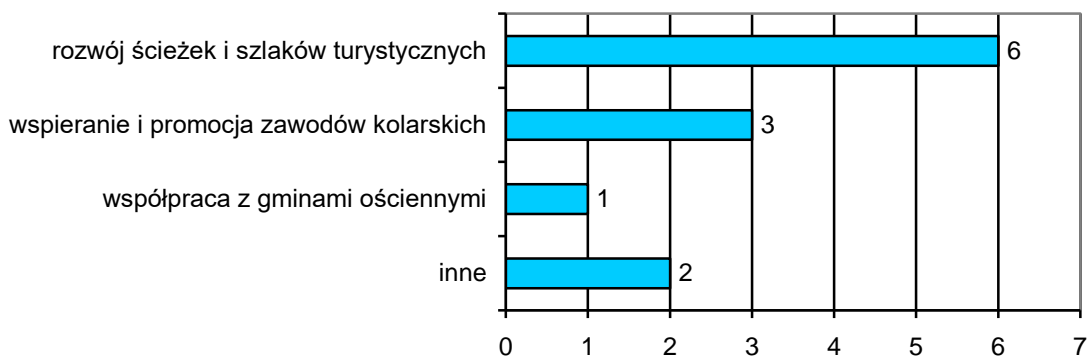
Rysunek 27. Środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne

W obszarze dotyczącym środowiska za najważniejsze przez interesariuszy zostało uznane działanie dotyczące organizacji akcji podnoszących świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy. Pojedyncze głosy odnosiły się także do inicjatyw oczyszczania rzek i dbałości o czystość lasów.

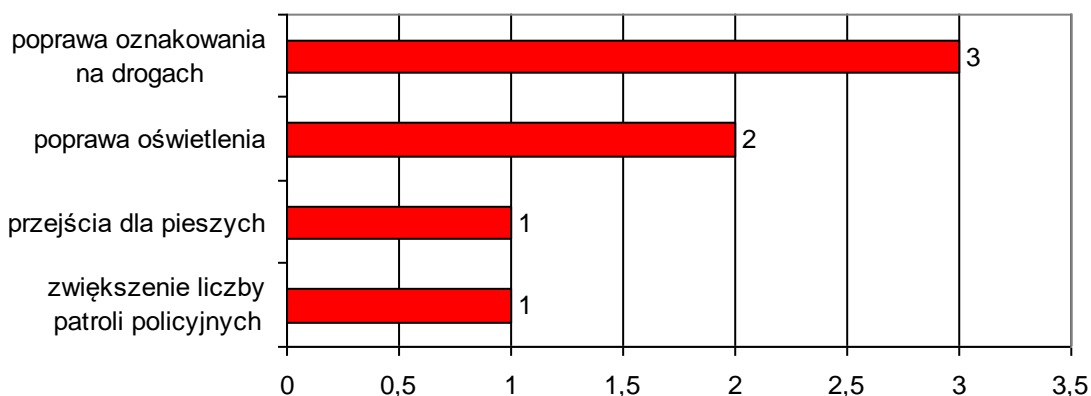
Rysunek 28. Potencjał turystyczny

Źródło: Opracowanie własne

Na potencjał turystyczny jako istotny obszar w działaniach Gminy na najbliższe lata wskazało 6 ankietowanych, co stanowi 15% wszystkich badanych osób. 7% opowiedziało się za działaniami związanymi z wspieraniem i promocją zawodów kolarskich. Jedna osoba zwróciła natomiast uwagę na istotność współpracy z gminami ościennymi w zakresie rozwoju potencjału turystycznego. Pojawił się także głos postulujący organizację szkoleń w kierunku agroturystyki, a także wskazujący na możliwość wykorzystania odkrytych w okolicach Sławna skamieniałości.

Rysunek 29. Bezpieczeństwo

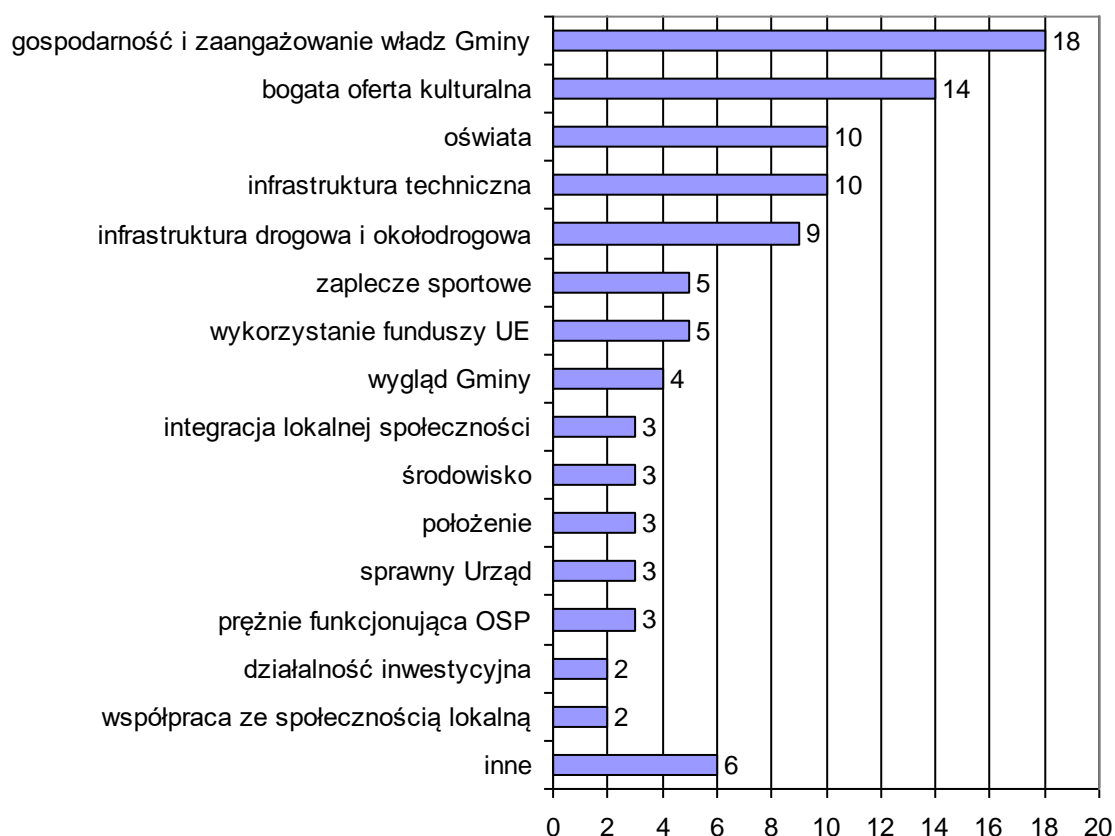

Źródło: Opracowanie własne

Obszar związany z bezpieczeństwem okazał się najmniej istotnym z punktu widzenia interesariuszy. Wskazało na niego jedynie 7% ankietowanych. Dla tego odsetka badanych osób najbardziej istotna jest poprawa oznakowania na drogach, a także poprawa oświetlenia. Pojedyncze głosy dotyczyły również lokalizowania przejść dla pieszych i zwiększenia patroli policyjnych na terenie Gminy.

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie mocnych i słabych stron Gminy oraz jej szans i zagrożeń.

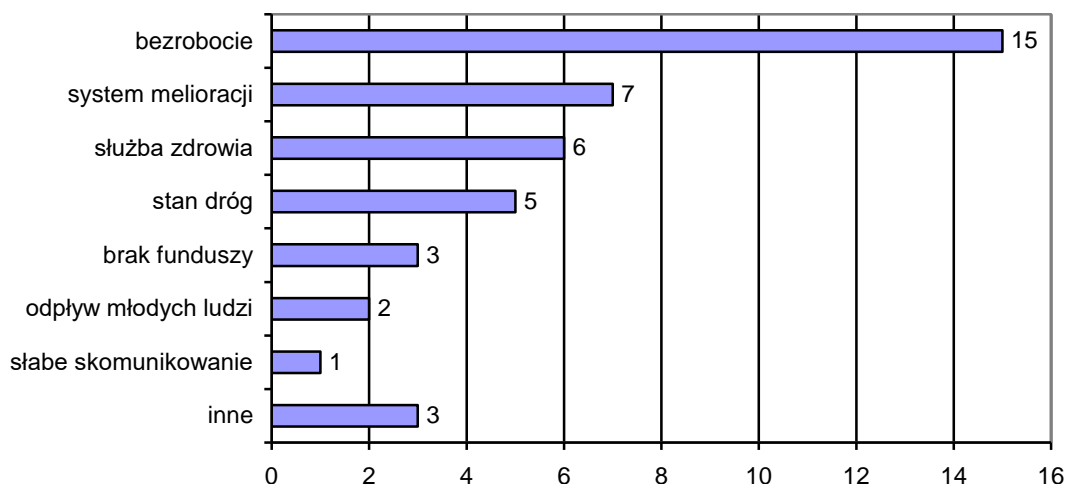
Rysunek 30. Mocne strony Gminy w opinii interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

Według interesariuszy kluczową mocną stroną Gminy Sławno jest zaangażowanie władz w jej rozwój i poprawę warunków życia mieszkańców, a także gospodarność i właściwe zarządzanie wóldarza Gminy. Odpowiedzi takiej udzieliło 44% ankietowanych. Drugim w kolejności atutem Gminy jest wg respondentów bogata oferta kulturalna, na którą wskazało 34% osób. Na trzecim miejscu pod względem mocnych stron Gminy Sławno, na które wskazało 24% interesariuszy, okazała się być oświata oraz infrastruktura techniczna. Niewiele mniej osób udzieliło odpowiedzi dotyczącej rozwiniętej infrastruktury drogowej i okołodrogowej (22% badanych). Istotnymi dla interesariuszy atutami Gminy są także zaplecze sportowe oraz wysoki stopień wykorzystania funduszy unijnych na realizację inwestycji mających na celu poprawę życia mieszkańców. Na ten aspekt uwagę zwróciło 12% ankietowanych. 10% osób uważa za atrakcyjny wygląd Gminy Sławno. Oprócz wymienionych wśród mocnych stron pojawiły się również: integracja społeczności lokalnej, środowisko, położenie, sprawnie funkcjonujący Urząd, prężnie funkcjonująca OSP, działalność inwestycyjna oraz współpraca z władzami. Wskazano także na działalność GOPS, słuszne inwestycje czy Kopalnię Piasku Kvarcowego.

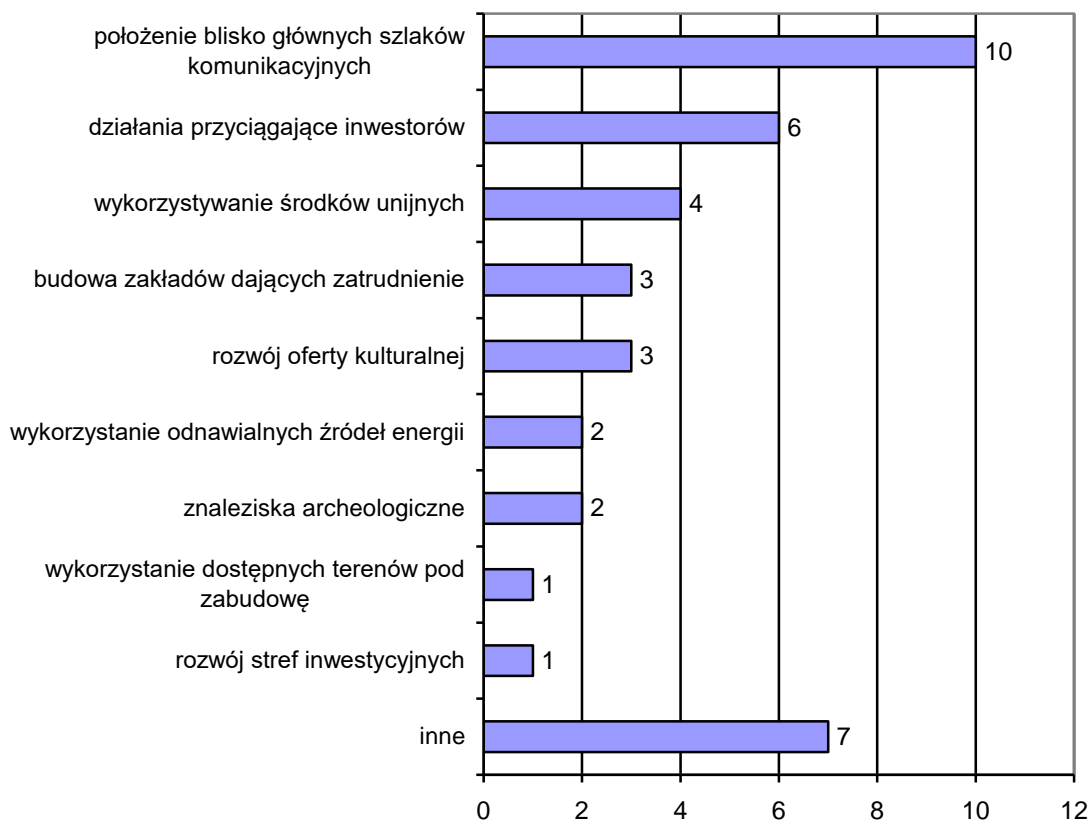
Rysunek 31. Słabe strony Gminy w opinii interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

Jako najbardziej istotną słabą stronę Gminy Sławno interesariusze wskazali bezrobocie (37% ankietowanych). Istotną kwestią okazał się także system melioracji i zły stan rowów, na który wskazało 17% osób. 15% respondentów zwróciło uwagę na niezadowalający dostęp do służby zdrowia, a 12% na zły stan dróg. Wśród słabych stron zidentyfikowano także brak funduszy (7%) oraz odpływ młodych ludzi (5%). Pojedyncze głosy odnosiły się do słabego skomunikowania Gminy zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego, braków w systemie kanalizacji oraz problemów w związku z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowej.

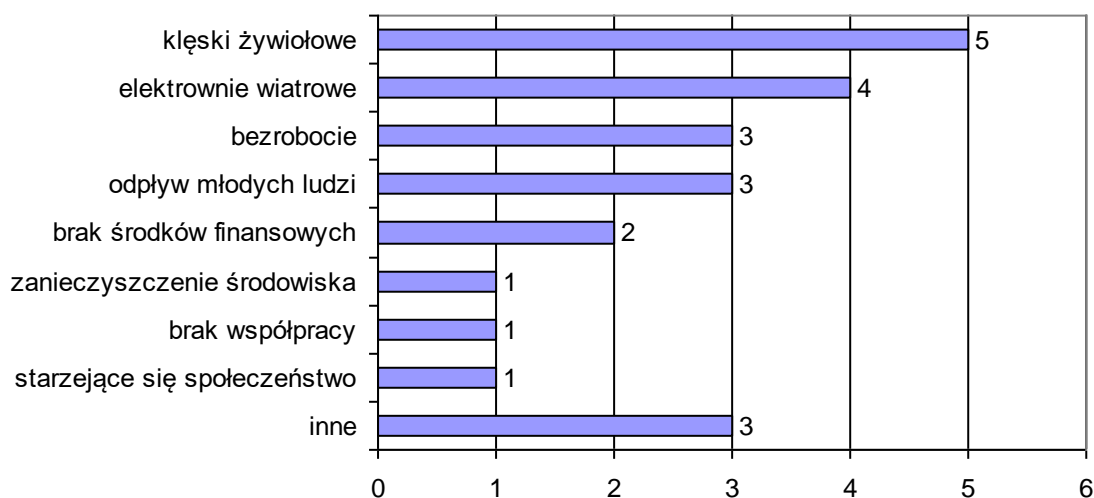
Rysunek 32. Szanse w opinii interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

Największą szansą dla rozwoju Gminy jest według interesariuszy położenie Gminy Sławno w obrębie głównych szlaków komunikacyjnych, na co wskazało 24% osób. Istotne okazały się również działania przyciągające inwestorów (odpowiedzi takiej udzieliło 15% ankietowanych). Respondenci zwrócili także uwagę na istotną kwestię związaną z wykorzystaniem środków unijnych, budową zakładów w celu zmniejszenia bezrobocia oraz na rozwój oferty kulturalnej. Pojedyncze głosy odnosiły się do inwestycji w OZE, wykorzystania potencjału znalezisk archeologicznych, wykorzystania dostępnych terenów pod zabudowę oraz rozwoju stref inwestycyjnych. Dodatkowo pojawiły się głosy odnośnie działań związanych z ochroną środowiska, wykorzystaniem gazu ziemnego, czy infrastruktury gminnej.

Rysunek 33. Zagrożenia w opinii interesariuszy

Źródło: Opracowanie własne

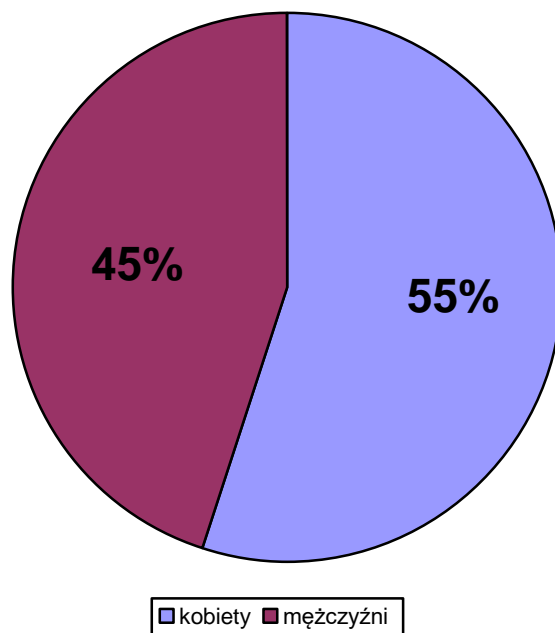
W opinii kluczowych interesariuszy największe zagrożenie dla Gminy Sławno mogą stanowić klęski żywiołowe, głównie w postaci powodzi, ale także wichury i pożary. Takiej odpowiedzi udzieliło 5 osób, co stanowi 12% ankietowanych. Drugim w kolejności zagrożeniem dla grupy badanych osób okazały się być elektrownie wiatrowe, na które wskazało 10% respondentów. Istotnym zagrożeniem dla interesariuszy jest także bezrobocie i związany z tym odpływ młodych ludzi, co stanowi ważny aspekt dla 7% osób. Pojedyncze odpowiedzi były również związane z brakiem środków finansowych, zanieczyszczeniem środowiska, brakiem współpracy, czy ogólnej tendencji starzejącego się społeczeństwa. Trzy osoby wskazały także na zagrożenia w postaci upadku rolnictwa, blokowania inwestycji, czy zmian w strukturze władzy lokalnej.

3.1.2. OBSERWACJE I WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY

Badanie zostało przeprowadzone na terenie Gminy Sławno w dniach 10 i 12.06.2014 roku. Mieszkańcy, którzy zdecydowali się na wypełnienie ankiety, byli dobrze nastawieni do badania. Duża część osób, która odmówiła, tłumaczyła się brakiem czasu oraz kompetencji.

Respondenci biorący udział w badaniu zostali dobrani drogą losową, spełniali oni jedno wspólne kryterium, którym był fakt mieszkania w Gminie Sławno. W badaniu wzięło udział 80 respondentów, z czego większość stanowiły kobiety (55%). Pozostałe 45% ankietowanych osób stanowili mężczyźni.

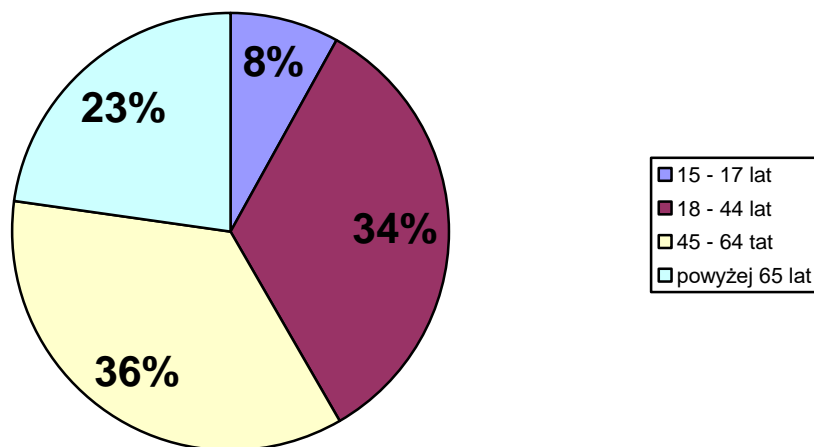
Rysunek 34. Płeć respondentów

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą grupę respondentów pod względem wieku stanowiły osoby w wieku 45-64 (36% osób). Podobnie licznie reprezentowani byli mieszkańcy w przedziale wiekowym 18-44 (34%). Osoby powyżej 65 roku życia stanowiły 23% badanych osób. Osoby starsze, które przekroczyły 60 rok życia stanowiły 15% wszystkich respondentów. Najmniej liczni wśród osób wypełniających ankiety byli ludzie bardzo młodzi w wieku 15-17 (8%).

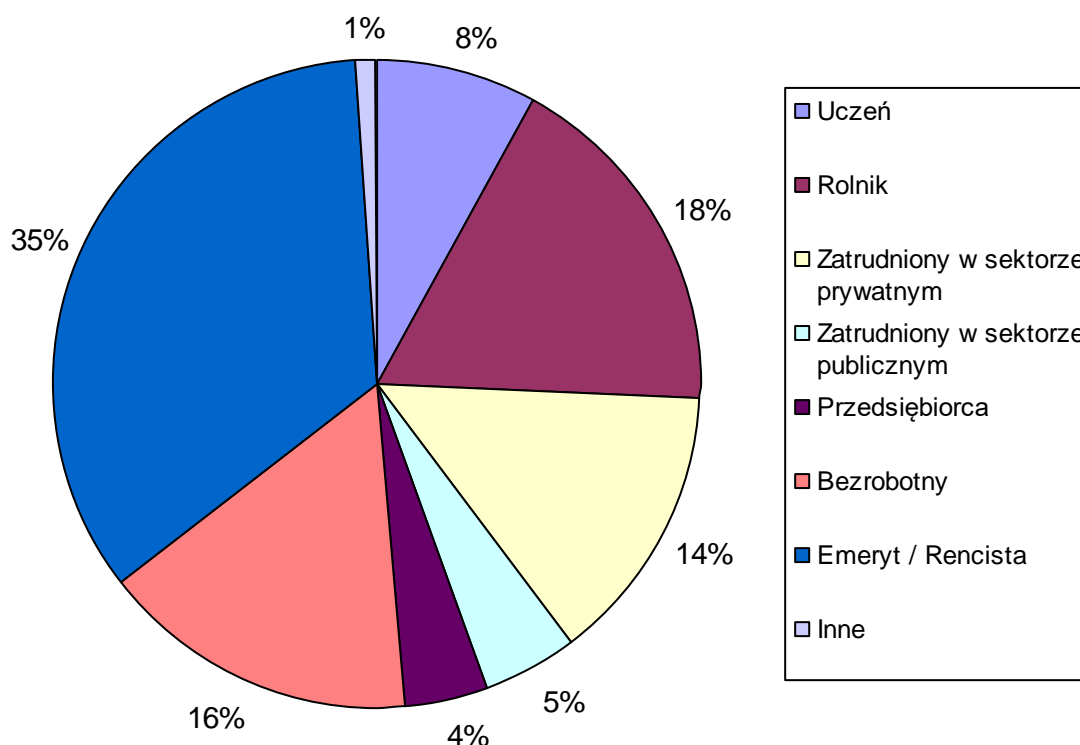
Rysunek 35. Wiek respondentów

Źródło: Opracowanie własne

Osoby biorące udział w badaniu różniły się pod względem statusu zawodowego. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili emeryci i renciści - 35%. Kolejną w kolejności grupą ankietowanych byli rolnicy (18%) i osoby bezrobotne (16%). Niewiele mniej osób reprezentowało zatrudnionych w sektorze prywatnym (14%). Mniej niż jedna dziesiąta ankietowanych to uczniowie, którzy stanowili 8% badanych. Najmniej licznie reprezentowane były osoby zatrudnione w sektorze publicznym i przedsiębiorcy. Jedna osoba określiła swój status zawodowy jako inny, podając, że znajduje się na urlopie macierzyńskim.

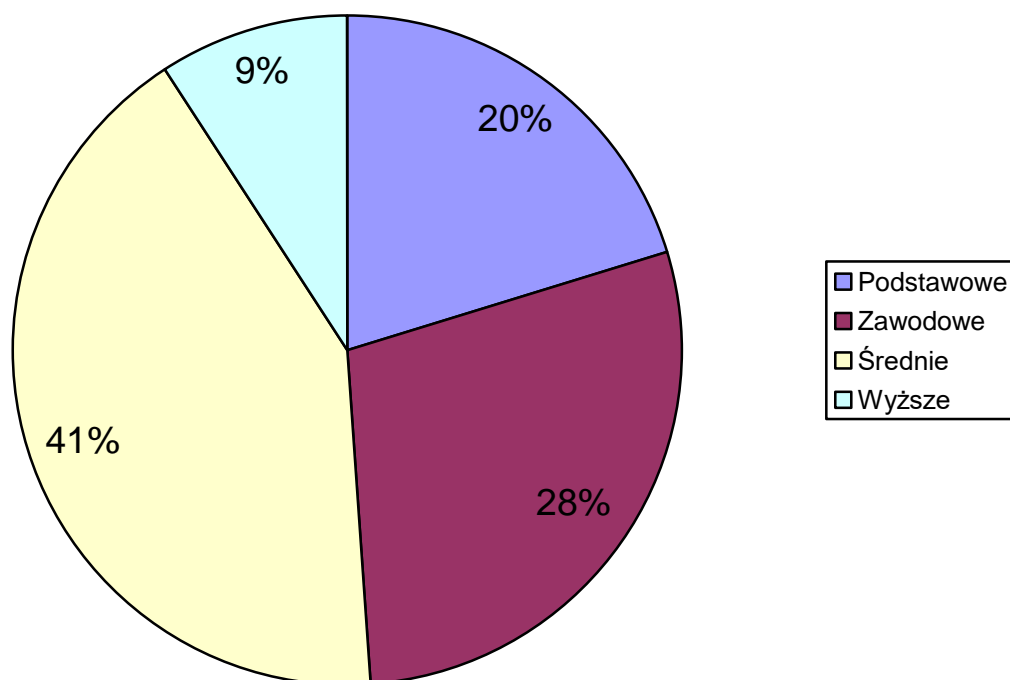
Rysunek 36. Status zawodowy respondentów

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem wykształcenia najwięcej (41%) osób stanowiły osoby z wykształceniem średnim. 28% ankietowanych zadeklarowało posiadanie wykształcenia zawodowego, a 20% podstawowego. Tylko 9% całej grupy posiada wykształcenie wyższe.

Rysunek 37. Wykształcenie respondentów

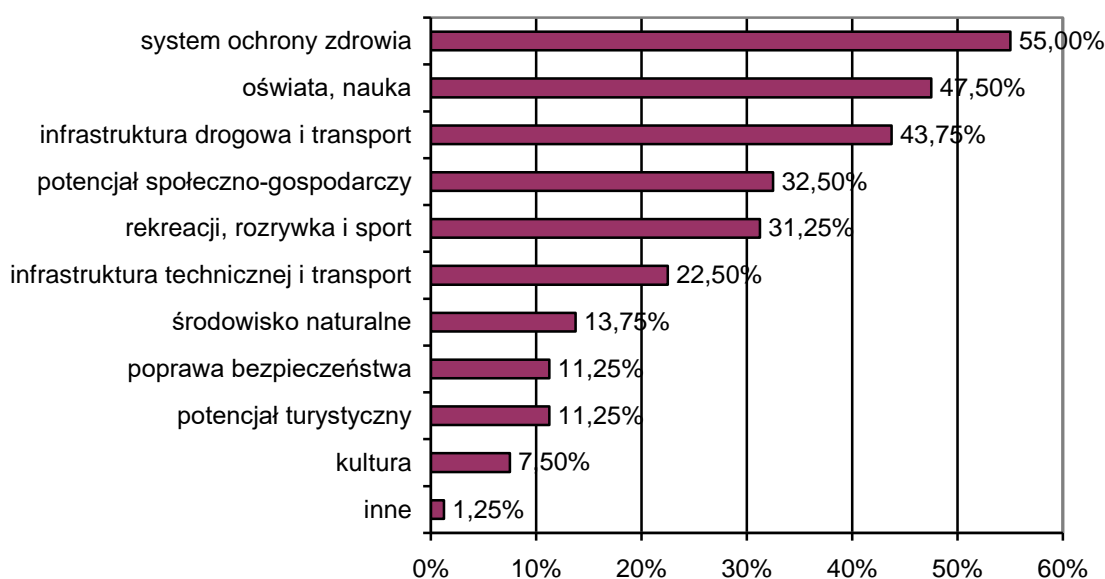

Źródło: Opracowanie własne

W pierwszym pytaniu, respondenci mieli wskazać na trzy spośród dziesięciu obszarów, które ich zdaniem powinny stanowić priorytety dla rozwoju Gminy Sławno w perspektywie najbliższych lat. Mieli również możliwość wskazania innych wpisanych przez siebie obszarów priorytetowych. Do obszarów wymienionych w ankiecie należały:

1. Rozwój oświaty i nauki
2. Rozwój kultury
3. Rozwój rekreacji, rozrywki i sportu
4. Rozwój infrastruktury technicznej i transportu
5. Rozwój infrastruktury drogowej i transportu
6. Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego
7. Rozwój potencjału turystycznego
8. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego
9. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia
10. Poprawa bezpieczeństwa
11. Inne (jakie?).

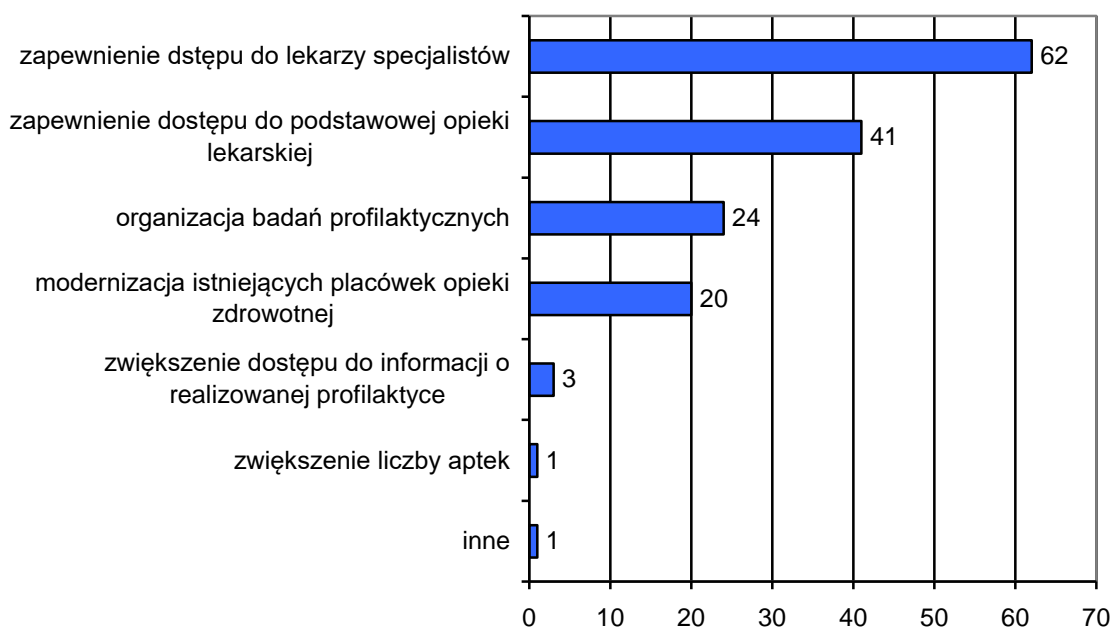
Rysunek 38. Obszary priorytetowe w opinii mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Najistotniejszym obszarem w opinii mieszkańców okazała się być poprawa jakości systemu ochrony zdrowia, na którą wskazało 55% wszystkich ankietowanych osób. Kwestie związane z oświatą i nauką to drugi w kolejności obszar priorytetowy w opinii mieszkańców Gminy, który uzyskał prawie 48% głosów. Na trzeciej pozycji znalazł się obszar związany z infrastrukturą drogową i transportem (odpowiedzi tej udzieliło ok. 44% respondentów). Następne w kolejności okazały się być: rozwój potencjału społeczno-gospodarczego (33%), rozwój rekreacji, rozrywki i sportu (31%) oraz infrastruktura techniczna i transport (23%). Mniej istotne okazały się dla mieszkańców sprawy dotyczące środowiska, bezpieczeństwa, turystyki i kultury. Jedna osoba wskazała na kwestie związane z rozwojem rolnictwa.

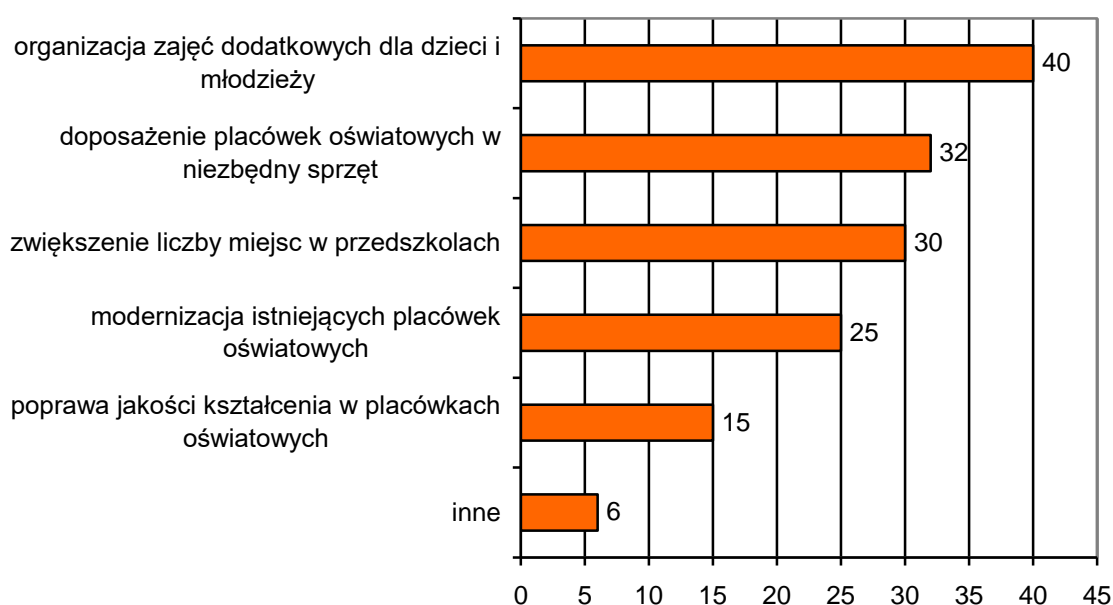
Rysunek 39. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia

Źródło: Opracowanie własne

Najbardziej istotnym obszarem w opinii mieszkańców Gminy Sławno okazała się poprawa jakości systemu ochrony zdrowia, w ramach którego zwracano szczególną uwagę na kwestię związaną z zapewnieniem dostępu do lekarzy specjalistów (78% ankietowanych). Najczęściej wymieniano: kardiologa, neurologa, okulistę, stomatologa i pediatrę. 51% respondentów uznało za istotne zapewnienie dostępu do podstawowej opieki lekarskiej, a 30% mieszkańców zwróciło uwagę na potrzebę organizacji badań profilaktycznych, takich jak badania wzroku, czy kręgosłupa. Modernizacja istniejących placówek opieki zdrowotnej okazały się być istotne dla 25% ankietowanych osób. Najmniej ważne dla mieszkańców w obszarze ochrony zdrowia są kwestie związane ze zwiększeniem dostępu do informacji o realizowanej profilaktyce oraz zwiększeniem liczby aptek. Jedna osoba w obszarze „inne” udzieliła odpowiedzi dotyczącej wydłużenia godzin przyjmowania lekarzy i możliwości częstszych wizyt.

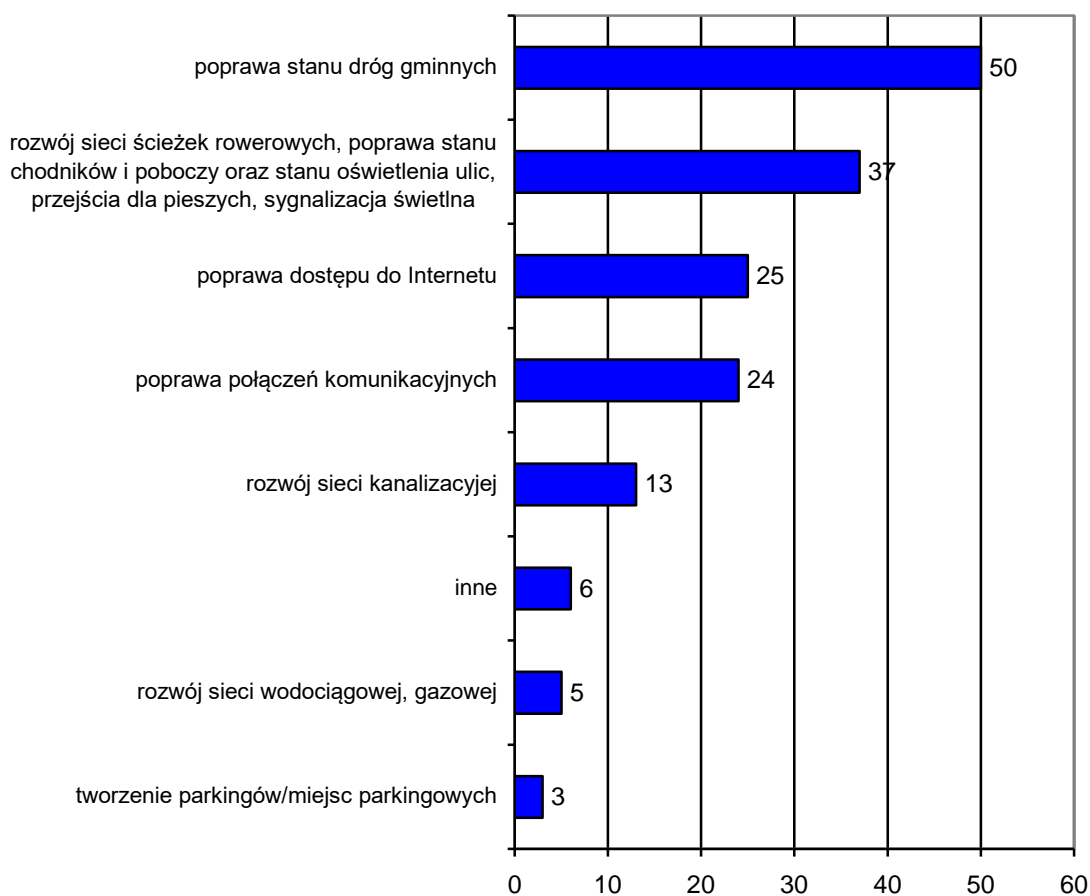
Rysunek 40. Rozwój oświaty i nauki

Źródło: Opracowanie własne

W ramach obszaru związanego z oświatą i nauką zwracano szczególną uwagę na organizację zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (odpowiedzi tej udzieliła połowa ankietowanych). Mieszkańcy proponowali organizowanie zajęć wyrównawczych, kół zainteresowań, a także zajęć muzycznych i sportowych. Istotne dla respondentów są także kwestie związane z doposażeniem placówek oraz zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach, na które wskazało ok. 40% osób. Na modernizację istniejących placówek oświatowych wskazało 31% ankietowanych. Odnotowano także głosy postulujące poprawę jakości kształcenia w placówkach oświatowych (19% respondentów). W odpowiedzi „inne” pojawiły się postulaty dotyczące zwiększenia dostępności do infrastruktury sportowej oraz budowy przedszkola.

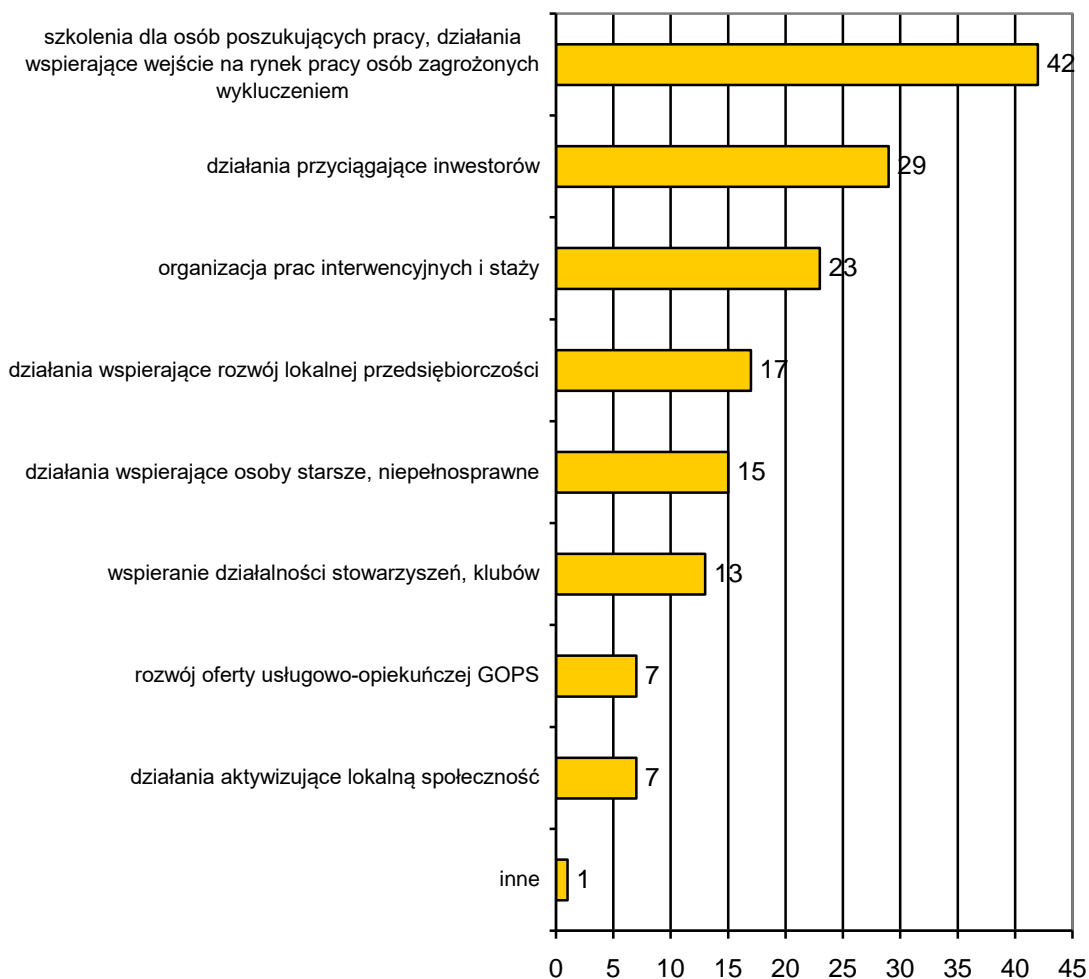
Rysunek 41. Rozwój infrastruktury i transportu

Źródło: Opracowanie własne

W obszarze dotyczącym infrastruktury i transportu najbardziej istotne dla respondentów okazała się poprawa dróg gminnych, na co wskazało 63% ankietowanych osób. Jedną z istotnych kwestii dla mieszkańców jest także rozwój sieci ścieżek rowerowych, poprawa stanu chodników i poboczy oraz stanu oświetlenia ulic, przejścia dla pieszych oraz sygnalizacja świetlna, na co wskazało 46% osób. Proszeni o wskazanie konkretnych rejonów Gminy mieszkańcy wskazali na miejscowości: Kunice, Szadkowice, Sławno, Wygnanów, Ostrożna, Kozenin, Brzezinki, Prymusowa Wola, Sławno Kolonia, Wincentów, Antoniówka i Bratków. Następne w kolejności pod względem istotności dla ankietowanych są sprawy związane z poprawą dostępu do internetu i poprawa połączeń komunikacyjnych (odpowiedzi tych udzieliło ok. 30% respondentów). Zwracano uwagę na brak połączeń do Opoczna, Łodzi, Tomaszowa Mazowieckiego i Piotrkowa Trybunalskiego. Odpowiedzi dotyczącej rozwoju sieci kanalizacyjnej udzieliło 16% badanych osób. Mniej istotne dla mieszkańców są kwestie związane z rozwojem sieci wodociągowej i gazowej oraz tworzeniem parkingów/miejsc parkingowych.

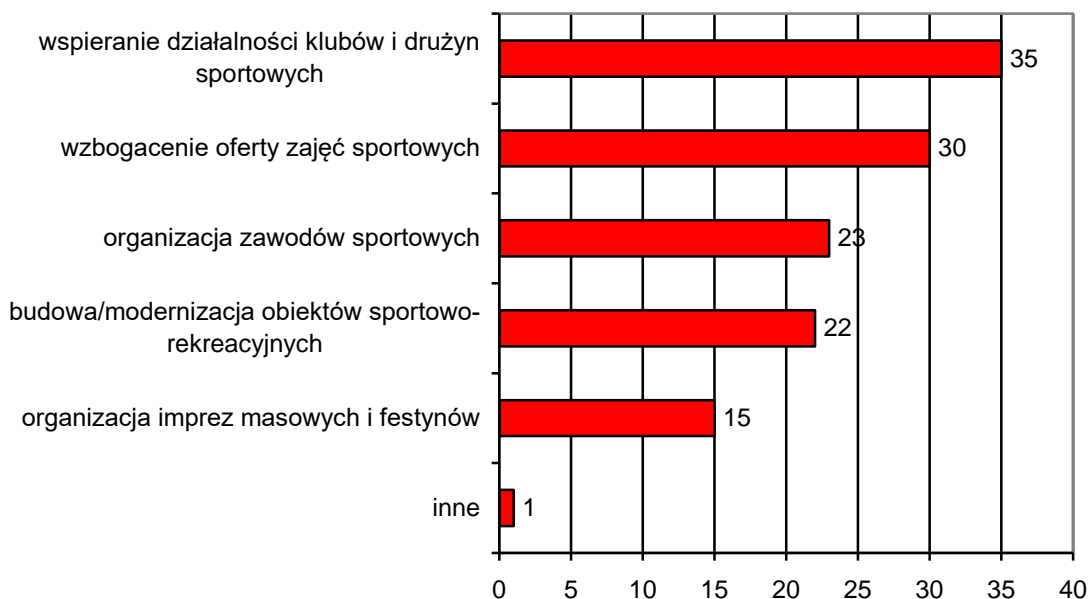
Rysunek 42. Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego

Źródło: Opracowanie własne

W obszarze rozwoju społeczno-gospodarczego najbardziej istotne dla mieszkańców okazały się działania związane z organizacją szkoleń dla osób poszukujących pracy i działań wspierających wejście na rynek pracy osób zagrożonych wykluczeniem. Te sprawy okazały się ważne dla ponad połowy ankietowanych. Działania mające na celu przyciągnięcie potencjalnych inwestorów okazały się istotne dla 36% respondentów. Niewiele mniej osób wskazało na konieczność organizacji prac interwencyjnych i staży. Na kwestie związane ze wspieraniem lokalnej przedsiębiorczości zwróciło uwagę 21% mieszkańców. Prawie na tym samym poziomie istotności okazały się inicjatywy dotyczące wspierania osób starszych i niepełnosprawnych. Mniej ważne dla mieszkańców Gminy są sprawy związane z rozwojem oferty usługowo-opiekuńczej GOPS oraz aktywizujące lokalną społeczność. Jedna osoba zaznaczyła odpowiedź „inne”, ale nie podała konkretnego obszaru działań.

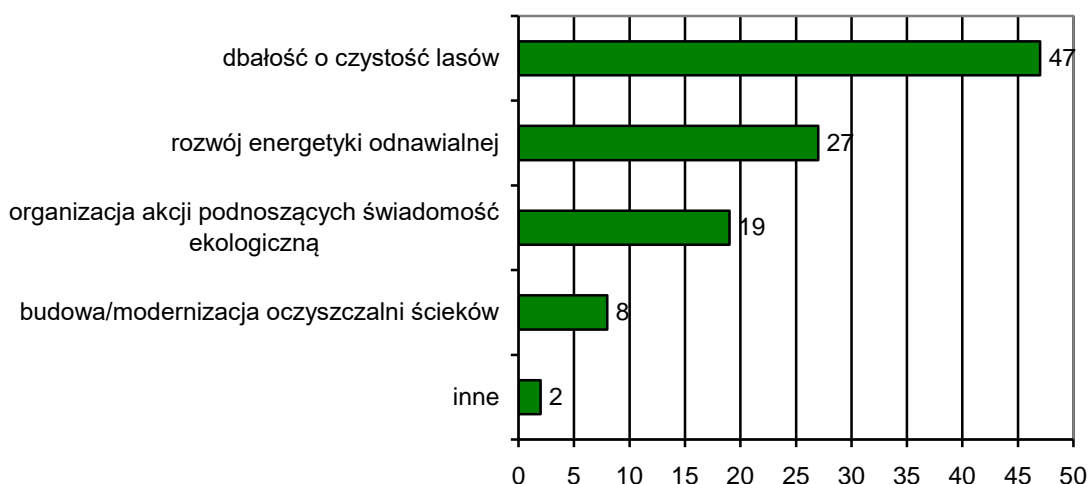
Rysunek 43. Rozwój rekreacji, rozrywki i sportu

Źródło: Opracowanie własne

Największy odsetek osób (44%) w obszarze dotyczącym rozwoju rekreacji, rozrywki i sportu wskazał na potrzebę wspierania działalności klubów i drużyn sportowych. 38% osób zwróciło uwagę na możliwość wzbogacenia oferty zajęć sportowych. Kwestie dotyczące organizacji zawodów sportowych oraz budowy/modernizacji obiektów sportowo-rekreacyjnych okazały się być istotne dla około 30% ankietowanych osób. 19% respondentów wskazało potrzebę imprez masowych festynów. Jedna osoba wskazała na obszar „inne” nie podając przykładu działań.

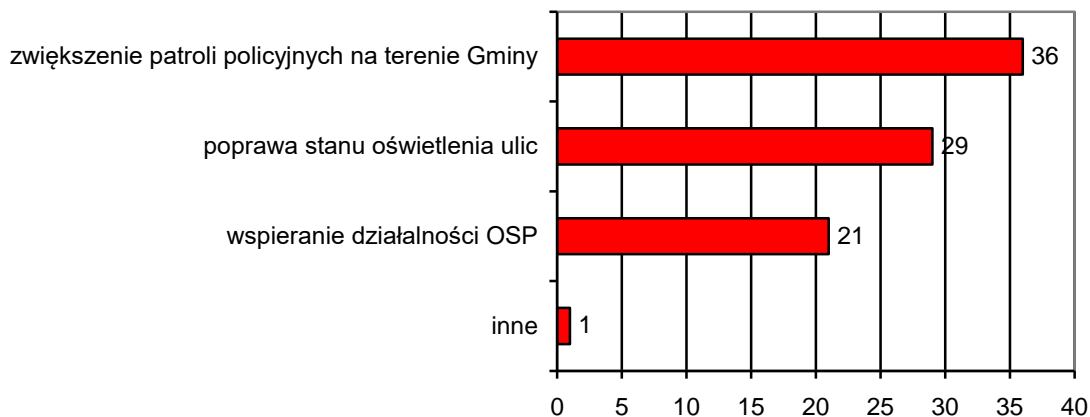
Rysunek 44. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej respondentów w obszarze dotyczącym środowiska przyrodniczego zwróciło uwagę na kwestię związaną z dbałością o czystość lasów. Odpowiedź tę wskazało prawie 60% ankietowanych osób. Dla 34% mieszkańców istotny jest rozwój energetyki odnawialnej, natomiast na działanie dotyczące organizacji akcji podnoszących świadomość ekologiczną wskazały 24% osoby. Najmniej istotna okazała się kwestia budowy/modernizacji oczyszczalni ścieków. Dwie osoby zaznaczyły odpowiedź „inne” nie podając przy tym konkretnych przykładów działań.

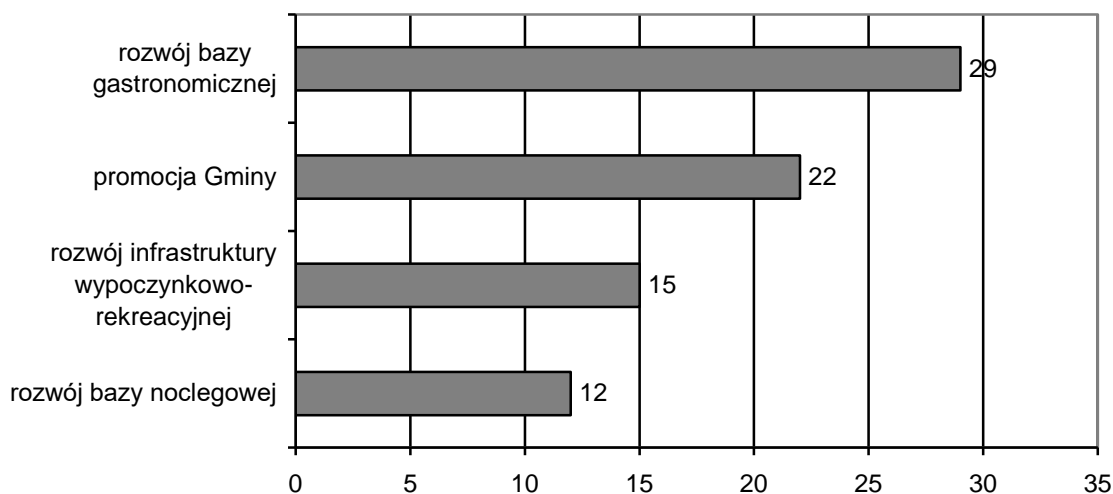
Rysunek 45. Poprawa bezpieczeństwa

Źródło: Opracowanie własne

Najbardziej istotnym działaniem w obszarze poprawy bezpieczeństwa okazało się zwiększenie patroli policyjnych na terenie Gminy, na co wskazało 45% ankietowanych osób. Poprawa stanu oświetlenia ulic okazała się istotna dla 36% respondentów, natomiast 26% mieszkańców uważa za ważne wspieranie działalności OSP.

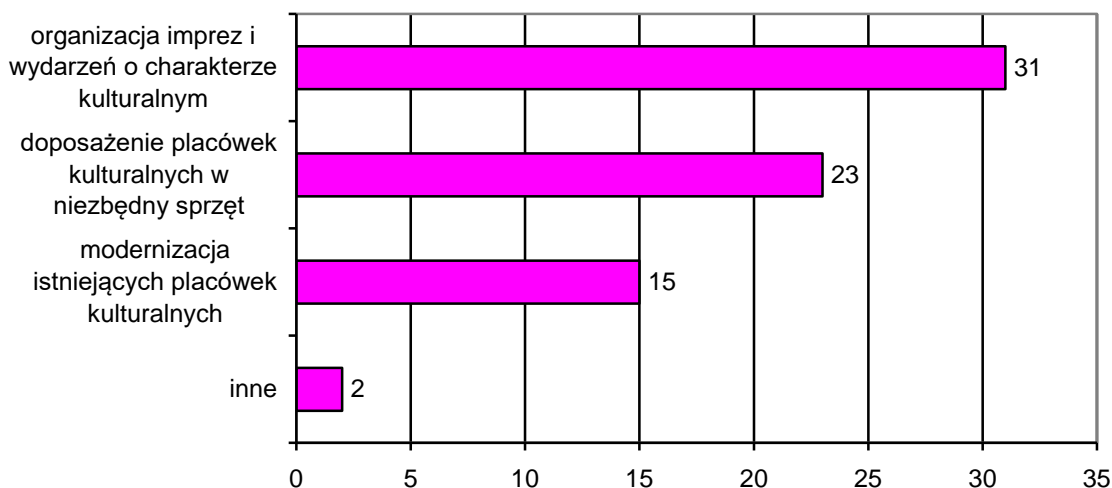
Rysunek 46. Rozwój potencjału turystycznego

Źródło: Opracowanie własne

W ramach obszaru związanego z rozwojem turystyki mieszkańcy najczęściej wskazywali na potrzebę rozwoju bazy gastronomicznej (36% ankietowanych). Drugim w kolejności obszarem okazała się promocja Gminy, na którą w ankiecie wskazało 28% osób. Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej spotkał się poparciem 19-u% respondentów, a co do istotności rozwoju bazy noclegowej wypowiedziało się 15% mieszkańców Gminy.

Rysunek 47. Rozwój kultury

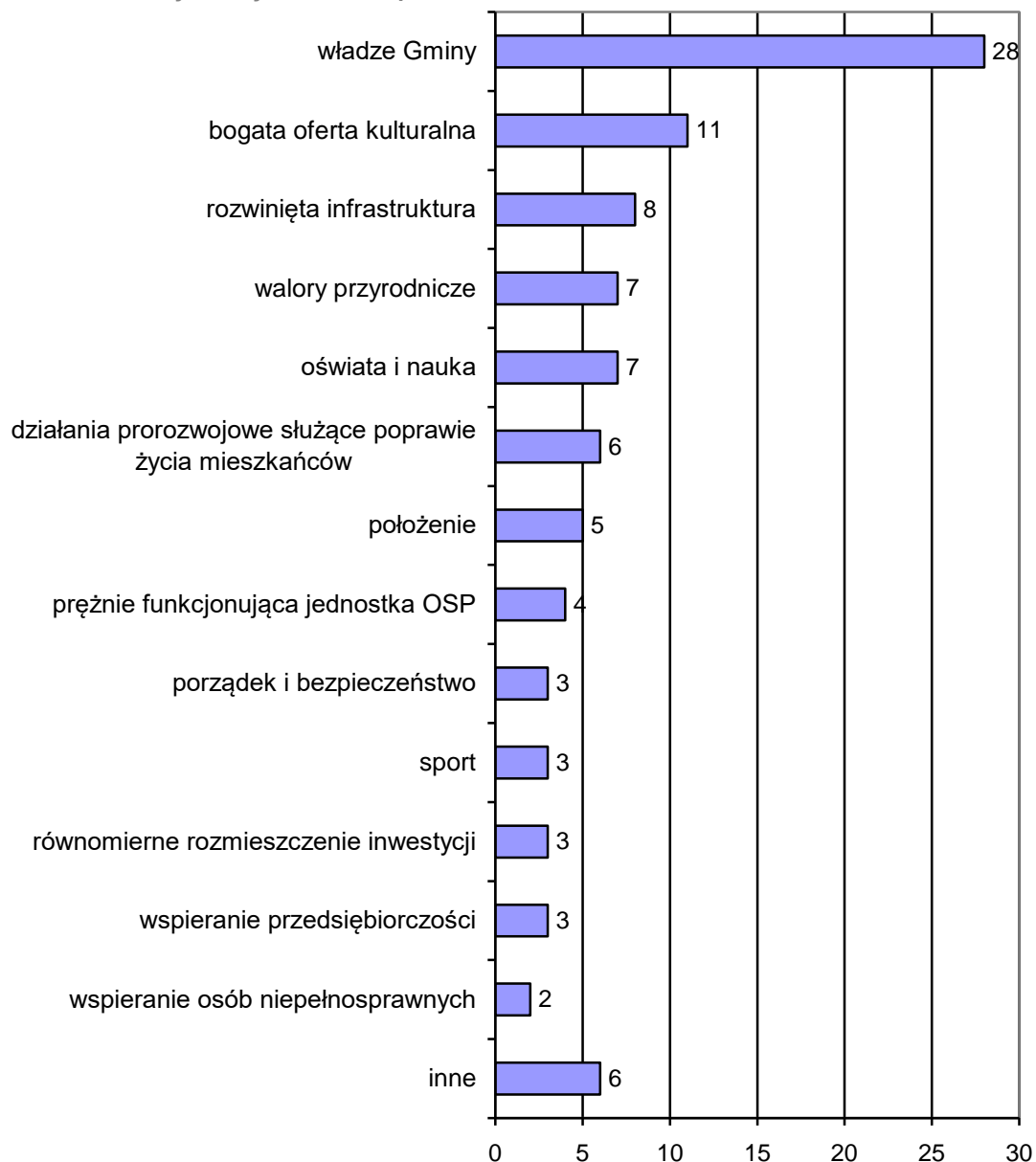

Źródło: Opracowanie własne

W obszarze dotyczącym rozwoju kultury najwięcej osób wskazało na potrzebę organizacji imprez i wydarzeń o charakterze kulturalnym. Odpowiedzi tej udzieliło 39% respondentów. Niecałe 30% wspomniało natomiast o konieczności doposażenia placówek kulturalnych w niezbędny sprzęt, a 19% o ich modernizacji. Dwie osoby wskazały obszar „inne” nie konkretyzując swojej odpowiedzi.

W pytaniu trzecim mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie kluczowych mocnych i słabych stron Gminy Sławno oraz szans i zagrożeń jej rozwoju. Wyniki przedstawiają wykresy poniżej.

Rysunek 48. Mocne strony Gminy Sławno w opinii mieszkańców

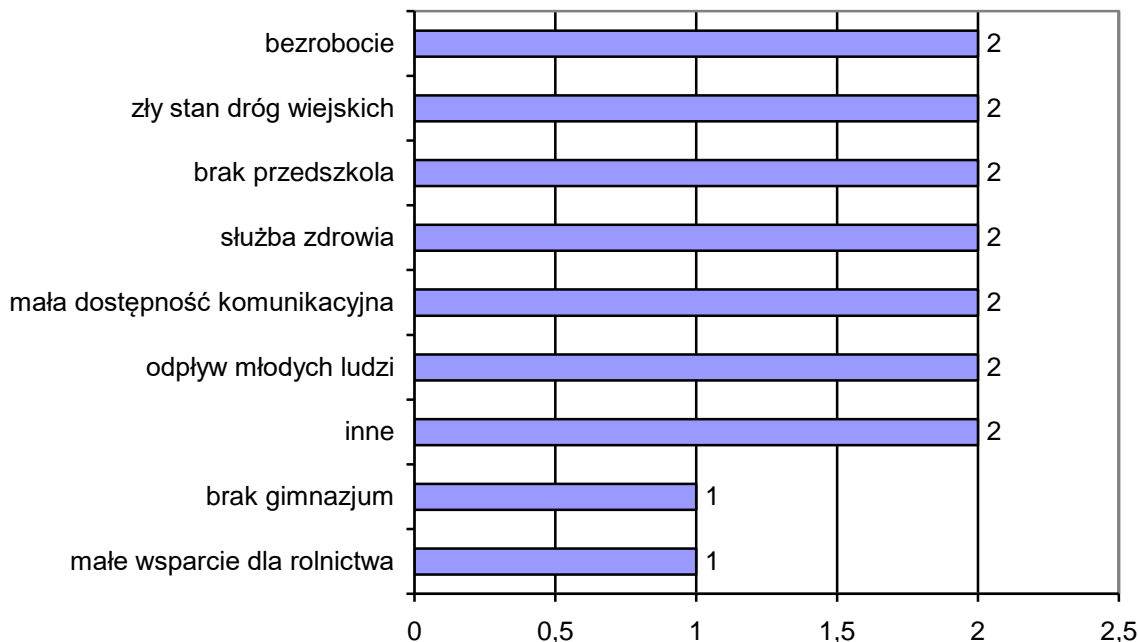

Źródło: Opracowanie własne

W opinii mieszkańców kluczową mocną stroną Gminy jest władza zaangażowana w proces rozwoju jednostki i racjonalnie gospodarująca posiadanym majątkiem, a także wykorzystująca dostępność środków zewnętrznych. Takiej odpowiedzi udzieliło 35% badanych osób. Następną w kolejności wg respondentów mocną stroną Gminy jest bogata oferta kulturalna, na którą wskazało 14% ankietowanych. Mieszkańcy zwrócili także uwagę na stan infrastruktury (10%), a także walory przyrodnicze (9%) i rozwiniętą oświatę (9%). 8% spośród osób biorących udział w badaniu uważa za ogólny atut sukcesywny rozwój na rzecz poprawy życia mieszkańców. Dodatkowo istotną zaletą (dla 6% respondentów) jest położenie Gminy. Mieszkańcy zwracają również uwagę na dobrze rozwiniętą i doposażoną jednostkę OSP. Po 3 osoby wskazały także na porządek i bezpieczeństwo panujące w Gminie, rozwiniętą bazę

sportową, równomierne rozmieszczenie inwestycji na terenie całej Gminy, a także na działania wspierające lokalną przedsiębiorczość. Dodatkowo mieszkańcy wspominali także o rozwiniętej gospodarce oraz dostępności terenów inwestycyjnych.

Rysunek 49. Słabe strony Gminy Sławno w opinii mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Analizując odpowiedzi mieszkańców, zidentyfikowano jedynie 16 słabych stron Gminy, z których żadna nie stanowi istotnej większości wśród ankietowanych. Zwracano uwagę na bezrobocie, stan dróg wiejskich, brak przedszkola, system ochrony zdrowia, małą dostępność komunikacyjną, czy odpływ młodych ludzi. Pojedynczymi odpowiedziami były: brak gimnazjum oraz małe wsparcie dla rolnictwa.

Porównując odpowiedzi dotyczące obszarów priorytetowych udzielone przez głównych interesariuszy Gminy i jej mieszkańców, można zauważyć, że dla obu tych grup istotnym obszarem jest ochrona zdrowia oraz infrastruktura i transport.

Zależności pomiędzy odpowiedziami, a płcią, wiekiem, statusem zawodowym i wykształceniem

Analizując odpowiedzi mieszkańców pod kątem płci, można zauważyć pewną różnicę w priorytetach związanych z rozwojem Gminy Sławno. Większość biorących udział w badaniu ankietowym kobiet uznała za najważniejszy dla rozwoju Gminy obszar dotyczący ochrony zdrowia, który wskazało 86% z nich. Równie istotne okazały się być działania dotyczące oświaty i nauki, które są istotne dla 57% badanych kobiet. Na trzecim miejscu znalazły się inicjatywy związane z infrastrukturą i transportem, które stanowią priorytet dla 39% mieszkańców płci żeńskiej.

W badaniu wzięło udział także 36 mężczyzn, którzy najczęściej wskazywali na istotną rolę rekreacji, rozrywki i sportu (odpowiedzi tej udzieliło 47% z nich). Drugim najczęściej wskazywanym przez nich

obszarem był rozwój infrastruktury i transportu, na który wskazało 44% badanych mężczyzn. Trzecią pozycję zajął obszar związany z systemem ochrony zdrowia, który okazał się istotny dla 39% mieszkańców płci męskiej.

Analizując odpowiedzi ankietowanych mieszkańców pod względem ich przynależności do poszczególnych grup wiekowych, można zauważyć, że dla osób najmłodszych (w wieku 15-17) najistotniejsze były zagadnienia związane z rekreacją, rozrywką i sportem (5 głosów). 3 głosy otrzymał obszar związany z rozwojem potencjału społeczno-gospodarczego. 2 osoby wskazały także na istotną kwestię rozwoju oświaty i nauki.

Dla osób znajdujących się w przedziale wiekowym 18-44 lat najważniejszymi kwestiami dla przyszłego rozwoju gminy okazały się być te związane z oświatą i nauką, a także kulturą wskazała na nie prawie połowa z osób w tym wieku. Podkreślono także istotną rolę rozrywki i sportu (44% respondentów) oraz kwestii, na które wskazało po 41% osób, czyli infrastruktury drogowej i transportu oraz systemu ochrony zdrowia.

Kolejną grupą respondentów były osoby w wieku od 45 do 64 lat, dla których najistotniejszym priorytetem dla władz Gminy powinna stać się poprawa systemu ochrony zdrowia, na co wskazało 69% ankietowanych w tym przedziale wiekowym. 48% tych osób uważa, że istotnym obszarem działań jest również ten związany z infrastrukturą drogową i transportem, a 45% za ważne uważa działania dotyczące oświaty i nauki. Na potencjał społeczno-gospodarczy wskazało 31% respondentów.

Najstarszymi ankietowanymi były osoby w wieku 65 lat i powyżej, którzy najczęściej wskazywali na potrzebę działań w obszarze ochrony zdrowia (67%) oraz na kwestie związane z oświatą i nauką (56%). Połowa respondentów w tym wieku uważa także za istotny rozwój infrastruktury drogowej i transportu.

Bez względu na status zawodowy ankietowanych osób analizując odpowiedzi uzyskane z ankiet, można zauważyć, że najbardziej istotnym obszarem jest poprawa systemu ochrony zdrowia, która stanowiła priorytet dla rolników, osób pracujących w sektorze publicznym, przedsiębiorców oraz emerytów i rencistów. Drugim ważnym obszarem okazała się oświata i nauka, na którą w pierwszej kolejności wskazali uczniowie, bezrobotni oraz osoby zatrudnione w sektorze prywatnym.

Odnosząc uzyskane wyniki do wykształcenia respondentów należy zwrócić uwagę na fakt, że dla wszystkich grup z wyjątkiem osób posiadających wykształcenie pomaturalne najistotniejszym obszarem działań okazała się poprawa systemu ochrony zdrowia. Na drugim miejscu uplasowały się kwestie związane z poprawą infrastruktury drogowej i transportu.

4. MISJA I WIZJA

Misja i wizja porządkują przyszłość Gminy, wyznaczają ramy, w których ma być realizowana strategia oraz stanowią wzorzec określający jej tożsamość, charakter oraz sposób postępowania. Określenie misji i wizji gminy pozwala stworzyć fundamenty dla zamierzonych działań i opcji.

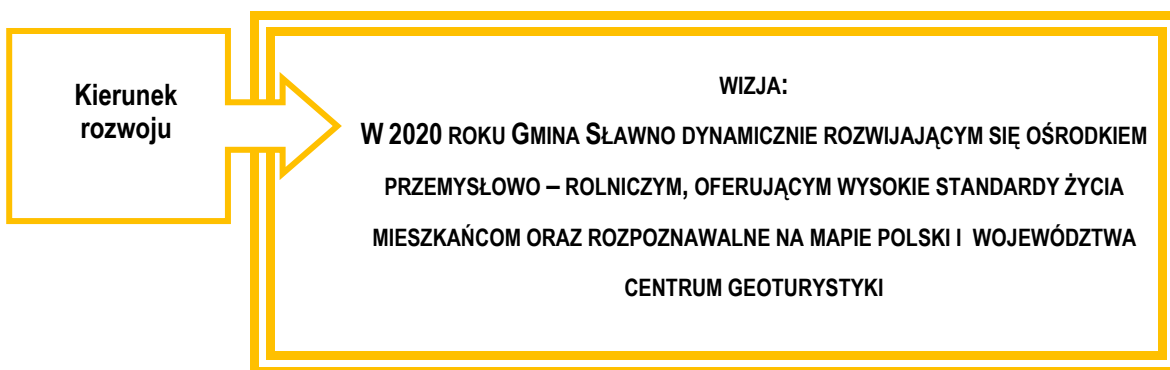
Analiza sytuacji obecnej Gminy na podstawie m.in. dostarczonych przez Urząd Gminy informacji oraz badania przeprowadzonego wśród mieszkańców oraz kluczowych reprezentantów Gminy, pozwoliło na zebranie danych i informacji niezbędnych do opracowania misji i wizji Gminy Sławno na najbliższe lata. Formułując misję i wizję rozwoju Gminy Sławno do roku 2020, wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne – czynniki niezależne od działań podejmowanych przez władze Gminy,
- uwarunkowania wewnętrzne – potencjał i problemy endogeniczne Gminy,
- aktualne dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym i krajowym,
- wnioski z badania sondażowego wśród mieszkańców i kluczowych reprezentantów społecznych.

Celem wyznaczenia misji i wizji jest określenie optymalnego kierunku rozwoju Gminy w przyszłości oraz ram dla działań realizowanych w strategii. Wizja określa stan docelowy, do osiągnięcia którego Gmina będzie dążyć w kolejnych latach, do 2020 roku. Wizja rozwoju powinna więc odpowiedzieć na pytanie, jak będzie wyglądała sytuacja społeczno – gospodarcza Gminy po upływie danego okresu czasu, uwzględniając realizację planowanych działań strategicznych. Natomiast misja określa sposób osiągnięcia stanu docelowego. Zdefiniowanie misji i wizji jest kluczowym elementem strategii, któremu podporządkowane są wszystkie cele realizowane przez Gminę oraz działania podejmowane w ramach tych celów.

4.1. WIZJA I MISJA ORAZ STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

ISTOTĄ ZDEFINIOWANIA MISJI JEST WSKAZANIE ROLI, JAKĄ WŁADZE GMINY POWINNY PEŁNIĆ W DAŻENIU DO NAJBARDZIEJ POŻĄDANEGO PRZYSZŁEGO KSZTAŁTU GMINY SŁAWNO (WIZJI) W OPARCIU O POSIADANE ZASOBY Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY I KLUCZOWYCH INTERESARIUSZY. SFORMUŁOWANA WIZJA DAJE WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE KIERUNKU I SPOSOBU DZIAŁANIA WŁADZ GMINY PRZYJĘTEGO NA OKRES DO 2020 ROKU.

Osiągnięcie powyżej określonego stanu docelowego, będzie możliwe dzięki realizacji misji gminy, którą jest:

Tak sformułowana przyszła wizja i misja Gminy uwzględnia szereg kluczowych elementów:

- potencjał w zakresie przyciągania inwestycji wynikający z korzystnej lokalizacji oraz warunków naturalnych,
- kapitał ludzki oraz szeroko rozumiane zasoby kulturowe i środowiskowe determinujące atrakcyjność regionu,
- ukierunkowanie przyszłych działań władz Gminy na rozwój społeczno - gospodarczy oraz poprawę warunków życia mieszkańców.

4.2. STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE CELE GMINY

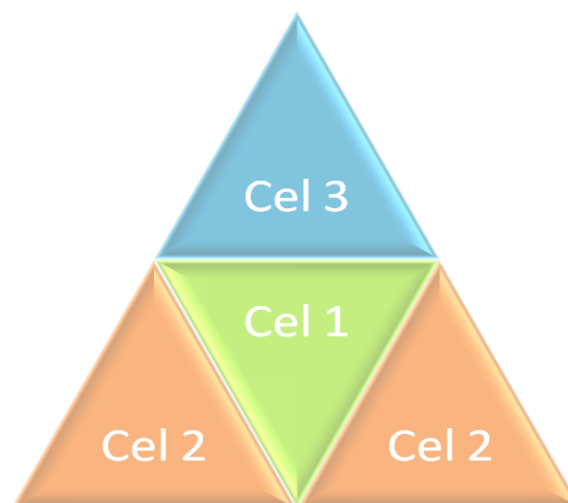
ZIDENTYFIKOWANE CELE STRATEGICZNE WYZNACZAJĄ DOCELOWE, DŁUGOTERMINOWE KIERUNKI ROZWOJU GMINY SŁAWNO. NASTĘPNYM KROKIEM JEST PRZEŁOŻENIE KIERUNKÓW ROZWOJU NA POZIOM SZCZEGÓŁOWYCH DZIAŁAŃ OPERACYJNYCH POPRZEZ OKREŚLENIE I SFORMUŁOWANIE CELÓW OPERACYJNYCH.

Biorąc pod uwagę określoną w poprzednich rozdziałach misję i wizję Gminy oraz wyniki oceny jej potencjału, sprecyzowano zbiór poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Cele strategiczne, koncentrując się na oczekiwanych rezultatach, wskazywać nam będą określony na najbliższe lata kierunek rozwoju Gminy.

Dla każdego celu strategicznego wskazano grupę celów operacyjnych, których realizacja umożliwi osiągnięcie oczekiwanego stanu docelowego. Cele operacyjne koncentrować się będą na określonych, sprecyzowanych działaniach, jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy.

W trakcie przygotowania strategii dla trzech wypracowanych celów strategicznych, określono piętnaście celów na poziomie operacyjnym. W ramach każdego z wymienionych celów operacyjnych, zaproponowano katalog działań, które może realizować Gmina w celu realizacji zamierzonego celu.

Przedstawiona w tym dokumencie lista celów i działań operacyjnych stanowi jedynie propozycję i nie należy jej traktować jako zbioru wyczerpującego wszystkie możliwości stojące przed Gminą. Są to sugestie i przykłady, które w zależności od potrzeb mogą być uzupełniane o kolejne elementy.

4.2.1. CEL STRATEGICZNY 1

Poprawa jakości życia mieszkańców

(poprzez rozwój obszaru społeczno gospodarczego)

CEL OPERACYJNY 1.1

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ZWIĄZANEJ Z BUDOWNICTWEM MIESZKANIOWYM (Informacja na temat dostępnej bazy pod zabudowę jednorodzinna)

Z punktu widzenia równomiernego rozwoju danego obszaru istotna jest, obok wsparcia przedsiębiorczości i inwestycji, również poprawa jakości życia mieszkańców. W tym celu ważne jest zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków do zamieszkania. Podstawowym działaniem, które mogłoby prowadzić do zwiększenia liczby mieszkańców Gminy poprzez napływ nowych jest odpowiednie przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne. W tym celu warto byłoby uzbroić je w odpowiednią infrastrukturę drogową, wodociągowo – kanalizacyjną, elektryczną i gazową. Zaopatrzenie w/w terenów w niezbędną infrastrukturę z pewnością zachęci potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się na terenie Gminy. Oprócz dobrze przygotowanych terenów istotna jest również ich właściwa reklama. Z tego względu warto byłoby przygotować czytelną i jasną ofertę osadniczą Gminy Sławno, w której osoby poszukujące miejsca do osiedlenia się znalazłyby rzetelne informacje na temat dostępności działek, ich uzbrojenia. Informacjami, które powinny znaleźć się również w tego typu informatorze jest z pewnością cały opis sfery usług dla mieszkańców tj. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych, a także zdrowotnych. Dla osób podejmujących decyzję o wyborze miejsca zamieszkania istotna jest dostępność komunikacyjna, dostępność szkół, przedszkoli oraz placówek opieki zdrowotnej w ich najbliższym otoczeniu. Tak skonstruowana oferta może funkcjonować samodzielnie lub mieć swoją zakładkę na oficjalnej stronie Urzędu Gminy Sławno.

W celu zapewnienia właściwej realizacji tego celu rekomenduje się powołanie nowej lub wyodrębnienie z istniejących struktur Urzędu Gminy komórki odpowiedzialnej za udzielanie informacji potencjalnym mieszkańcom i aktualizowanie informacji na stronie internetowej.

Proponowane działania:

- utworzenie lub wskazanie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za obsługę potencjalnych mieszkańców,
- stworzenie oferty osadniczej dla potencjalnych mieszkańców,
- utworzenie strony internetowej zawierającej skondensowane informacje na temat Gminy Sławno jako miejsca dogodnego do osiedlania się,
- rozwój infrastruktury drogowej poprzez m.in. budowę, przebudowę lub zmianę nawierzchni dróg, budowę infrastruktury dla pieszych i rowerzystów oraz infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, elektrycznej i gazowej.

CEL OPERACYJNY 1.2

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ORAZ USŁUG SPOŁECZNYCH, OPIEKUŃCZYCH I ZDROWOTNYCH (POLITYKA PRORODZINNA)

Podstawą dobrej jakości życia ludzi jest powszechny, nieograniczony dostęp do wyspecjalizowanych usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych. Należy podkreślić, iż rodziny z dziećmi planujące zmianę miejsca zamieszkania biorą pod uwagę również łatwy dostęp do edukacji, ciekawych zajęć pozalekcyjnych dla swoich dzieci na danym obszarze. Dobrze działający system szkolnictwa może pozytywnie wpłynąć na ten wybór. W celu stworzenia wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego do zamieszkania, władze powinny zaangażować się w promowanie i realizowanie polityki prorodzinnej poprzez wsparcie dla rodzin wielodzietnych, ułatwienie powrotu na rynek pracy, pomoc matkom samotnie wychowującym dzieci.

Gmina powinna aktywnie angażować się we wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem z powodu niepełnosprawności, czy ubóstwa. Przyczyni się to z pewnością do poprawy wizerunku Gminy jako miejsca, w którym to człowiek jest najważniejszy bez względu na swój status społeczny czy majątkowy.

Z uwagi na pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa w działaniach dotyczących rozwoju infrastruktury należy uwzględnić również potrzeby osób starszych. Warto np. zaangażować działania na rzecz włączania ich ponownie do życia społecznego poprzez organizowanie różnego rodzaju spotkań, szkoleń, warsztatów. Należy mieć również na względzie, iż omawiany proces powodować może zwiększone zapotrzebowanie na miejsca w domach spokojnej starości.

Kolejną istotną kwestią związaną z zapewnieniem dogodnych warunków do życia są kwestie zdrowotne. Tylko zdrowe społeczeństwo może być aktywne kulturalnie, sportowo i społecznie. W związku z tym należy zwrócić również szczególną uwagę na wszelkie działania w sferze opieki zdrowotnej. W szczególności działania takie powinny być nakierowane na podniesienie poziomu zdrowia mieszkańców poprzez poszerzenie oferty specjalistycznych usług medycznych w Miejskim Ośrodku Zdrowia w Sławnie oraz Wiejskim Ośrodku Zdrowia zlokalizowanym w Sadkowicach. W tym wypadku istotne jest również doposażenie jednostek w potrzebny sprzęt medyczny, gdyż warunkujące możliwości poszerzenia dotychczasowej oferty.

Istotną rolę w zakresie zwalczania chorób cywilizacyjnych pełnią wszelkiego rodzaju programy profilaktyczne. Akcje takie mają na celu wczesne wykrywanie chorób i zdecydowanie zwiększają szanse na ich wyleczenie. Warto aby Gmina w tym przypadku zaangażowała się w akcje informacyjne i edukacyjne mieszkańców, mające na celu uświadomienie ogromnego znaczenia ma wczesnej diagnozy w przypadku chorób cywilizacyjnych. Z punktu widzenia rozwijania obszaru opieki zdrowotnej urząd Gminy może podejmować działania na rzecz zachęcania podmiotów prywatnych działających w służbie zdrowia do otwierania swoich placówek na terenie Gminy. Poprzez wzrost konkurencji posłuży to poprawie jakości usług oferowanych w placówkach oraz przyczyni się do poprawy i poszerzenia rynku specjalistycznych usług medycznych na terenie Gminy Sławno.

Proponowane działania:

- prowadzenie profilaktyki w zakresie zwalczania chorób cywilizacyjnych,
- zwiększenie dostępu i rozszerzenie zakresu świadczeń, z uwzględnieniem specjalistycznych świadczeń medycznych,
- modernizacja i doposażenie istniejącej bazy leczenia otwartego oraz tworzenie warunków do powstawania nowych placówek zdrowotnych, w tym placówek niepublicznych,
- inicjowanie i realizacja zadań i programów z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

CEL OPERACYJNY 1.3**ROZWÓJ BAZY ORAZ USŁUG KULTURALNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH**

Oprócz zapewnienia mieszkańcom swobodnego dostępu do usług zdrowotnych czy też opiekuńczych, z punktu widzenia poprawy jakości ich życia ważna jest odpowiednia organizacja życia kulturalnego i sportowego. W tym względzie należy przywrócić się dostępności bazy sportowej na terenie Gminy, która służyć będzie nie tylko dzieciom podczas zajęć wychowania fizycznego, ale również osobom prywatnym w czasie wolnym od pracy (godzin popołudniowych i wieczornych). W tym miejscu warto dodać, iż bazę taką stanowić mogą place zabaw, siłownie na powietrzu dla dorosłych, skate parki czy zwykłe ścieżki rowerowe. W związku z tym rekomenduje się budowę i modernizację istniejących obiektów użyteczności publicznej, które służyć będą mieszkańcom w celach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Działania poprzedzać powinna wcześniejsza analiza potrzeb w danym zakresie, jak również uwzględnienie możliwości finansowych Gminy.

W celu stworzenia wizerunku Gminy Sławno jako miejsca przyjaznego do zamieszkania należy skonstruować atrakcyjną i bogatą ofertę zajęć „po 16 tej” tak, aby mieszkańcy wracając z pracy czy szkoły mieli do swojej dyspozycji ciekawe alternatywy spędzenia wolnego czasu w postaci zajęć sportowych, czy też kulturalnych, teatralnych bądź muzycznych. Jeśli oferta będzie różnorodna to z pewnością każdy odnajdzie w niej coś dla siebie. W tym względzie warto również postawić na współpracę z organizacjami pozarządowymi, które często są animatorami życia kulturalnego lokalnej społeczności. Przy niewielkich nakładach finansowych, czy też ułatwieniach organizacyjnych Gmina zyskuje z ich strony wsparcie chociażby w postaci aktywnych zasobów kadrowych. W związku z tym, warto byłoby wykorzystać ich potencjał i trwale zaangażować w życie Gminy.

Proponowane działania:

- wspieranie działalności organizacji pozarządowych,
- wspieranie wolontariatu i inicjatyw pozarządowych rozwiązujących problemy społeczne,
- wspieranie inicjatyw obywatelskich,
- zapewnienie sprawnego systemu komunikacji między instytucjami a obywatelami,

- podejmowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu aktywizację i poprawę jakości życia seniorów,
- likwidacja barier architektonicznych,
- rozwój i modernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- działania na rzecz poszerzania oferty kulturalnej, sportowej rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców.

CEL OPERACYJNY 1.4

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Bezpieczeństwo jest kwestią podstawową biorąc pod uwagę dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców. Mimo, iż na terenie Gminy nie funkcjonuje komisariat Policji, to podkreślić należy jak ważna jest współpraca pomiędzy władzami urzędu Gminy a tymi jednostkami. Stanowi ona bardzo dobrą podstawę do realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie urzędnicy jako osoby najlepiej znające problemy swojej Gminy są w stanie wskazać funkcjonariuszom kwestie, na które powinni zwrócić uwagę w pierwszej kolejności, aby zapewnić właściwe bezpieczeństwo obywatelom. Należy wziąć pod uwagę możliwość dofinansowania zakupu specjalistycznego sprzętu potrzebnego do działań operacyjnych zarówno policji, jak i straży pożarnej, co z pewnością przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Trzeba podkreślić, iż podjęcie proponowanych działań uwzględniać musi możliwości finansowe Gminy.

Należy również zaznaczyć, iż dobrze wyedukowane w zakresie bezpieczeństwa społeczeństwo jest w stanie użyć wyuczonych technik zachowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia. W związku z tym istotne są wszelkie spotkania służb mundurowych z mieszkańcami, na których przekazana zostanie im specjalistyczna wiedza w tym zakresie. Warto wykorzystać również szkoły jako najlepsze miejsce do przekazywania wiedzy również w zakresie bezpieczeństwa. W przypadku dzieci najodpowiedniejszym miejscem do tego są szkoły i przedszkola, gdyż im wcześniej zaczniemy uczyć się prawidłowych reakcji, tym mamy większą szansę użyć ich właściwie w przyszłości. Przekaz takich spotkań wspomóc można o wszelkiego rodzaju pokazy służb mundurowych podczas imprez plenerowych.

Proponowane działania:

- modernizacja i doposażenie jednostek porządku publicznego,
- edukacja mieszkańców poprzez udział służb mundurowych w imprezach organizowanych przez gminę (prelekcje, pokazy ratownictwa, akcje policyjne),
- organizowanie pogadanek w szkołach na temat bezpieczeństwa,
- współpraca z służbami mundurowymi w zakresie organizacji imprez,
- rozwijanie współpracy z jednostkami porządku publicznego w zakresie obszarów problemowych,
- poprawa bezpieczeństwa dojazdu uczniów do szkół.

4.2.2. CEL STRATEGICZNY 2

Rozwój przedsiębiorczości oraz inwestycji

CEL OPERACYJNY 2.1

ROZWÓJ I PROMOCJA TERENÓW INWESTYCYJNYCH (Jednolita polityka inwestycyjna)

Inwestycje w jednostkach terytorialnych pełnią istotną funkcję z punktu widzenia rozwoju lokalnego i wpływają bezpośrednio na stymulowanie rozwoju całego kraju. Realizacja procesów inwestycyjnych przyczynia się do polepszania warunków życia oraz pracy lokalnej społeczności. Gmina Sławno posiada dogodne warunki dla rozwoju inwestycji ze względu na swoje położenie geograficzne przy głównych szlakach komunikacyjnych. Ze względu na ukierunkowanie Gminy na działalność przemysłową, niezbędne staje się stworzenie kompleksowej oferty dla potencjalnych inwestorów oraz wypracowanie jednolitej polityki inwestycyjnej.

Duże znaczenie dla rozwoju mają inwestycje infrastrukturalne, których brak stanowi poważną przeszkodę dla rozpoczęcia kolejnych inwestycji i w efekcie może przyczynić się do pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących już podmiotów gospodarczych. W związku z tym ważne jest zapewnienie rozwoju infrastruktury technicznej na terenie Gminy, która jest jednym z wyznaczników atrakcyjności inwestycyjnej. Niemalże wszystkie inwestycje wymagają dostępnych i uzbrojonych gruntów oraz budynków, a także załatwienia wszelkich formalności, co sprawia, że proces inwestycyjny jest silnie powiązany z gospodarką gruntami, planowaniem przestrzennym i innymi dziedzinami działalności gminy. W związku z tym istotne jest formułowanie strategii inwestycyjnych, wyznaczających kierunki rozwoju polityki inwestycyjnej w gminie. Dobra strategia inwestycyjna poprzedzona jest analizą gospodarki gruntami, oceną i ewentualną aktualizacją istniejących planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto istotne jest usprawnienie obsługi potencjalnych inwestorów, aby skrócić czas załatwiania niezbędnych formalności.

Oprócz wymienionych czynników, składających się na wykreowanie jednolitej polityki inwestycyjnej, nie można zapominać o prowadzeniu akcji promocyjnych na szeroką skalę. Działania promocyjne mają na celu oddziaływanie na potencjalnych inwestorów i zachęcanie ich do ulokowania inwestycji na terenie danej gminy. W ramach tego działania pomocne może stać się opracowanie przewodnika inwestycyjnego, dostępnego w Urzędzie Gminy oraz na jego stronie internetowej i zawierającego informacje dotyczące obszaru inwestycyjnego Gminy.

CEL OPERACYJNY 2.2

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ PRZEZNACZONEJ DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

W celu pobudzenia działalności przedsiębiorstw niezbędnym działaniem jest zapewnienie im odpowiednich warunków funkcjonowania, w tym warunków infrastrukturalnych. Wspieranie rozwoju

przedsiębiorczości m.in. poprzez tworzenie dogodnych warunków działalności podmiotów gospodarczych, to pośrednio także wspieranie tworzenia miejsc pracy, a także powiększanie bazy podatkowej będącej efektem funkcjonowania przedsiębiorstw w Gminie. Dzięki dodatkowym dochodom możliwe jest podejmowanie przez gminę kolejnych inwestycji, a co za tym idzie poprawa warunków życia ludności.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej na terenie Gminy Sławno zdiagnozowano potrzebę dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej ze względu na istniejącą dysproporcję z długością sieci wodociągowej. Rozbudowy wymaga również system zasilania Gminy w celu zwiększenia jego niezawodności oraz zaspokojenia szacowanego zapotrzebowania na energię. W działalności podmiotów gospodarczych coraz istotniejszym warunkiem ich działalności staje się Internet. W związku z tym Gmina powinna podjąć odpowiednie kroki w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu. Przeprowadzona diagnoza wykazała również potrzebę rozwoju infrastruktury drogowej m.in. poprzez budowę, przebudowę lub zmianę nawierzchni dróg na terenie gminy, co zwiększy atrakcyjność gospodarczą regionu. Pomiędzy zagospodarowaniem infrastrukturalnym, a rozwojem przedsiębiorczości istnieje więc wzajemna zależność, dlatego istotne jest podejmowanie działań w zakresie rozwoju infrastruktury dla lokalnych przedsiębiorców.

CEL OPERACYJNY 2.3

PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWNYCH POSTAW NA RYNKU PRACY

Pojęcie przedsiębiorczości jest ściśle związane z rozwojem życia gospodarczego i podejmowaniem aktywności przez jednostki posiadające pewne specyficzne umiejętności i predyspozycje. W definicjach przedsiębiorczości pojawia się zestaw cech osobowości, które ułatwiają działania przedsiębiorcze, m.in. kreatywność, świadomość i podejmowanie ryzyka, dążenie do sukcesu, czy zdolność adaptacji do zmian. Przedsiębiorczość to także złożony proces, dzięki któremu możliwe jest uzyskanie konkurencyjności względem innych jednostek. Podmioty gospodarcze z jednej strony generują przychody dla jednostek samorządu terytorialnego, z drugiej zaś dają zatrudnienie ludności, a także zapewniają rynek zbytu dostawcom. Z punktu widzenia rozwoju gminy ważne jest więc dążenie do inicjowania przedsiębiorczości prywatnej i promocja postaw przedsiębiorczych.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że chociaż polskie samorządy szczebla lokalnego nie posiadają pełnej swobody w kształtowaniu przedsiębiorczości, mają jednak pewne możliwości wpływania na procesy rozwoju gospodarczego na swoim terenie. Warto stosować wszelkiego rodzaju ulgi i zwolnienia podatkowe, które zachęcają do lokalizowania działalności gospodarczej na terenie gminy, a także wspierać instytucje otoczenia biznesu. Warto również zastanowić się nad opracowaniem lokalnego programu wspierania przedsiębiorczości, bo choć nie ma obowiązku jego opracowania, niesie on za sobą korzyści w postaci możliwości planowego realizowania zamierzonych działań ukierunkowanych na tworzenie korzystnych warunków rozwoju przedsiębiorstw.

Korzystne cechy przedsiębiorcy mogą zostać wykształcone oraz wzmocnione przez naukę. W związku z tym istotne jest podejmowanie działań mających na celu promowanie aktywnych postaw

przedsiębiorczych na lokalnym rynku pracy już od wczesnych etapów edukacji szkolnej po szkolenia czy kursy tematyczne dla dojrzałych mieszkańców. Podstawą działań stymulujących rozwój przedsiębiorczości powinno być utworzenie spójnej polityki informacyjnej i promocyjnej w zakresie możliwości zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także pozyskania środków zewnętrznych.

CEL OPERACYJNY 2.4

ROZWÓJ I WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

W rozwoju gospodarczym Gminy Sławno, która posiada typowo wiejski charakter, istotną rolę pełni sektor rolny. Gospodarstwa rolne zlokalizowane na terenie Gminy powinny wykorzystać szansę, jaką niesie np. zwiększająca się popularność sektora żywności naturalnej i ekologicznej. W dokumentach strategicznych, takich jak Regionalna Strategia Innowacji Województwa Łódzkiego wskazuje się na przetwórstwo rolno-spożywcze i rolnictwo innowacyjne jako główne „lokomotywy wzrostu”. Należy przy tym pamiętać, że działalność rolnicza jest w dużej mierze uzależniona od warunków środowiska przyrodniczego i w związku z tym wprowadzając określone zmiany, należy uwzględniać ideę zrównoważonego rozwoju, aby nie przyczynić się do degradacji przyrody. W tym względzie należy wskazać na coraz powszechniejszą ideę rolnictwa ekologicznego, które w odróżnieniu od rolnictwa konwencjonalnego wytwarza produkty o wyższych walorach odżywczych, zachowując przy tym zasadę poszanowania środowiska przyrodniczego.

Pod względem powierzchni w Gminie dominują małe i niskodochodowe gospodarstwa. Rozrobienie gospodarstw powoduje, że większość z nich osiąga niską produkcję, która przeznaczana jest na spożycie własne. W związku z powyższym jednym z działań w zakresie rozwoju działalności rolniczej jest promowanie tworzenia grup producenckich w rolnictwie. Ich powstawanie opiera się na idei wspólnego działania, która pozwala sprostać wyzwaniom nowej gospodarki rynkowej, działającej na zasadach konkurencji. Dzięki zorganizowaniu się i odpowiedniemu dostosowaniu produkcji do wymogów jakościowych i ilościowych odbiorcy możliwe staje się zapewnienie silnej pozycji na rynku. Grupy producenckie umożliwiają ponadto ograniczenie ryzyka i obniżenie kosztów produkcji, mają także dostęp do nowych kanałów zbytu, z których nie mogą korzystać pojedyncze gospodarstwa. Warto przy tym wspomnieć, że na tworzenie grup producenckich duży nacisk kładzie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 - 2020, w związku z czym istnieje szansa pozyskania dofinansowania na działania z tego źródła.

4.2.3. CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane zasoby.

CEL OPERACYJNY 3.1

STWORZENIE NOWEGO, JEDNOLITEGO GMINY WIZERUNKU I ROZWÓJ GEOTURYSTYKI

Potencjał turystyczny regionu został zauważony i uwzględniony w takich opracowaniach jak np. „Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020”. Z tego względu wyodrębniono w opracowaniu Obszar Funkcjonalny Doliny Rzeki Pilicy, w którym podkreślono zarówno warunki sprzyjające rozwojowi turystyki kulturowej, konnej oraz sportowej, jak i unikatowy w skali światowej zespół skamieniałości jurajskich organizmów morskich i lądowych w kamieniołomie wapieni „Owadów – Brzezinki” w gminie Sławno. W świetle badań paleontologicznych, osady wapienne wydobywane w kamieniołomie „Owadów – Brzezinki” stanowią jedyną w swoim rodzaju skarbnicę wiedzy o wymarłych organizmach oraz o środowisku i ewolucji górnourajskiego morza, pokrywającego niegdyś znaczny obszar obecnego województwa łódzkiego oraz większość obszaru Polski. Odkrycie tego stanowiska to niepowtarzalna okazja do rozwoju sektora geoturystyki i geoinformacji. W oparciu o istniejący potencjał geoprzyrodniczy regionu i można utworzyć na terenie Sławna odpowiednik „magazynu skamieniałości” z bawarskiej gminy Solnhofen. Niewielka gmina Solnhofen, licząca niecałe 2 tys. mieszkańców, przyciąga co roku na swój teren ok. 30 tys. turystów zainteresowanych geologią i skamielinami z okresu jurajskiego.¹¹ W Solnhofen działa Muzeum przedstawiające zwiedzającym kolekcję skamieniałości, zaś na wyznaczonych miejscach w kamieniołomie można samemu odłupywać kawałki skał w poszukiwaniu odcisków prehistorycznej flory i fauny.

W celu ciekawego przedstawienia historii geologicznej Gminy niezbędne będzie podejmowanie działań mających na celu identyfikację Sławna jako swoistego centrum geoturystycznego na trasie geologicznej województwa łódzkiego. Udostępnienie zwiedzającym terenu kamieniołomu powinno być zatem uzupełnione o możliwość spotkania ze specjalistami oraz pozyskania informacji skupionej w jednym miejscu (np. szkole lub innym budynku użyteczności publicznej). W przyszłości warto rozważyć podejmowanie inicjatyw zmierzających do utworzenia swoistego szlaku geologicznego południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, obejmującego i prezentującego najważniejsze obiekty geologiczne występujące w gminach powiatów opoczyńskiego i tomaszowskiego.

¹¹ www.museum-solnhofen.de

Proponowane działania:

- utworzenie geoparku,
- utworzenie Centrum Geoedukacyjnego (łącaącego prezentację odkryć z funkcją edukacyjno-informacyjną) poprzez przystosowanie obiektu pod względem technicznym,
- organizacja wystawy tematycznej,
- inicjowanie projektu trasy geologicznej – szlaku atrakcji powiatu opoczyńskiego i tomaszowskiego.

CEL OPERACYJNY 3.2

KOMPLEKSOWE OZNAKOWANIE TURYSTYCZNE GMINY

Zwiększanie atrakcyjności turystycznej Gminy Sławno będzie bardziej efektywne dzięki nawiązaniu współpracy lokalnych jednostek samorządowych (gmin, powiatów) oraz instytucji zainteresowanych wykorzystaniem swojego potencjału geologicznego. To właśnie lokalne samorzady, jako podmioty najlepiej znające swój teren są jednocześnie najbardziej decyzyjne w projektowaniu działań ponadlokalnych. Profesjonalne prezentowanie posiadanych zasobów będzie wymagało jednocześnie wsparcia merytorycznego i stałej współpracy oferowanej przez pracowników naukowych wydziałów geologii. Doświadczenie specjalistów będzie niezbędne chociażby przy szkoleniach, konsultacjach materiałów informacyjnych czy projektowaniu ekspozycji, stanowisk i szlaków turystycznych.

Proponowane działania:

- nawiązanie współpracy samorządowej w celu wspólnego wykorzystania potencjału geoturystycznego regionu (np. list intencyjny), w tym współpraca o charakterze ponadlokalnym np. z samorządami leżącymi na szlaku Jury Krakowsko – Częstochowskiej,
- nawiązanie współpracy z jednostkami naukowymi (UŁ, UW, UJ) w celu uzyskania wsparcia merytorycznego przy tworzeniu oferty oraz zaplecza kadrowego,
- nawiązanie współpracy z Państwowym Instytutem Geologicznym,
- współpraca z organizacjami turystycznymi np. ROT WŁ.

CEL OPERACYJNY 3.3

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI/ INSTYTUCJAMI TURYSTYCZNYMI

Stworzenie markowego produktu turystycznego w oparciu o unikatowe w skali kraju lokalne zasoby geologiczne wymaga opracowania kompleksowej oferty skierowanej do potencjalnego odbiorcy uwzględniającej zarówno jego potrzeby (np. edukacyjne), jak i możliwości (np. czasowe, finansowe). Podstawowa oferta w postaci wycieczek geoturystycznych skierowana może być do dzieci i młodzieży stanowiących uzupełnienie szkolnego programu nauczania z zakresu biologii i geografii oraz np. w formie szkoleń dydaktycznych dla nauczycieli. Drugim kierunkiem może być promowanie Gminy Sławno jako

miejsca idealnego do organizowania wydarzeń i prelekcji tematycznych (np. pikników geologicznych). Zintegrowanie oferty turystycznej powinno odbywać się poprzez stworzenie kompleksowej strategii promocyjno – marketingowej. Aby obszar stał się rozpoznawalny na mapie województwa, konkurencyjny turystycznie, a w efekcie rozwinięty gospodarczo niezbędne będzie podejmowanie działań promocyjnych związanych ze wzmocnieniem jego atrakcyjności np. poprzez publikacje materiałów na portalach tematycznych oraz przedstawianie oferty podczas wydarzeń zewnętrznych.

Proponowane działania:

- przygotowanie oferty dla szkół (dzieci i młodzieży) – lekcje w terenie + edukacja interaktywna,
- szkolenia dydaktyczne dla nauczycieli, lekcje w terenie + edukacja interaktywna,
- utworzenie strony internetowej (przykład prezentacji lokalnych zasobów: http://szlakarchoegeo.pl/pl-PL/strona_glowna.html),
- stworzenie kompleksowej strategii promocyjno – marketingowej,
- promocja oferty poprzez zamieszczanie publikacji na portalach związanych z tematyką geologiczną oraz turystyką (np. Geoportal.pl, ROT WŁ),
- przedstawianie jej na wydarzeniach zewnętrznych np. festiwalach nauki, giełdach minerałów i skamieniałości (np. Interstone),
- organizowanie pikników geologicznych (np. w dzień geologa 18 września).

CEL OPERACYJNY 3.4

STWORZENIE KOMPLEKSOWEJ OFERTY TURYSTYCZNO – PROMOCYJNEJ OBSZARU

W celu zwiększenia dostępności informacyjnej niezbędne są działania związane z wykreowaniem oraz kompleksowym oznakowaniem wiodących atrakcji turystycznych regionu. Warto aby działania takie były podejmowane wspólnie z sąsiednimi samorządami lokalnymi w celu jednolitego i spójnego systemu identyfikacji wizualnej całego regionu. Jednolite i właściwe oznakowanie nie tylko ułatwia sprawne przemieszczanie się turystów, ale również przyczynia się do rozpoznawalności regionu. Aspekt spójnego oznakowania został podkreślony również w strategii powiatu opoczyńskiego, w której zaproponowano m.in. utworzenie systemu „kodów QR, dzięki którym turyści w prosty sposób będą mogli dowiedzieć się istotnych informacji na temat bogatej kultury i historii regionu. Przygotowanie oraz oznaczenie terenu w ten sposób sprawi, że każda osoba posiadająca telefon komórkowy z dostępem do Internetu, przemieszczając się po regionie opoczyńskim, posiadać będzie możliwość zapoznania się interesującymi faktami, także w przypadku podróżowania bez asysty przewodnika”¹²

¹² Strategia Rozwoju Powiatu Opoczyńskiego na lata 2014 - 2020

Proponowane działania:

- utworzenie systemu identyfikacji wizualnej,
- wytyczenie i oznakowanie szlaków i obiektów udostępnionych w celach turystycznych,
- współpraca z lokalnymi JST w celu spójnego oznakowania (drogowskazy, tablice informacyjne, witacze przy drogach wjazdowych).

CEL OPERACYJNY 3.5**OCHRONA I POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na wizerunek Gminy są z pewnością kwestie ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego. Rozwój społeczno – gospodarczy omawianego obszaru powinien odbywać się w sposób zrównoważony z zachowaniem dbałości o środowisko naturalne. Niewątpliwie czynnikami, które mogą niwelować negatywne skutki rozwoju przestrzennego Gminy są odnawialne źródła energii. Aby podnieść stopień wykorzystania OZE należy zachęcać i promować takie rozwiązania w zabudowie jednorodzinnej poprzez system dotacji lub rozłożenia spłaty na raty. W przypadku zabudowy jednorodzinnej jak i wielorodzinnej popularnymi rozwiązaniami ekologicznymi mogłyby stać się solary, biogazownie, pompy ciepła czy też przydomowe oczyszczalnie ścieków, które nie potrzebują zasilania energią elektryczną i zapewniają wysoką efektywność redukcji zanieczyszczeń.

W punkcie tym podkreślić należy również, iż termomodernizacja budynków użyteczności publicznej także przyczyniłaby się do ograniczenia spalania energii ze źródeł konwencjonalnych, a tym samym spowodowała poprawę jakości środowiska naturalnego.

Ponadto ze względu na ochronę środowiska ważny jest rozwój i modernizacja istniejących już sieci wodno – kanalizacyjnych.

Oprócz tych opisanych w tym punkcie działań związanych z budową, montażem urządzeń ekologicznych wykorzystujących odnawialne źródła energii, równolegle należy prowadzić akcje informacyjne wśród mieszkańców informując ich, jakie korzyści wynikają dla nich z korzystania z OZE oraz jak w ten sposób mogą przysłużyć się środowisku.

Podsumowując podkreślić należy, iż wysoki stopień wykorzystania „zielonej energii” wpłynąłby pozytywnie na obraz Gminy Sławno jako miejsca przyjaznego środowisku i człowiekowi, gdzie warto mieszkać, uczyć się i pracować

Proponowane działania:

- prowadzenie akcji informacyjnych odnośnie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- promocja odnawialnych źródeł energii,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej,
- budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

CEL OPERACYJNY 3.6

TWORZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKUTRY TURYSTYCZNEJ (MAŁEJ I DUZEJ)

Gmina Sławno jest miejscem bardzo ciekawym pod względem turystyczno – krajobrazowym, cechującym się bogatą kulturą ludową. Ponadto w 2012 roku na terenie Gminy w miejscowości Owadów odkryto archiwum świata pierwotnego. Niewątpliwie Gmina posiada miejsca, które warto odwiedzić i zobaczyć. Jest miejscem atrakcyjnym zarówno dla swoich mieszkańców, jak i przyjezdnych. Aby zachęcić turystów do odwiedzania Gminy należy wyposażyć teren w odpowiednią infrastrukturę turystyczną.

Z uwagi na archeologiczne znalezisko omawiany obszar posiada duży potencjał do stania się ogólnopolskim ośrodkiem geoturystyki. Do rozwoju tego potencjału niezbędne jest jednak odpowiednie zaplecze. Na początek stworzyć można ścieżki geoturystyczne, po których turyści będą mogli poruszać się bezpiecznie i na których otrzymają rzetelne informacje na temat historii danego miejsca.

Ponadto turystyka na tym obszarze nie będzie mogła funkcjonować bez odpowiedniej infrastruktury tj. hoteli, punktów noclegowych czy gastronomicznych. Należy stale rozwijać sferę usług skierowanych właśnie do turystów, gdyż podnosi to atrakcyjność obszaru jako całości. Warto wzbogacić bazę sportowo – rekreacyjną jak i kulturalną, będą mogli z niej korzystać nie tylko mieszkańcy Gminy ale i turyści. W tym względzie opisywany cel operacyjny ściśle związany jest z celem I.3., oba doskonale się uzupełniają, co dodatkowo je uwiarygodnia i wzmacnia ich przekaz.

Proponowane działania:

- Tworzenie ścieżek geoturystycznych,
- Budowa zaplecza turystycznego np. punktów noclegowych i gastronomicznych,
- Budowa i rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej.

CEL OPERACYJNY 3.7

REWITALIZACJA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I ATRAKCYJNYCH TURYSTYCZNIE

Gmina Sławno posiada wiele zabytków i obiektów atrakcyjnych turystycznie jednakże niejednokrotnie wymagają one rewitalizacji, a więc przeprowadzenia szeregu działań urbanistycznych i planistycznych, koordynowanych przez lokalną administrację państwową, których celem jest przekształcenie istniejącej architektury. Prace takie nie tylko przyczynią się do poprawy wizerunku zabytkowych obiektów, które swym wyglądem zachęcać będą do zwiedzania, ale zabezpieczą przed niszczeniem i negatywnymi skutkami upływającego czasu. Dzięki takim zabiegom zabytki pozostaną dłużej w dobrej kondycji i będą mogły cieszyć oko zarówno mieszkańców jak i turystów. Przeprowadzenie procesu rewitalizacji zabytków i terenów atrakcyjnych turystycznie wpłynie pozytywnie na wizerunek całej Gminy i z pewnością przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego na tym obszarze.

Proponowane działania:

- Restauracja i ochrona dziedzictwa historyczno – kulturowego,
- Rewitalizacja terenów atrakcyjnych turystycznie.

4.3. PODSUMOWANIE

W zestawieniu tabelarycznym zaprezentowano streszczenie założeń misji, wizji oraz celów strategicznych i operacyjnych określonych dla gminy Sławno na lata 2014 – 2020.

Tabela 19. Podsumowanie analizy strategicznej

WIZJA		
W 2020 ROKU GMINA SŁAWNO DYNAMICZNIE ROZWIJAJĄCYM SIĘ OŚRODKIEM PRZEMYSŁOWO – ROLNICZYM, OFERUJĄCYM WYSOKIE STANDARDY ŻYCIA MIESZKAŃCOM ORAZ ROZPOZNAWALNE NA MAPIE POLSKI I WOJEWÓDZTWA CENTRUM GEOTURYSTYKI		
MISJA		
WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH, POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY ORAZ DOSTĘPNEGO KAPITAŁU LUDZKIEGO		
CELE STRATEGICZNE		
1. Poprawa jakości życia mieszkańców (poprzez rozwój obszaru społeczno gospodarczego)	2. Rozwój przedsiębiorczości oraz inwestycji	3. Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane zasoby.
CELE OPERACYJNE		
rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym (informacja na temat dostępnej bazy pod zabudowę jednorodzinna)	rozwój i promocja terenów inwestycyjnych (jednolita polityka inwestycyjna)	stworzenie nowego, jednolitego wizerunku gminy → rozwój geoturystyki (m.in. święto gminne w dzień geologa 18 września)
rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych (polityka prorodzinna)	rozwój infrastruktury technicznej przeznaczonej dla przedsiębiorców	kompleksowe oznakowanie turystyczne gminy
rozwój bazy oraz usług kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	promocja przedsiębiorczości i aktywnych postaw na rynku pracy	współpraca z organizacjami/ instytucjami turystycznymi

poprawa bezpieczeństwa publicznego	rozwój i wspieranie działalności rolniczej	stworzenie kompleksowej oferty turystyczno – promocyjnej obszaru
		ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego
		Tworzenie i rozwój infrastruktury turystycznej (małej i dużej)
		rewitalizacja obiektów zabytkowych i atrakcyjnych turystycznie

Źródło: Opracowanie własne

Zestawienie tabelaryczne wskazuje zbiór celów strategicznych i operacyjnych, które Gmina powinna realizować, w kolejnym okresie programowania 2014-2020, w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców. Ze względu na to, że realizacja wszystkich działań mogłaby znacznie obciążyć budżet jednostki, będzie ona w wysokim stopniu uzależniona od możliwości pozyskania zewnętrznego dofinansowania – czy to w postaci dotacji, czy zaangażowania inwestorów prywatnych. Dlatego na etapie wdrożenia i wykonania zapisów strategii należy ocenić, które cele operacyjne są w danym momencie dla Gminy najistotniejsze i które w pierwszej kolejności należy realizować.

4.4. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ

Zadania gmin w Polsce realizowane są głównie z dochodów własnych i subwencji należnych z tytułu prawa oraz innych źródeł finansowania, których pozyskanie zależy od inwencji i zaangażowania władarzy gmin.

Sformułowane w niniejszej strategii i stanowiące podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów cele strategiczne i operacyjne, mogą być finansowane zarówno z dochodów własnych Gminy, jak i środków zewnętrznych, takich jak np.:

- środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego,
- środki z programów krajowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego,
- środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,

- środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
- środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych,
- środki z Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa,
- pożyczki i kredyty bankowe,
- instrumenty zwrotne – JESSICA, JEREMIE,
- środki inwestorów prywatnych, w tym w formule PPP,
- środki z Fundacji na rzecz Rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”,
- środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej,
- środki z Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- środki z Powiatowego Urzędu Pracy.

W momencie przygotowywania niniejszego dokumentu, w związku z nadchodzącym nowym okresem programowania 2014-2020, określenie szczegółowego katalogu możliwych źródeł finansowania ze środków UE nie jest możliwe z uwagi na trwającą konsultacji dokumentów programowych w Komisji Europejskiej fazę projektową prac nad określeniem zakresu wymiaru wsparcia. W nowym okresie programowania podstawowym źródłem wsparcia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich będą środki dostępne w ramach II filaru Wspólnej Polityki Rolnej. Będzie ono uzupełnione środkami z polityki spójności. Zgodnie z założeniami nowego budżetu, główna rola w realizacji zadań związanych z rozwojem terenów wiejskich spoczywać będzie na samorządach województw. Środki zatem płynąć będą przede wszystkim z programów regionalnych oraz ze zregionalizowanej części Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wykorzystanie możliwości nowego okresu programowania w istotnym stopniu uzależniona jest od aktywności władz Gminy i jej udziału w procesie konsultacji założeń do okresu nowej perspektywy finansowej, definiowanej przez dokumenty programowe.

4.5. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

W poniższej tabeli zaprezentowano informacje na temat zgodności Strategii Rozwoju Gminy Sławno na lata 2014-2020 ze strategicznymi dokumentami wyższego rzędu na poziomie regionalnym oraz krajowym.

Poprawa jakości życia mieszkańców (poprzez rozwój obszaru społeczno gospodarczego)	
1.1. Rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym	
1.2. Rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych (polityka prorodzinna)	
1.3. Rozwój bazy oraz usług kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	
1.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego	
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	<p>Oś priorytetowa VII: Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia</p> <p><u>Priorytet inwestycyjny 9.1</u> Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych</p>
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	<p>Oś II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji</p> <p><u>Priorytet inwestycyjny 8.10</u> Aktywne i zdrowe starzenie się</p> <p><u>Priorytet inwestycyjny 9.7</u> Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p>
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030	<p>Obszar strategiczny: Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki</p> <p>Kapitał Ludzki</p> <p><u>Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”</u></p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Przeprowadzenie zmian w systemie zabezpieczenia społecznego oraz podatkowym, tak aby zwiększyć opłacalność i skłonność do podejmowania pracy.</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Promocja diety poprzez zmniejszenie kosztów związanych z opieką oraz wychowaniem dzieci, szczególnie wynikających z łączenia kariery zawodowej z życiem rodzinnym.</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń i zasiłków i rozwój ekonomii społecznej, tak aby z jednej strony stymulowały i wspierały korzystanie z usług publicznych oraz z drugiej ograniczały ryzyko marginalizacji spowodowanej ubóstwem</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne.</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Wdrożenie instrumentów podnoszących jakość świadczonych usług zdrowotnych i efektywność systemu ochrony zdrowia</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Dostosowanie systemu ochrony zdrowia do prognozowanych do roku 2030 zmian demograficznych, w</p>

	<p>szczegółności wzmocnienie działań na rzecz rozwoju infrastruktury i zasobów kadrowych w obszarach opieki nad matką i dzieckiem oraz osobami starszymi.</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w priorytetowych, wynikających z uwarunkowań epidemiologicznych, dziedzinach medycyny (np. kardiologia, onkologia, neurologia, medycyna ratunkowa, ortopedia i traumatologia, psychiatria).</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Opracowanie i wdrożenie międzysektorowych rozwiązań systemowych i działań wzmacniających kształtowanie postaw prozdrowotnych zwiększających dostępność do programów zdrowotnych (profilaktycznych, rehabilitacyjnych) w celu zmniejszenia zachorowalności i umieralności w szczególności z powodu chorób cywilizacyjnych</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia</p> <p>Obszar strategiczny: Efektywności i sprawności państwa</p> <p>Kapitał społeczny</p> <p><u>Cel 11 – wzrost społecznego kapitału rozwoju</u></p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Modernizacja infrastruktury oraz rozszerzenie ról społecznych instytucji kultury, w tym bibliotek i ośrodków kultury</p>
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	<p>Obszar strategiczny I Sprawne i efektywne państwo</p> <p><u>Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela</u></p> <p>I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela</p> <p>Obszar strategiczny III Spójność społeczna i terytorialna</p> <p><u>Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych</u></p> <p>III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych</p> <p>III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych</p> <p><u>2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</u></p> <p>2.2.2. Usługi medyczne</p> <p>2.2.3. Usługi komunikacyjne</p> <p>2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska</p> <p>2.2.5. Usługi kulturalne</p>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
Strategia Sprawne Państwo 2020	<p>Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych</p> <p>5.1. Efektywny system ochrony zdrowia</p> <p>5.1.1. Poprawa infrastruktury ochrony zdrowia, bazy dydaktycznej uczelni medycznych oraz instytutów badawczych</p> <p>5.1.2. Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych oraz poprawa zarządzania systemem opieki zdrowotnej i informacją medyczną</p> <p>5.1.4. Poprawa jakości i bezpieczeństwa świadczeń zdrowotnych</p> <p>5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych</p> <p>5.5.1. Wprowadzenie standaryzacji usług publicznych</p> <p>Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego</p>

	<p>7.1. Podnoszenie sprawności, poprawa wizerunku i wzrost poziomu zaufania do instytucji i służb zapewniających bezpieczeństwo i porządek publiczny</p> <p>7.1.1. Doskonalenie sprawności działania oraz poprawa wyposażenia i infrastruktury służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny</p> <p>7.1.2. Budowanie przyjaznych relacji Policji i innych służb z obywatelami</p> <p>7.2. Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępstw oraz zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego</p> <p>7.2.1. Ograniczanie przestępczości gospodarczej</p> <p>7.2.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie korupcji</p> <p>7.2.4. Przeciwdziałanie zagrożeniom w ruchu drogowym</p> <p>7.2.6. Przeciwdziałanie cyberprzestępczości</p> <p>7.2.7. Organizowanie działań na rzecz bezpieczeństwa na poziomie ogólnokrajowym i lokalnym</p> <p>7.2.8. Odzyskiwanie mienia pochodzącego z przestępstw</p> <p>7.2.9. Zapewnienie bezpieczeństwa imprez masowych</p> <p>7.4. Ratownictwo i ochrona ludności (ochrona przeciwpożarowa, działalność zapobiegawcza, ratownicza i gaśnicza)</p> <p>7.4.1. Wprowadzenie nowych uregulowań dotyczących ratownictwa i ochrony ludności</p> <p>7.4.2. Pogłębienie współpracy ze społecznymi organizacjami ratowniczymi</p> <p>7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego</p> <p>7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego</p>
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020	<p>Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej</p> <p>Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne i sanitarne na obszarach wiejskich</p> <p>Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich</p> <p>Priorytet 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej zapewniającej mieszkańcom obszarów wiejskich dostęp do dóbr i usług</p> <p>Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich</p>
Strategia Rozwoju Sportu 2015	<p>Priorytet 1. Popularyzacja sportu dla wszystkich</p> <p>1.1. Sprawność fizyczna dzieci i młodzieży</p> <p>1.2. Aktywność fizyczna społeczeństwa</p> <p>Priorytet 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p> <p>3.2. Infrastruktura sportowa</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego	<p>1. SYSTEM OSADNICZY</p> <p>Cel główny: Równoważenie systemu osadczego i poprawa spójności terytorialnej regionu</p> <p>8. Wzrost jakości i standardów życia mieszkańców województwa</p> <p>5. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZENSTWO PUBLICZNE</p> <p>Cel główny: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego</p> <p>3. Zapewnienie możliwości prowadzenia działań ratowniczych, w tym przeciwpożarowych</p>
Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	<p>Oś priorytetowa III – Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska</p> <p>Priorytet inwestycyjny 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym</p> <p>Oś priorytetowa IV – Rewitalizacja i usługi dla społeczeństwa</p>

	<p>Priorytet inwestycyjny 9.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych</p> <p>Oś Priorytetowa VI – Kompetencje i adaptacyjność</p> <p>Priorytet inwestycyjny 8.10 Aktywne i zdrowe starzenie się</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020</p>	<p>Filar 2. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA</p> <p>Cel operacyjny 5. Wysoki standard i dostęp do usług publicznych</p> <p>5.1. Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora edukacji</p> <p>5.1.1. rozwój bazy żłobków i przedszkoli</p> <p>5.1.2. podniesienie standardu placówek edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia</p> <p>5.2. Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej</p> <p>5.2.1. rozwój i racjonalizacja bazy ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej</p> <p>5.2.2. rozwój usług i programów profilaktyki zdrowotnej oraz innych z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej</p> <p>Filar 3. SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA</p> <p>Cel operacyjny 7. Wysoka jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej</p> <p>7.2. Wzmocnienie i rozwój systemów infrastruktury technicznej</p> <p>7.2.1. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, w tym elektroenergetyka, ciepłownictwo, gazownictwo</p> <p>7.2.2. rozwój systemów wodno – kanalizacyjnych</p> <p>7.2.3. racjonalizacja gospodarki odpadami</p> <p>7.2.4. zabezpieczenie zaplecza infrastruktury technicznej oraz sprzętu dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa publicznego</p>
<p>Plan przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim Rodzina, dzieci, praca</p>	<p>Obszar działania – rodzina</p> <p>Działania krótkookresowe</p> <p>1. Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci w wieku 3-5 lat (w szczególności na obszarach wiejskich) poprzez dopasowanie struktury sieci przedszkoli do lokalnych i regionalnych potrzeb. Działania ukierunkowane na tworzenie nowych przedszkoli oraz wsparcie już istniejących w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych, przyczyniające się do wzrostu całkowitej liczby miejsc w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego (w szczególności w gminach z terenu województwa o najniższym w skali regionu stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej)</p> <p>Działania długookresowe</p> <p>12. Wspieranie usług opieki nad dziećmi do 3. roku życia oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w zakresie jakościowym i ilościowym – ewentualna możliwość finansowania żłobków i innych form opiekuńczych w przyszłym okresie programowania na poziomie regionalnym</p> <p>Obszar działania – infrastruktura (jakość życia)</p> <p>Działania krótkookresowe</p> <p>6. Rozbudowa bazy sportowej, rekreacyjnej i turystycznej w ramach planowanych inwestycji na terenie województwa łódzkiego (boiska, bieżnie, sale widowiskowo-sportowe, kompleksy sportowo-rekreacyjne)</p>

	<p>– realizowane przez samorządy lokalne i koordynowane przez Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.</p> <p>Obszar działania – zdrowie</p> <p>Działania długookresowe</p> <p>6. Rozwój usług i poprawa dostępu do niedrogich, wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej i socjalnej</p> <p>Obszar działania – infrastruktura (jakość życia)</p> <p>Działania długookresowe</p> <p>3. Zwiększenie jakości usług społecznych i socjalnych (usług pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy opiekuńczej i zdrowotnej) oraz rozbudowa bazy domów pomocy społecznej, domów dziennego pobytu i centrów wsparcia.</p>
--	--

2. Rozwój przedsiębiorczości oraz inwestycji	
2.1. Rozwój i promocja terenów inwestycyjnych (jednolita polityka inwestycyjna)	
2.2. Rozwój infrastruktury technicznej przeznaczonej dla przedsiębiorców	
2.3. Promocja przedsiębiorczości i aktywnych postaw na rynku pracy	
2.4. Rozwój i wspieranie działalności rolniczej	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030	<p>Obszar strategiczny: Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów</p> <p><u>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</u></p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta</p> <p><u>Kierunek interwencji:</u> Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</p>
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	<p>Obszar strategiczny II Konkurencyjna gospodarka</p> <p><u>Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki</u></p> <p>II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego</p> <p>II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej</p>
Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku	<p>Obszar priorytetowy I – Produkt turystyczny o wysokiej konkurencyjności</p> <p><u>Cel operacyjny I.2 – Rozwój infrastruktury turystycznej</u></p> <p>Działanie I.2.7: Stworzenie systemu zachęt inwestycyjnych</p> <p><u>Cel operacyjny I.4 – Rozwój przedsiębiorczości i działalności organizacji w dziedzinie turystyki</u></p> <p>Działanie I.4.1: Wdrożenie regionalnych i lokalnych programów doradztwa dla przedsiębiorstw turystycznych</p> <p>Działanie I.4.2: Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw turystycznych</p>

<p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020</p>	<p>Priorytet 2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych (2a) Ułatwianie restrukturyzacji gospodarstw rolnych o niskim poziomie uczestnictwa w rynku, gospodarstw rolnych prowadzących działalność o charakterze rynkowym w określonych sektorach i gospodarstw wymagających zróżnicowania produkcji rolnej</p> <p>Priorytet 3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie (3a) Lepsze zintegrowanie głównych producentów z łańcuchem żywnościowym poprzez systemy jakości, promocję na rynkach lokalnych, krótkie cykle dostaw, grupy producentów i organizacje międzybranżowe</p> <p>Priorytet 6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich 6a. Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania nowych małych przedsiębiorstw i tworzenie miejsc pracy 6b. Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich</p>
<p>Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki 1.4. Ułatwienie przedsiębiorstwom dostępu do kapitału we wszystkich fazach ich rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem kapitału wysokiego ryzyka i sektora MŚP 1.4.3. Rozwój systemu mikrofinansowania 1.4.4. Rozwój i promocja alternatywnych do kredytu bankowego źródeł finansowania działalności 1.4.7. Działania informacyjne i szkoleniowe</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020</p>	<p>Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Priorytet 1.3. Rozwój przedsiębiorczości i pozarolniczych miejsc pracy z wykorzystaniem potencjału endogenicznego obszarów wiejskich Priorytet 1.4. Zapobieganie i ograniczanie wykluczenia społecznego i aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich</p> <p>Cel 3. Bezpieczeństwo żywnościowe Priorytet 3.1. Utrzymanie i poprawa jakości bazy produkcyjnej rolnictwa i rybactwa Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia</p> <p>Cel 4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego Priorytet 4.1. Modernizacja i wzrost innowacyjności sektora rolno-spożywczego Priorytet 4.2. Kreowanie oraz transfer wiedzy i technologii służącej zrównoważonemu rozwojowi sektora rolno-spożywczego Priorytet 4.3. Dostosowanie struktur sektora rolno-spożywczego do zmieniających się wyzwań w Polsce, UE i skali globalnej Priorytet 4.4. Promocja oraz powiększanie rynków zbytu produktów rolno-spożywczych</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020</p>	<p>Filar 1. SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA Cel operacyjny 3. Zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki 3.1. Kształtowanie innowacyjnego środowiska przedsiębiorczości i</p>

	<p><u>powiązań sieciowych</u></p> <p>3.1.4. prowadzenie kompleksowej polityki „przyciągania” inwestorów</p> <p><u>3.2. Rozwój MŚP i sektora rolnego</u></p> <p>3.2.1. poprawa konkurencyjności MŚP</p> <p>3.2.2. poprawa produktywności sektora rolniczego</p>
3. Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o posiadane zasoby	
3.1. Stworzenie nowego, jednolitego wizerunku i rozwój geoturystyki	
3.2. Kompleksowe oznakowanie turystyczne Gminy	
3.3. Współpraca z organizacjami / instytucjami turystycznymi	
3.4. Stworzenie kompleksowej oferty turystyczno-promocyjnej obszaru	
3.5. Ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego	
3.6. Tworzenie i rozwój infrastruktury turystycznej (małej i dużej)	
3.7. Rewitalizacja obiektów zabytkowych i atrakcyjnych turystycznie	

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu

Priorytet inwestycyjny 6.4. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę

Priorytet inwestycyjny 6.5 Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030	<p>Obszar strategiczny: Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki</p> <p>Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko</p> <p><u>Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska</u></p> <p>Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska</p> <p>Obszar strategiczny: Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów</p> <p><u>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</u></p> <p>Kierunek interwencji: Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach</p>
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	<p>Obszar strategiczny II Konkurencyjna gospodarka</p> <p><u>Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko</u></p> <p>II.6.4. Poprawa stanu środowiska</p>
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski</p> <p>Ad 4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby</p>

Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku	<p>Obszar priorytetowy I – Produkt turystyczny o wysokiej konkurencyjności <u>Cel operacyjny I.1 - Kreowanie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych</u> Działanie I.1.2: Wspieranie procesów powstawania lokalnych i regionalnych produktów turystycznych Działanie I.1.6: Wzmacnianie bezpieczeństwa turystów <u>Cel operacyjny I.2 – Rozwój infrastruktury turystycznej</u> Działanie I.2.1: Rozwój infrastruktury atrakcji turystycznych Działanie I.2.2: Rozbudowa specjalistycznej infrastruktury turystycznej Działanie I.2.3: Rozwój infrastruktury noclegowej oraz gastronomicznej m.in. pod kątem organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 Działanie I.2.4: Wsparcie rozwoju infrastruktury uzupełniającej istotnej dla konkurencyjności produktów turystycznych oraz sprzyjającej wydłużeniu sezonu turystycznego Działanie I.2.5: Wsparcie rozwoju infrastruktury proekologicznej <u>Cel operacyjny I. 3 – Integracja produktów i oferty turystycznej regionów</u> Działanie I.3.2: Zawiązywanie współpracy pomiędzy różnymi obszarami dla kreowania zintegrowanych produktów turystycznych Obszar priorytetowy III. Wsparcie marketingowe <u>Cel operacyjny III.1 - Usprawnienie systemu informacji turystycznej</u> Działanie III.1.1: Rozbudowa i rozwój zintegrowanego systemu informacji turystycznej Działanie III.1.2: Wykorzystanie nowoczesnych technologii w rozwoju systemu informacji i rezerwacji turystycznej Obszar priorytetowy IV – Kształtowanie przestrzeni turystycznej Działanie IV.1.1: Wdrażanie innowacji w dziedzinie infrastruktury na rzecz zrównoważonego rozwoju turystyki</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze</p>
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko	<p>Cel 3. Poprawa stanu środowiska 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych</p>
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020	<p>Cel 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ład przestrzennego Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego	<p>3. POWIĄZANIA ŚRODOWISKOWE I KULTUROWE Cel główny: Kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych regionu</p>

	<p>3. Wzrost atrakcyjności turystycznej województwa</p> <p>4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE</p> <p>Cel główny: Ochrona i poprawa stanu środowiska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej 2. Zwiększanie i wzbogacanie zasobów leśnych 3. Ochrona powierzchni ziemi i gleb 4. Zwiększanie zasobów wodnych i poprawa ich jakości 5. Racjonalizacja gospodarki odpadami 7. Poprawa jakości powietrza
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014- 2020</p>	<p>Oś priorytetowa III – Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6.4. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę</p> <p>Oś priorytetowa IV – Rewitalizacja i usługi dla społeczeństwa</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6.5 Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020</p>	<p>Filar 2. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA</p> <p>Cel operacyjny 5. Wysoki standard i dostęp do usług publicznych</p> <p>5.3. Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji</p> <p>5.3.1. rozwój bazy kultury, sportu, turystyki i rekreacji</p> <p>5.3.2. rozwój usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji</p>

Źródło: Opracowania własne

5. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE

I EWALUACJA STRATEGII

STWORZENIA EFEKTYWNYCH MECHANIZMÓW GWARANTUJĄCYCH KONSEKWENTNE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJĘ EFEKTÓW STRATEGII

Strategia rozwoju Gminy Sławno na lata 2014-2020 jest dokumentem otwartym, a w związku z tym musi dynamicznie reagować na potrzeby wynikające ze zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Aby elastycznie reagować na nowe sytuacje oraz oceniać czy planowane i realizowane działania przynoszą, w zastanych warunkach, zamierzone rezultaty, należy systematycznie monitorować i przeprowadzać ewaluację wdrażania planów strategicznych.

5.1. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie strategii to proces, w którym sformułowane w dokumencie długoterminowe cele i kierunki działań przekłada się na poziom programów i działań operacyjnych. Elementem procesu wdrażania są również działania związane z propagowaniem i upowszechnianiem informacji na temat jej założeń oraz zawartości. Działania te mają na celu w szczególności aktywizację wybranych organizacji i środowisk do współudziału w realizacji Strategii.

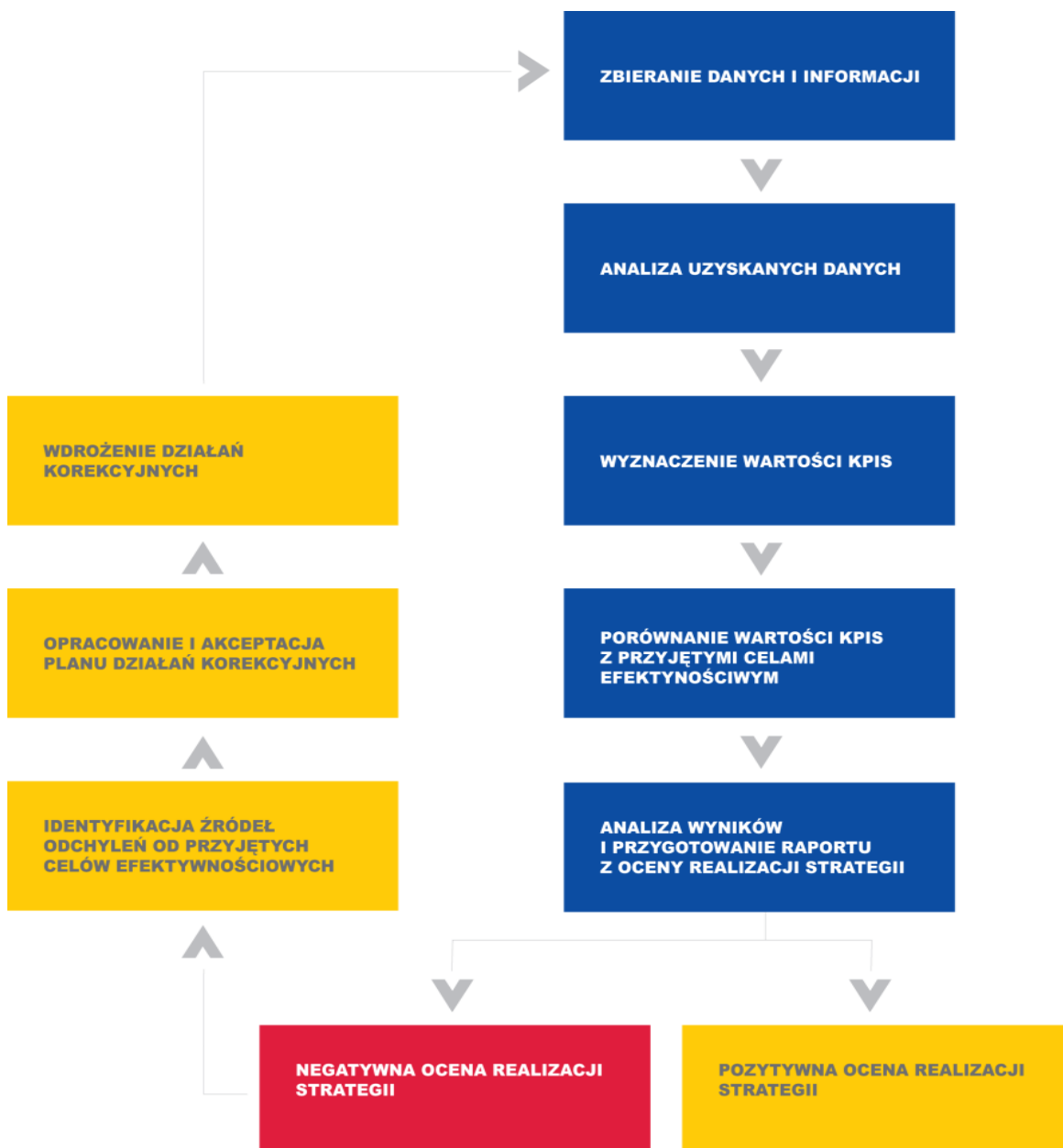
Strategia stanowi dokument o charakterze kierunkowym i koncepcyjnym. W celu wdrożenia Strategii na poziomie operacyjnym opracowane zostaną dokumenty o charakterze proceduralnym (np. programy operacyjne), które szczegółowo wskażą sposób realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz podział odpowiedzialności w tym zakresie. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty, co w uzasadnionych przypadkach wymagał będzie ich dostosowania do nowych celów strategicznych.

5.2. MONITOROWANIE STRATEGII

Monitorowanie strategii to proces polegający na analizie postępów w osiąganiu zakładanych celów strategicznych. Proces ten składa się z szeregu działań m.in. zbierania danych i informacji, analizy uzyskanych danych, wyznaczania wartości określonych wskaźników efektywności (*ang. KPIs – Key Performance Indicators*) oraz ich porównania z przyjętymi celami efektywnościowymi, oceny finalnych wyników i przygotowywania cyklicznych raportów z oceny realizacji zapisów strategii.

W przypadku negatywnej oceny procesu realizacji określonych celów strategicznych, należy zidentyfikować źródła ewentualnych odchyłeń od ustalonych celów efektywnościowych oraz wypracować założenia działań korekcyjnych, a następnie je wdrożyć.

Rysunek 50. Przykładowy rysunek obrazujący system monitorowania Strategii rozwoju Gminy Sławno

Źródło: opracowanie własne

W praktyce proces monitorowania strategii warto przeprowadzać w cyklach corocznych, a do jego realizacji oddelegować osobę lub zespół osób reprezentujący władze gminy. Ich główną funkcją będzie pozyskiwanie informacji na temat realizowanych działań / projektów oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania strategii wraz z rekomendacjami niezbędnych działań naprawczych.

5.3. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I EWALUACJA STRATEGII

Proces monitorowania realizacji założeń strategii powinien być co roku podsumowywany **ewaluacją efektów realizacji Strategii**, obejmującą zestawienia wartości zdefiniowanych i monitorowanych w danym okresie wskaźników efektywności realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Proponujemy coroczną ewaluację wyników wdrażania strategii, na podstawie efektów zadań i projektów, będących w fazie realizacji lub tych, które zostały w danym roku zakończone.

Poniżej w zestawieniach tabelarycznych przedstawiono przykłady wskaźników efektywności (KPIs), zdefiniowane dla poszczególnych celów operacyjnych wskazanych w strategii. Zaproponowane wskaźniki efektywnościowe (KPIs) stanowią zbiór otwarty, tj. w trakcie realizacji celów strategicznych, operacyjnych i poszczególnych działań mogą ulegać one zmianom, korektom, rozszerzeniom o dodatkowe wskaźniki.

Wartość bazowa wskaźnika (*ang. baseline value*) to pierwszy pomiar monitorowanego wskaźnika tzw. punkt startowy oceny całej strategii w okresie bazowym. Jako punkt startowy monitorowania strategii przyjęto początek roku 2014.

Wartość docelowa wskaźnika (*ang. target*) to skwantyfikowany cel, oczekiwany do osiągnięcia w określonych ramach czasowych przy wykorzystaniu istniejących zasobów. Ustanowienie wartości docelowych umożliwia monitorowanie w kontekście terminowości osiągania zamierzonych celów, motywuje do działania oraz zapewnia odpowiedzialność i transparentność działań. Jako punkt docelowy w pomiarze wskaźnika przyjęto koniec roku 2020. Wartości bazowe powinny być ambitne, jednak realne do osiągnięcia w określonym czasie i przy zaangażowanych zasobach. Wartości docelowe mogą ulegać zmianom w trakcie realizacji strategii. Zmiana taka musi jednak wynikać z ważnych przesłanek np. zmniejszenia funduszy na dany cel.

Okres monitorowania i ewaluacji strategii obejmuje zatem czas od stycznia 2014 do grudnia 2020. Jest on tożsamy z nowym okresem programowania UE.

W poniższej tabeli znajduje się lista wskaźników w odniesieniu do poszczególnych celów operacyjnych strategii wraz ze wskazaniem wartości bazowej i docelowej wskaźnika, częstotliwości jego monitorowania oraz stanowiska / komórki odpowiedzialnej za jego monitorowanie.

Tabela 20. Monitorowane wskaźniki w obszarze celów operacyjnych

Lp	Wskaźnik	Źródło danych	Jedn. miary	Trend	Wartość bazowa (rok 2014)	Wartość oczekiwana (rok 2018)	Wartość alarmowa (rok 2018)	Wartość docelowa (rok 2020)	Częstotliwość monitorowania	Stanowisko/ komórka odpowiedzialna za monitoring
I.1. Rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym										
1.	Stworzone oferta osadnicza	• Sprawozdania urzędu Gminy	sztuka	rosnący	0	1	0	1	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
2.	Zmodernizowana/ wybudowana infrastruktura kanalizacyjna	• Sprawozdania urzędu Gminy	km	rosnący	0	4	2	5	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
I.2. Rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych										
1.	Utworzone świadczenia zdrowotne/ specjalizacje realizowane na terenie Gminy	• Sprawozdania urzędu Gminy • Umowy na realizację świadczeń	sztuka	rosnący	0	1	0	2	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
2.	Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego	• Sprawozdania urzędu Gminy • Faktury na zakup sprzętu	sztuka	rosnący	0	2	1	3	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
I.3. Rozwój bazy oraz usług kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych										
1.	Zmodernizowane obiekty użyteczności publicznej	• Sprawozdania urzędu Gminy • Sprawozdania referatu	sztuka	rosnący	0	2	1	3	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz

2.	Zorganizowane zajęcia dodatkowe w ramach oferty „po 16tej”	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdania urzędu Gminy • Sprawozdania GOK • Sprawozdania organizacji pozarządowych 	sztuka	rosnący	0	10	5	12	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
I.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego										
1.	Zakupiony sprzęt dla jednostek porządku publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdania urzędu Gminy • Sprawozdania jednostek porządku publicznego 	sztuka	rosnący	0	3	2	4	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz
2.	Przeprowadzone spotkania informacyjne dla dzieci w temacie bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdania urzędu Gminy • Sprawozdania jednostek porządku publicznego 	sztuka	rosnący	0	12	9	18	corocznie	Wójt Gminy/Sekretarz

Źródło: opracowanie własne

5.4. BIBLIOGRAF

LISTA DOKUMENTÓW I STRON INTERNETOWYCH WYKORZYSTANYCH PRZY OPRACOWANIU STRATEGII.

Dokumenty:

- Domański T.: Strategiczne Planowanie Rozwoju gospodarczego gminy, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1999
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sławno 2008 - 2015
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Łódź 2010
- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030
- Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (wersja I, lipiec 2013)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie, Warszawa 2010
- Wielka Encyklopedia PWN, t. 12, red. J. Wojnowski, Warszawa 2012

Strony internetowe:

- <http://www.ugslawno.pl/>
- <http://www.stat.gov.pl>
- <http://www.oke.lodz.pl/>

5.5. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1. Podsumowanie celów strategicznych i celów operacyjnych Gminy	9
Tabela 2. Liczba osób zameldowanych wg płci w latach 2006 – 2013	13
Tabela 3. Zestawienie sieci dróg gminnych przedstawia poniższa tabela.....	24
Tabela 4. Kotłownie w budynkach użyteczności publicznej	27
Tabela 5. Placówki Edukacyjne a ilości uczniów.....	30
Tabela 6. Komputeryzacja w szkołach Gminy Sławno w latach 2010 - 2013.....	30
Tabela 7. Porównanie wyników sprawdzianu szóstoklasisty uczniów uczących się na terenie Gminy Sławno z uczniami powiatu, województwa oraz średnią krajową, dane za rok 2014 [średni wynik punktowy]	31
Tabela 8. Porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego uczniów uczących się na terenie Gminy Sławno z uczniami powiatu, województwa oraz średnią krajową, dane za rok 2014 [w %]	31
Tabela 9. Wykaz aptek i punktów aptecznych oraz porad udzielonych na terenie Gminy Sławno w latach 2010 - 2011.....	32
Tabela 10. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodzin pobierających świadczenia rodzinne	34
Tabela 11. Świadczenia rodzinne wypłacone w latach 2008 – 2012	34
Tabela 12. Kluby sportowe w Gminie Sławno w latach 2008 – 2012	37
Tabela 13. Liczba prywatnych podmiotów gospodarczych w 2013 roku wg sekcji PKD 2007	41
Tabela 14. Użytkowanie gruntów stan na 01.01.2012 rok.....	43
Tabela 15. Struktura gospodarstw rolnych	43
Tabela 16. Dochody budżetu Gminy według działów w latach 2010 – 2012 (w %).....	50
Tabela 17. Wydatki budżetu Gminy według działów w latach 2010 – 2012 (w %)	51

Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Sławno.....	54
Tabela 19. Podsumowanie analizy strategicznej.....	94
Tabela 20. Monitorowane wskaźniki w obszarze celów operacyjnych.....	109
Rysunek 1. Schemat dokumentu Strategia rozwoju Gminy Sławno na lata 2014-2020.....	6
Rysunek 2. Położenie powiatu opoczyńskiego w województwie łódzkim.....	11
Rysunek 3. Położenie Gminy Sławno w powiecie opoczyńskim.....	12
Rysunek 4. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2006 – 2013.....	14
Rysunek 5. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) w latach 2008 – 2013.....	15
Rysunek 6. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008 – 2013.....	15
Rysunek 7. Liczba ludności w wieku produkcyjnym mobilnym i niemobilnym w latach 2012 – 2013.....	15
Rysunek 8. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2013.....	16
Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w końcu IV kwartału 2013 r.....	16
Rysunek 10. Kościół pw. św. Michała Archanioła w Zachorzowie.....	22
Rysunek 11. Kościół pw. św. WNMP w Sławnie.....	23
Rysunek 12. Położenie Gminy Sławno względem głównych szlaków komunikacyjnych.....	25
Rysunek 13. Rzeka Pilica.....	45
Rysunek 14. Obszar Turystyczny Doliny Rzeki Pilicy.....	46
Rysunek 15. Lokalizacja podstref ŁSSE na terenie Gminy Sławno.....	47
Rysunek 16. Droga dojazdowa do podstrefy ŁSSE Sławno.....	48
Rysunek 17. Mapa sieci TEN-T.....	48
Rysunek 18. Dochody budżetu Gminy Sławno w 2012 r.....	49
Rysunek 19. Wydatki budżetu Gminy Sławno w 2012 r.....	49
Rysunek 20. Dochody razem na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w latach 2010-2012.....	51
Rysunek 21. Najistotniejsze obszary przyszłych zmian w opinii interesariuszy.....	56
Rysunek 22. System ochrony zdrowia.....	57
Rysunek 23. Kultura, oświata, nauka.....	58
Rysunek 24. Infrastruktura i transport.....	58
Rysunek 25. Potencjał społeczno-gospodarczy.....	59
Rysunek 26. Rozrywka i sport.....	60
Rysunek 27. Środowisko przyrodnicze.....	60
Rysunek 28. Potencjał turystyczny.....	61
Rysunek 29. Bezpieczeństwo.....	61
Rysunek 30. Mocne strony Gminy w opinii interesariuszy.....	62
Rysunek 31. Słabe strony Gminy w opinii interesariuszy.....	63
Rysunek 32. Szanse w opinii interesariuszy.....	64
Rysunek 33. Zagrożenia w opinii interesariuszy.....	65
Rysunek 34. Płeć respondentów.....	66
Rysunek 35. Wiek respondentów.....	66
Rysunek 36. Status zawodowy respondentów.....	67
Rysunek 37. Wykształcenie respondentów.....	68
Rysunek 38. Obszary priorytetowe w opinii mieszkańców.....	69
Rysunek 39. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia.....	69
Rysunek 40. Rozwój oświaty i nauki.....	70
Rysunek 41. Rozwój infrastruktury i transportu.....	71
Rysunek 42. Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego.....	72
Rysunek 43. Rozwój rekreacji, rozrywki i sportu.....	73
Rysunek 44. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego.....	73
Rysunek 45. Poprawa bezpieczeństwa.....	74
Rysunek 46. Rozwój potencjału turystycznego.....	74
Rysunek 47. Rozwój kultury.....	75
Rysunek 48. Mocne strony Gminy Sławno w opinii mieszkańców.....	76
Rysunek 49. Słabe strony Gminy Sławno w opinii mieszkańców.....	77
Rysunek 50. Przykładowy rysunek obrazujący system monitorowania Strategii rozwoju Gminy Sławno.....	107

